

Tornion kaupunki

Talousarvio ja –suunnitelma 2021-2023

Tornio

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	1
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	3
2.1 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen	3
2.2 Väestönkehitys	6
2.3 Elinkeinoelämä.....	10
2.4 Työllisyyden edistäminen	14
2.5 Koulutus ja osaaminen.....	15
2.6 Asuminen ja rakentaminen.....	16
2.7 Alue-, seutu- ja rajayhteistyö.....	19
3. TORNION KAUPUNGIN TALOUS	22
3.1. Suomen kuntatalouden lähtökohdat.....	22
3.2 Tornion kaupungin kuntatalouden piirteitä	24
3.3 Talousarvio 2021 ja –suunnitelmavuodet 2022-2023	25
3.4 Riskien hallinta.....	29
4. TORNION KAUPUNGIN STRATEGISEN KEHITTÄMISEN SUUNTAVIIVAT	34
4.1 Strategisen ohjauksen periaatteet	34
4.2 Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 ja strategian toimeenpano.....	35
4.3 Tornion kärkihankkeet.....	36
4.4 Henkilöstölinjaukset ja henkilöstösuunnitelma.....	38
4.5 Talousarvion rakenne ja sitovuus sekä talousarviossa pysyminen.....	40
5. KÄYTTÖTALOUSOSA PALVELUALUEITTAIN	43
5.1 Tarkastuslautakunta	43
5.2 Keskushallintopalvelut.....	44
5.3 Hyvinvointipalvelut.....	54
5.4 Sivistyspalvelut	63
5.4.1 Sivistyslautakunta.....	66
5.4.2 Elämänlaatulautakunta	72
5.4.3 Aineen taidemuseon johtokunta.....	77
5.5 Tekniset palvelut.....	82
5.5.1 Teknisten palveluiden lautakunta	83
5.5.2 Perämeren jätelautakunta	88
5.5.3 Meri-Lapin ympäristölautakunta.....	89
6. INVESTOINTIOSA TOIMIALOITTAIN.....	93
7. TULOSLASKELMAOSA	101
8. RAHOITUSOSA.....	105
9. TOIMIALOJEN JA TOIMIELIMIEN TULOSLASKELMAOSAT	108
10. TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITEASETTELU JA TALOUSARVIOTIEDOT TA 2021 – TS 2022-2023	119

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Muutokset ovat tämän päivän arkeamme. Ne koettelevat niin talouden rakenteita kuin lainsäädännön vaatimuksia heijastuen kunnan ja kunta-laisten elämään. Erityisesti koronapandemia on lisännyt tänä vuonna talouden ennustamattomuutta. Kunnan toimintaympäristön jatkuvassa epävarmuudessa on tärkeää, että kunnalla on oma selvä suunta ja strategia sinne pääsemiseksi.

Tornion tavoitetilana (visiona) on olla ”Maailman toimivin rajakaupunki”. Tämä päivä ja näköpiirissä oleva tulevaisuus haastavat meidät toimimaan lupauksemme mukaisesti ja huolehtimaan, että asiat saadaan tehtyä ketterästi. Meidän on kyettävä vaikuttamaan kaikkiin ketjun osasiin; elinvoimaan ja yritysten toimintaedellytyksiin, työttömyyden ja sen haittavaikutusten vähentämiseen sekä kaupungin vastuulla olevien palveluiden mahdollisimman vaikuttavaan järjestämiseen. Tornio täyttää tänä talousarviovuonna 400 vuotta ja siihen valmistautuminen on ollut strategian toteuttamista kokoava hanke. Talousarvio sisältää juhluvuoden hankerahoituksen ja lukuisiin juhlallisuuksiin varatut menot sekä investointiosassa myös juhluvuoden Kojamo-patsaan.

Väestön kasvu on keskeinen elinvoimakysymys monessa kaupungissa. Tilastokeskuksen vuoteen 2040 ulottuvat väestöennusteet lupaavat Torniolle tasaista väestön vähenemistä. Torniolle on kaikki mahdollisuudet haastaa laskevat ennusteet, mutta onnistuaksemme meidän täytyy pystyä tekemään asioita eri tavalla paremmin. Samalla meidän täytyy yhdessä asettaa realistinen tavoite väestömäärän kehitykselle.

Investoinnit ovat kaupungin taloudelle kuin vesi, joka pyörittää elinvoiman rattaita. Parhailaan käynnissä olevasta YT-menettelystä huolimatta ovat Outokummun investoinnit omalla tasollaan, laskettavissa aina sadoissa miljoonissa. Käynnissä

oleva Evijärven kaivoksen syventäminen tuuhanteen metriin lupaa tulevaisuuden turvaa vuosikymmeniksi eteenpäin. Outokummun uudessa strategiassa on

odotettavissa myös kuonasta eroteltuja metalleja hyödyntävä sulattoinvestointi, mikä olisi globaalistikin merkittävä uusi innovaatio. Myös kiertotaloudessa on seudulle odotettavissa suuria investointeja lähivuosina. Kaupungin metalliklusterin investoinnit ovat miljoonien luokkaa. Myös maataloudessa on Torniossa vuosittain suuria yksittäisten yrittäjien miljoonaluokan investointeja robotinavetoihin. Tämän talousarvion suurin investointi on 48-vuotiaan kaupungintalon peruskorjauksen loppuun saattaminen. Peruskorjaus on jaksottunut kahdelle vuodelle ja valmistuu syksyllä 2021. Myös vuosittain rakentuvat muutamat kerrostalot ovat tärkeitä investointeja, perheiden rakentamia omakoteja unohtamatta. Suurten investointien toteuttamista edistetään Koivuluotoon kaavoitetulla Arctio- energia- ja kiertotalouspuistolla.

Meidän on etsittävä kasvun mahdollisuuksia laajemmin pohjoisen Skandinavian alueelta. Kaupunkina voimme olla avaamassa ovia yrityksille Ruotsin ja Norjan voimakkaasti kasvaville markkinoille. Pohjoisen mahdollisuuksien hyödyntäminen voi tuoda piristysruiskeen pohjoissuomalaisille yrityksille ja synnyttää merkittävän määrän työpaikkoja. Laurilan-Tornion välisen rataosuuden sähköistämisen puolesta on tehty paljon työtä ja sähköistäminen onkin saatu osaksi hallitusohjelmaa. Selvityksiä tehdään parhaillaan ja päätöstä TEN-T-verkkoon kuuluvan pullonkaulan korjausinvestoinnista odotetaan valtiovallalta vuoden 2021 aikana.

Kaksoiskaupunkimme Tornio-Haaparanta antaa meille vahvan pohjan tulevaisuuden kaupungin rakentamiselle. Kuluneen vuosikymmenen aikana kaupunkijamme on onnistuneesti rakennettu inf-

rastruktuuriltaan yhteen. Talousarviossa on varauduttu Suensaaren eteläkärjen suunnittelun käynnistämiseen Europan 14 -arkkitehtikilpailun tulosten pohjalta. Nyt kaksoiskaupungin on tullut aika yhdessä miettiä myös toiminnallisia sisältöjä ja rakentaa yhteinen, vuoteen 2030 katsova visio.

Matkailun edistäminen luo pohjaa uudelle talouskasvulle ja uusille työpaikoille. Talousarviossa on varauduttu yli miljoonan euron INTER-REG-hankkeeseen yhdessä Haaparannan kanssa. Keskeistä hankkeessa on ollut saada kaikki keskeiset matkailutoimijat tiiviiseen yhteistyöhön, ja esimerkiksi yhteismarkkinoinnin käynnistäminen on merkittävä osa matkailutoiminnan kehittämistä. Markkinointi ja viestintä tekevät Tornion ja Haaparannan erinomaisuudet näkyväksi matkailijoille ja kotipaikkaa etsiville yrityksille.

Kaupunkilaisten palveluiden turvaaminen niukkevassa taloustilanteessa on edellyttänyt uudistumista, mitä kaupunkiorganisaatio on määrätietoisesti vienyt eteenpäin. Palveluverkkoa ja -rakteita on viritetty kuntalaisten palvelutarpeista lähtien. Kouluverkkoa on tarkasteltu huomioiden pienenevät oppilasmäärät. Palveluseteleiden käyttöönotto varhaiskasvatuspalveluissa on vastannut hyvin palvelutarpeen kasvuun. Sähköisten palveluiden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi on laadittu ”Digiagenda”, jonka toteuttamiseksi on lisätty ICT-rahoitusta. Talousarvio sisältää esimerkiksi kotihoidon sähköisten etäkäyntien ko-keilun.

Torniossa on otettu käyttöön uudet nettisivut, jotka toimivat kaupungin pääviestintäalustana, ja kaupungille on laadittu myös viestintä- ja markkinointisuunnitelma. Ensi vuoden talousarviossa on sen osalta valmistauduttu muun muassa kaupungin markkinointivideoiden kuvauksiin.

Työllisyyden merkitys voimistuu koronapandemian aiheuttaman kriisin jälkihoidossa. Loka-kuussa 2020 on työttömyys laskenut 10,4 prosenttiin koronan aiheuttamasta kesän yli 16 pro-

sentin työttömyydestä. Tornio käynnistää yhdessä Kemijärven, Rovaniemen ja Sodankylän kanssa Rinteen hallituksen työllisyyden kuntako-keilun maaliskuussa 2021. Kokeilussa kaupungin vastuulle tulee edistää etenkin pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työllistymistä.

Talouden tasapainoa on vahvistettu Torniossa useita vuosia. Maaliviiva on kuitenkin siirtynyt koko ajan kauemmaksi yhtäältä erikoissairaanhoidon menojen kasvusta sekä toisaalta valtion-osuuksien ja verotulojen hitaasta kasvusta johtuen. Talousarvio vuodelle 2021 on laadittu noin 600 000 euroa alijäämäiseksi. Arvioitu kestävyysvaje on investoinneista ja velkataakasta johtuen noin miljoonan euron luokkaa. Tasapainoon pääseminen edellyttää, että tulevan vuoden aikana jatketaan koko kaupunkikonsernin tuottavuutta vahvistavia rakenteellisia uudistuksia sekä käynnistetään Tornion kaupungin systemaattisen palvelujen järjestämishjelman laatiminen.

Talousarviossa asetetut talouskehykset edellyttävät henkilöstöön kohdistuvina toimenpiteinä eläköitymisen hyödyntämistä ja tehtävien ja toimintatapojen uudelleenjärjestelyjä. Henkilöstön kehittämistä ja työssä jaksamista tuetaan uudella henkilöstöohjelmalla ja työelämän kehittämishankkeella. Tornion kaupungin osaavan, motivoituneen ja työhönsä sitoutuvan henkilöstön työpä-noksella pystymme yhdessä kehittämään ja ylläpitämään kaupunkimme palveluita hyvällä tasolla myös tulevaisuudessa.

Timo Nousiainen
Kaupunginjohtaja

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

2.1 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Tornion kaupunki edistää asukkaidensa hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta Kuntalain (410/2015 1 §) sekä yleiseen terveyden edistämiseen liittyvän lainsäädännön (terveydenhuoltolaki, laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä, tupakkalaki, alkoholilaki, sosiaalihuoltolaki, työturvallisuuslaki sekä lait ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä) ja kaupunkistrategiaan asetettujen tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaavat edellisten lisäksi kansalliset ohjelmat sekä kaupungin laaja hyvinvointikertomus ja –suunnitelma vuosille 2017 - 2021. Uuden laajan hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen laadinta vuosille 2022 – 2025 alkaa 2021. Keväällä laaditaan raportti kuluneen valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman toteutuksesta ja syksyllä valmistellaan uuden valtuustokauden hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus. Valmistelu synkronoidaan uuden kaupunkistrategian valmistelun kanssa.

Torniolaisten hyvinvointitilannetta kuvaava tieto on hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman perusta. Hyvinvointikertomus esitellään valtuustolle vuosittain ja valtuustokäsittelyssä annetuilla eväillä laajaa suunnitelmaa tarkennetaan osana vuosittaista talousarviosuunnitelmaa. Hyvinvointitieto kootaan Kuntaliiton hallinnoiman sähköinen hyvinvointikertomus -työkalun avulla, joka kokoaa tiedot mm. Tilastokeskuksen tilastoista, Sotkanetistä ja kouluterveyskyselyistä. Lisäksi lähteinä käytetään kuntalaiskyselyjä, terveydenedistämisasiivisuus kunnissa –kyselyjä ja järjestöiltä, yhdistyksiltä, lakisääteisiltä vaikuttamistoimielimiltä sekä kaupungin palvelutoiminnassa kertyvää tietoa. Tämän hyvinvoinnin toimintaympäristön kuvauksen tueksi löytyy tarkempaa indikaattoritietoa sähköisestä hyvinvointikertomuksesta

<https://www.hyvinvointikertomus.fi/#/document/preview/9631790553>

Kaupungin poikkihallinnollinen hyvinvointiryhmä kokoaa ja käsittelee hyvinvointitietoa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtoryhmän (Hytetu-jory) ohjauksessa. Toimialoja edustavat hyvinvointiryhmän jäsenet siirtävät vastuullisesti suunnitelmat toimialoillaan arjen toimintaan, sekä raportoivat toteutuneen ja arvioivat valitsemiensa mittareiden avulla työskentelyn vaikuttavuutta.

Hyvinvointi laajana ilmiönä muuttuu hitaasti. Hyvinvoinnin muutoksia seurataan yksittäisten indikaattoreiden ohella kehityskulkuja, jotka heijastelevat usein kansallisia ja jopa kansainvälisiä muutostrendejä paikallisten ilmiöiden lisäksi. Hyvinvointityössä tulee myös kyetä ennakoimaan tulevaa, esimerkiksi väestörakenteen kehityksen mukanaan tuomia mahdollisia haasteita. Kootun hyvinvointi- ja toimintatiedon valossa torniolaisten hyvinvointitilanne on verrokkikuntiin nähden hyvällä tasolla. Tornion koko väestön hyvinvoinnin kehitys on viime vuosina ollut pääsääntöisesti myönteistä; torniolaisten sairastavuus on verrokkikuntiin verrattuna alhaisinta, koulutustaso nousee ja tapaturmien esiintyvyys on kääntynyt laskuun, vaikka luvut ovatkin verrokkikunnista toiseksi korkeimmat. Haasteitakin on; turvallisuuden osalta erityisen haasteen torniolaisten hyvinvoinnille muodostaa huumausaineisiin liittyvä rikollisuus.

Tornio on edelleen verrokkikuntien ja -alueiden lapsiperherikkain kunta. Elämänkaarimallin mukaisessa tarkastelussa lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on havaittavissa sekä myönteistä että huolestuttavaa kehitystä. Pääosa torniolaisista 4.-5. -luokkalaisista ja 8.-9. -luokkalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin. Erityisen ilahduttavaa on koulukiusaamisen selkeä vähentyminen ja laittomien huumeiden kokeilun laskusuunta. Alakouluikäisillä kuitenkin koulunkäyntiin liittyvää stressiä on hieman entistä enemmän, tyytyväisyys koulunkäyntiin ja elämään on laskusuunnassa sekä mielialaan liittyvät ongelmat yleistyneet. Monet alakouluikäiset lapset ovat myös kokeneet fyysistä tai henkistä väkivaltaa huolta pitävien aikuisten taholta. Tulosten mukaan lasten ja nuorten osallisuuden kokemus koulutyössä ja luokkatilanteessa on heikentynyt ja suosituksiin nähden koululaisten vähäinen liikkuminen ja ylipainoisuuden kehitys ovat merkillepantavia haasteita. Torniolaiset lapset ja nuoret syövät aamupalan aiempaa harvemmin ja yhä harvempi vastaaja syö hedelmiä, marjoja ja kasviksia päivittäin. Kouluruokailuun osallistuminen on sen sijaan parantunut. Suuhygienian osalta etenkin poikien

hampaiden harjaaminen on heikentynyt entisestään. Nuorten päihteidenkäytössä edellisvuosien suotuisa kehitys näyttää taittuneen, mm. raittiiden nuorten osuus on pienentynyt. Nuuskan kokeilussa ja käytössä torniolaiset lapset ja nuoret erottuvat verrokeistaan selvästi negatiiviseen suuntaan jo alakouluiässä. Kaikki nettiriippuvuutta indisoivat tiedot (6 kysymystä kouluterveyskyselyssä) olivat alakouluikäisillä selkeässä kasvussa. Kokonaisuutena lasten ja nuorten hyvinvointihaasteet liittyvät usein vanhemmuuteen ja perheiden arjen toimintaan. Näillä tiedoin, lasten ja nuorten haasteet nähdään koko perheen haasteina ja toimenpiteet tulee kohdistaa paitsi lapsiin ja nuoriin, yhtä lailla vanhempien ja huoltajien tukemiseen kasvatustyössä, jotta liian varhainen vastuunotto omasta arjesta ei näyttäytyisi epäterveellisinä elintapoina tai riippuvuusikäytymisenä.

Nuorten ja nuorten aikuisten osalta voidaan todeta myönteisenä, että koulutuksen ulkopuolelle on jäänyt vähemmän nuoria kuin aiempina vuosina. Lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien terveys ja hyvinvointi poikkeavat toisistaan; ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien kohdalla korostuu terveyskäyttäytymisen heikompi tilanne esim. päihteiden käyttö on lisääntynyt, lukio-opiskelijoilla vähentynyt. Nuorempien ikäluokkien tapaan ylipainoisuus lisääntyy myös nuorten kohdalla. Raskaudenkeskeytyksissä on hienosti laskua ja rikoksista syyllisiksi epäiltyjä nuoria on edellisvuosia vähemmän. Mielenterveyspalveluiden käytössä nuorten ikäryhmä poikkeaa muista; muissa ikäryhmissä sairaalahoidon tarve on ollut laskeva, nuorten ikäryhmässä nouseva.

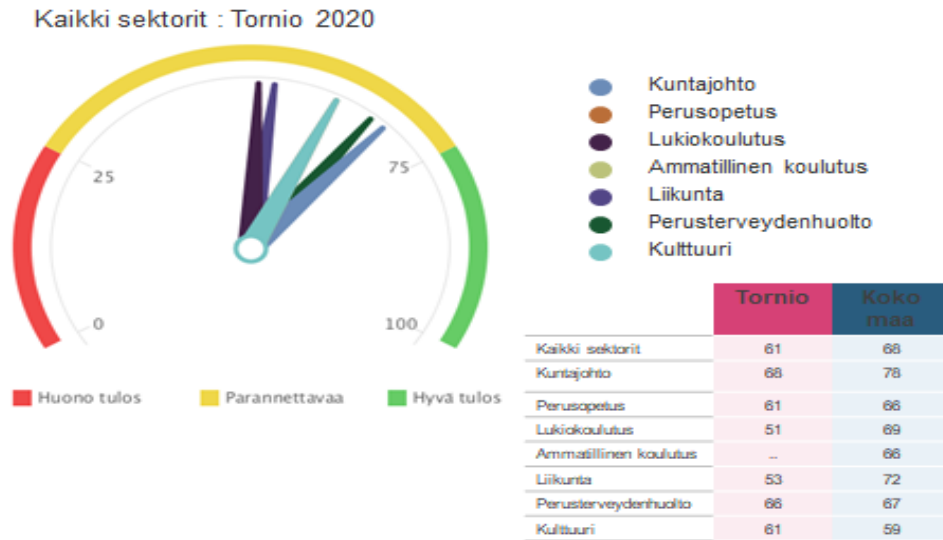
Työikäisistä tiedonsaanti rajoittuu tällä hetkellä terveydenhuollon ja Kelan rekistereihin, jotka kuvaavat lähinnä terveydenhuollon palveluiden käyttöä ja sairastavuutta. Palveluiden käyttö on riippuvainen palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta ja siksi kuntien välinen vertailu voi olla vaikeaa. THL:n sairastavuusindeksin ja työikäisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrän mukaan tilanne Torniossa on kuitenkin verrokkeihin nähden parempi. 4 -vuotiaiden lasten perheille, joissa huoltajat pääsääntöisesti ovat työikäisiä, tehdyn LTH - tutkimuksen perusteella Torniossa on syytä tarkemmin arvioida myös pikkulapsiperheiden vanhempien liikkunnallista aktiivisuutta sekä päihteiden käyttöä. Työikäisten tilanteesta kertoo myös se, että yhden vanhemman perheiden määrä on ollut useamman vuoden nousussa, lapsiperheiden toimeentulotukiasiakkuudet ja lasten pienituloisuusaste samoin.

Myös ikääntyneiden tiedot koostuvat lähinnä sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöä koskevista tiedoista. Niissä Tornio ei suuresti poikkeaa verrokkikunnistaan. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa meillä on ikäihmisiä hieman verrokeita enemmän, mutta myös säännöllisen kotihoidon piirissä on verrokkikuntia useampi yli 75 -vuotias. Putoamisiin ja kaatumisiin liittyvät yli 65 -vuotiaiden hoitojaksot olivat vielä 2017 nousussa ja niitä oli toiseksi eniten suhteessa verrokkikuntiin. 2018 tilanne on verrokkikuntiin nähden paras. Tuloksen voidaan arvioida olevan seurausta aktiivisesta panostuksesta esim. Kotikuntoutusmalliin, liukkaudentorjuntaan ja verkostoyhteistyöhön ikääntyneiden liikkumiseen ja tasapainon hoitoon aktivoimisessa. Ikäihmisten talous näyttäisi Torniossa vähitellen kohentuvan; pelkkää kansaeläkettä saavien määrä on laskussa.

Yllättävän, nopean muutoksen hyvinvointitilanteeseen on aiheuttanut alkuvuodesta 2020 alkaen koronaviruspandemia. Turvallisuuteen vahvasti liittyvä yleisvaarallinen COVID-19 on luonut uudenlaisen, kaikkia ikäryhmiä ja palvelujen järjestämistä koskevan haasteen. Alueella on tunnistettu tarve lisätä etäyhteyksin järjestettäviä tapahtumia, osallistumista ja tekemistä eri-ikäisille. Digitaalisten palvelujen ja osallistumiskavien käytön osaaminen ei kuitenkaan ole väestössä tasaista. Osaamisen tasoa olisi kyettävä nostamaan monitoimijaisella yhteistyöllä.

Hyvinvointitilannetta kunnassa voidaan arvioida myös kunnan toimialojen terveydenedistämisen aktiivisuuden perusteella. Terveys ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää säännöllisesti tietoa kuntien terveydenedistämisen aktiivisuudesta. Kyselyillä kerätään tiedot vuorovuosin seitsemällä sektorilla; kuntajohdosta, perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, liikunnasta, ammatillisesta koulutuksesta, perusterveydenhuollosta ja kulttuuri-toiminnasta. Kyselyissä kerätyn tiedon avulla kunnan toiminnan laatua kuntalaisten terveyden edistämässä pisteytetään välillä 0 - 100. Tulokset kuvataan nk. TEAvisarilla, jossa tilannetta kuvataan lukujen

ohella liikennevalosymbolein. Vihreä väri kuvaa hyvää laatua (pisteet 75-100), keltainen parannettavaa (pisteet 25-74), punainen huonoa laatua (pisteet 0-24).

Tornion terveydenedistämisasiivisyys on TEAvisaritetien perusteella kokonaispistemäärältään koko maata ja verokkikuntia heikompa. Ainoastaan kulttuurin osa-alueella tulos on koko maata parempi. Yleiskuva on kuitenkin vain suuntaa antava; sektoreiden ja etenkin ulottuvuuksien välillä on suuria eroavuuksia, joten luotettavan arvion saamiseksi kunnan toiminnasta asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tulee TEAvisarin sektorikohtaiset osiot avata aina juurikysymyksiin saakka. Lisätietoa TEAvisarista: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>

Liikunnallisuus ja aktiivinen elämäntapa sekä yleinen turvallisuus laajoina teemoina ja tukitoiminna ovat koko kaupunkiväestöä koskevia hyvinvoinnin kehittämiskohteita. Pikkulapsiperheiden osalta kehittämiskohteeksi on tunnistettu perheiden liikunnallisen aktiivisuuden vahvistaminen sekä vanhempien humalahakuisen alkoholikäytön ehkäisy. Työikäisten liikunnallista elämäntapaa tuetaan palveluilla ja verkostoyhteistyöllä tarjoamalla saavutettavia ja turvallisia liikkumis- ja luontoympäristöjä. Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi voimavaroja suunnataan edelleen turvallisuutta ja osallisuutta lisäävien, tunnistettujen hyvien käytänteiden vahvistamiseen ja levittämiseen sekä kaupungin palveluissa, että verkostojen toiminnassa. Tavoitteena on myös saada lisää tietoa työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnista ja palvelukokemuksista.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtoryhmä on nostanut nuorten osalta kärkiteemaksi tulevalle kaudelle laajan toimialoja yhdistävän yhteistyön nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi; osallisuuden kokemuksen vahvistaminen, osallistuminen terveyttä edistävään toimintaan ja vertaisryhmätoimintaan yleisemminkin, on nostettu keinoiksi syrjäytymisen, päihteidenkäytön ja siihen liittyvän rikollisuuden ennaltaehkäisyssä. Konkreettisina keinoina ovat ryhmäytymistä tukevat käytänteet jo alakouluiässä. Riskiryhmiin kuuluvien tunnistaminen ja tuki, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen, nuorisoneuvoston ja oppilaskunta-toiminnan aktivointi mm. myös koulukiusaamiseen puuttumisessa ja etenkin puuttumisen jälkeisessä seurannassa on vielä kehitettävää.

Lapin poliisilaitos on ennalta estävässä kehittämishankkeessaan (1.3.2019- 1.3.2020) kehittänyt tukimuotoja huumausaineita käyttävien nuorten paljastamiseksi ja ohjaamiseksi moniammatillisen tuen piiriin. Hankkeen loppuraportti toteaa, että hankkeessa luotua keskeistä tukimuotoa, Ankkuri sidosryhmäyhteistyötä voidaan pitää tehokkaana. Kehitettävää kuitenkin nähtiin kuntien sosiaali- ja nuorisotyön sidosryhmäyhteistyöhön osoittamissa resursseissa, seudullisessa yhteistoiminnassa, tutkimuksessa sekä järjestöjen aktivoimisessa yhteistyöhön.

Hyvinvointityöhön tarvitaan kumppaneiksi julkisen sektorin ulkopuolisia toimijoita. Urheiluseuroja, kulttuurihdistyksiä, sote -järjestöjä, kyläyhdistyksiä ja seurakuntaa tarvitaan aktivoimaan ja mahdollistamaan erilaisia tekemistä kaiken ikäisille torniolaisille. Toimijoille tarjotaan riittävästi tietoa hyvinvointitilanteesta ja järjestö-kuntayhteistyön mahdollisuuksista, mm. Tornion kaupungin tarjoamista tiloista ja muusta mahdollisesta toiminnan tuesta. Esimerkiksi osa tiloista on maksutta käytettävissä yleishyödylliseen toimintaan, osasta peritään pieni korvaus. Myös Tornion kaupungin lakisääteisiltä yhteistyöelimiltä eli neuvostoilta pyydetään aktiivisemmin erilaisia lausuntoja tai näkemyksiä ajankohtaisiin asioihin liittyen.

2.2 Väestönkehitys

Suomen väkiluku oli vuoden 2020 syyskuun lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 5,53 miljoonaa asukasta. Suomen väkiluku kasvoi tammi-syyskuussa 2020 yhteensä 8 098 henkilöllä. Väestönlisäyksen suurin syy oli muuttovoitto ulkomalta, sillä maahanmuuttoa oli 13 616 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli puolestaan 5 579 vähemmän kuin kuolleita.

Vuoden 2020 aikana syntyvyys on kasvanut edellisen vuoden 2019 pohjalukemista, sillä lapsia syntyi em. ajankohtana 35 227, mikä on 690 lasta enemmän kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana.

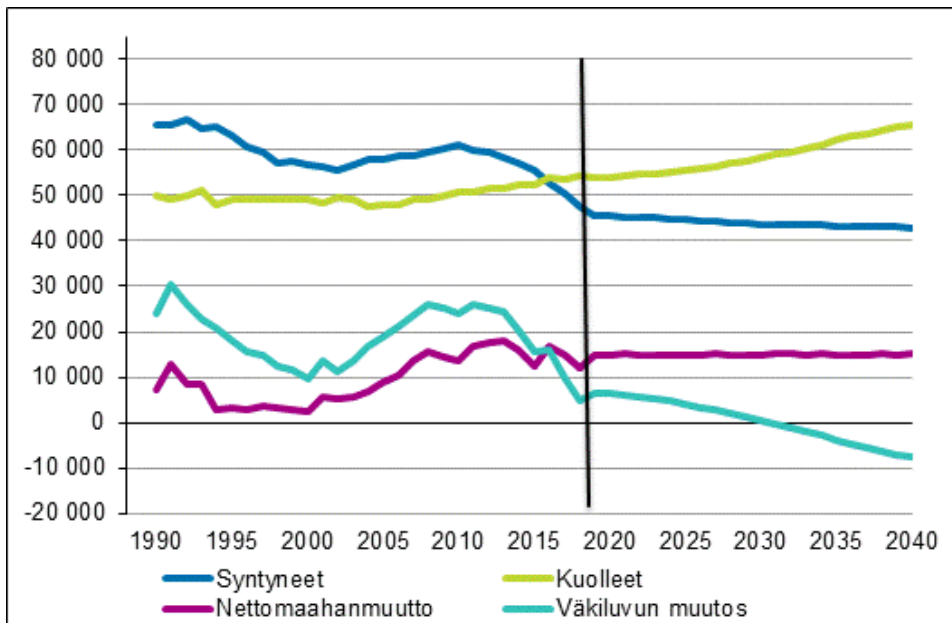
Myös kuolleisuus kasvoi edellisestä vuodesta. Tammi-syyskuussa Suomessa kuoli kaikkiaan 40 806 henkilöä, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 715 henkilöä.

Koronaviruspandemia on näkynyt koko maan tasolla vuoden 2020 maahan- ja maastamuutossa, sillä sekä maahanmuutto että maastamuutto vähentyivät merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien välinen muuttoliike on puolestaan vilkastunut. Maan sisäisessä muuttoliikkeessä ns. voittajamaakuntia olivat ainoastaan Pirkanmaa, Uusimaa, Varsinais-Suomi, Keski-Suomi ja Kanta-Häme.

Suomen 19:sta maakunnasta väestö kasvoi tammi-syyskuussa 2020 kuudessa maakunnassa (Uusimaa, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Ahvenanmaa, Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa). Voimakkainta väestönkasvu oli määrällisesti ja suhteellisesti Uudellamaalla (+10 723 henkilöä, +6,3 promillea). Väestö väheni määrällisesti eniten Kymenlaaksolla (-1 263 henkilöä) ja suhteellisesti eniten Etelä-Savossa (-8,4 promillea).

Tilastokeskus julkaisi Suomen uusimman väestöennusteen syyskuussa 2019. Väestöennusteen mukaan Suomen väkiluku kääntyy tulevana vuosikymmeninä laskuun johtuen pääasiallisesti alhaisesta syntyvyydestä. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu, on taitekohtana vuosi 2031. Vuonna 2035 väkiluku kasvaisi Suomessa enää Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Ahvenanmaalla. Vuonna 2040 väestönkasvu olisi ennusteen mukaan Manner-Suomessa ainoastaan Uudellamaalla. Vuonna 2018 Suomessa oli 60 kuntaa, joissa syntyi ihmisiä enemmän kuin kuoli. Ennusteen mukaan vuonna 2030 vastaavia kuntia on enää 35 ja vuonna 2040 12 kappaletta. Vuonna 2030, jolloin Suomen väkiluvun ennustetaan olevan ylimmillään, Suomessa olisi 5 566 685 asukasta eli 33 295 asukasta enemmän kuin syyskuun lopussa 2020.

Kuva 1. Suomen väestönkehityksen tunnuslukuja 1990-2018 ja ennuste 2019-2040 (Tilastokeskus 2019)

Suomen 310 kunnasta väkiluku kasvoi tammi-syyskuussa 2020 76:ssa kunnassa. Yhdessä kunnassa väkiluku pysyi samana ja muissa Suomen kunnissa väkiluku laski.

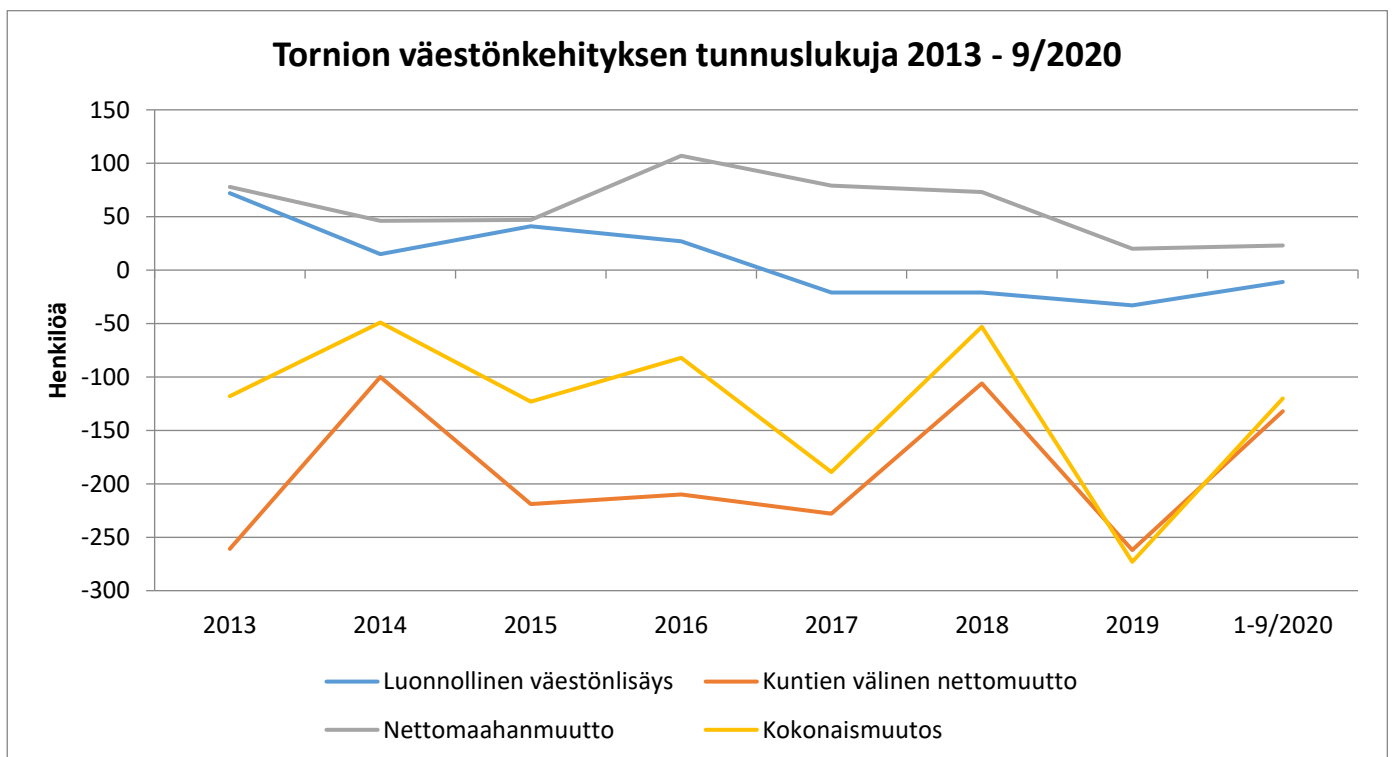
Lapin maakunnan (21 kuntaa) yhteenlaskettu väkiluku oli syyskuun 2020 lopussa 175 779 asukasta. Tammi-syyskuussa 2020 väkiluku kasvoi vain kolmessa Lapin kunnassa eli Rovaniemellä (+469 as.), Kolarissa (+44 as.) ja Savukoskella (+9 as.). Kokonaismuutos koko maakunnassa oli -443 asukasta. Absoluuttisesti eniten väestöään menettivät Kemi (-218 as.), Tornio (-120 as.) ja Kittilä (-73 as.).

Meri-Lapin viidessä kunnassa (Tornio, Kemi, Keminmaa, Tervola, Simo) asui syyskuun 2020 lopussa 55 874 asukasta. Seutukunnan väestön kokonaismuutos on ollut vuonna 2020 -503 asukasta.

Torniossa väestönkehitys on ollut aleneva vuodesta 2012 lukien. Joulukuun lopussa 2019 Torniossa oli 21 602 asukasta, mutta syyskuun lopussa 2020 enää 21 482 asukasta (-120 as.).

Taulukko 1. Tornion kaupungin väestönkehitys 2013-9/2020

TORNIO Väestönmuutos	Tammi-joulukuu 12 kk							Tammi-syyskuu 9kk							2020
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Elävänä syntyneet	260	218	231	217	201	195	200	194	167	186	166	148	147	153	135
Kuolleet	188	203	190	190	222	216	233	142	146	149	132	175	154	175	146
Luonnollinen väestönlisäys	72	15	41	27	-21	-21	-33	52	21	37	34	-27	-7	-22	-11
Kuntien välinen tulomuutto	831	895	887	856	821	842	768	679	689	682	683	626	666	597	643
Kuntien välinen lähtömuutto	1 092	995	1 106	1 066	1 049	948	1 030	918	779	859	847	843	751	817	766
Kuntien välinen nettomuutto	-261	-100	-219	-210	-228	-106	-262	-239	-90	-177	-164	-217	-85	-220	-132
Nettosiirtolaisuus	78	46	47	107	79	73	20	59	1	30	40	27	62	52	23
Kokonaisnettomuutto	-183	-54	-172	-103	-149	-33	-242	-180	-89	-147	-124	-190	-23	-168	-109
Kunnan sisäinen muutto	2 475	2 325	2 721	2 316	2 359	2 649	2 334	1 858	1 690	1 915	1 710	1 901	1 932	1 738	1 733
Kokonaismuutos	-118	-49	-123	-82	-189	-53	-273	-128	-68	-110	-90	-217	-30	-192	-120
Kokonaismuutos %	-0,5	-0,2	-0,6	-0,4	-0,8	-0,2	-1,2	-0,6	-0,3	-0,5	-0,4	-1,0	-0,1	-0,9	-0,9
Väkiluku	22 371	22 322	22 199	22 117	21 928	21 875	21 602	22 361	22 303	22 212	22 109	21 900	21 898	21 683	21 482
Väkilukutavoite, Tornion TA	22 500	22 500	22 400	22 330	22 203	22 177	21 600								
Tilastokeskus, väestöennuste (-)	22 666	22 721	22 772	22 263	22 203	22 177	21 725								

Kuva 2. Tornion väestönkehityksen tunnuslukuja 2013 - 9/2020

Kaupunginosittain tarkasteltuna Tornion keskeisellä kaupunkialueella asui vuonna 2019 73,7 % koko kunnan väestöstä. Keskustaaajaman ulkopuolisista suuralueista väestörikkain on Kaakamo (8,7 %). Tornion kaupungin väestö väheni vuonna 2019 kaikilla kaupungin suuralueilla. Ajanjaksolla 2013-2019 kokonaisväkiluku on vähentynyt niin ikään kaikilla suuralueilla (ks. seuraavan sivun taulukko 2).

Tornion taajama-aste oli vuonna 2019 87,8, kun se koko maassa oli 86,4.

Taulukko 2. Tornion kaupungin väestö suuralueittain 2013-2019.

Tornion väestö suuralueittain 2013-2019 (Lähde: Tilastokeskus)									
IKÄLUOKKA	VUOSI 31.12.	KESKINEN KAUP. ALUE	KAAKAMO	VOJAKKALA	ARPELA	KARUNKI	TUNTEMATON	YHTEENSÄ	
								Henkilöä	
0-6	2013	1 340	184	137	62	134	7	1 864	
	2014	1 331	188	141	59	122	12	1 853	
	Alle kouluikäiset lapset	2015	1 298	188	138	50	118	19	1 811
	2016	1 260	180	141	47	109	22	1 759	
	2017	1 198	160	143	46	102	12	1 661	
	2018	1 176	146	120	42	85	8	1 577	
	2019	1 133	142	109	45	78	8	1 515	
7-15	2013	1 718	253	210	108	161	26	2 476	
	2014	1 730	257	210	108	166	25	2 496	
	Kouluikäiset lapset ja nuoret	2015	1 716	258	201	101	177	27	2 480
	2016	1 724	253	180	89	178	33	2 457	
	2017	1 737	257	173	94	188	30	2 479	
	2018	1 751	278	182	91	191	28	2 521	
	2019	1 724	261	183	87	173	28	2 456	
16-24	2013	2 138	153	119	81	122	35	2 648	
	2014	2 091	159	119	70	113	14	2 566	
	Nuoret opiskelijat ja työikäiset	2015	2 017	143	129	69	96	24	2 478
	2016	1 880	146	137	76	99	55	2 393	
	2017	1 802	150	140	73	88	34	2 287	
	2018	1 774	142	127	70	92	32	2 237	
	2019	1 680	150	119	67	98	27	2 141	
25-64	2013	8 301	1 008	779	475	641	69	11 273	
	2014	8 251	972	795	466	634	17	11 135	
	Työikäiset	2015	8 061	954	777	451	643	91	10 977
	2016	8 007	955	766	429	608	123	10 888	
	2017	7 895	941	745	422	602	119	10 724	
	2018	7 775	928	734	426	592	141	10 596	
	2019	7 689	904	715	419	572	119	10 418	
65-74	2013	1 712	215	149	107	170	2	2 355	
	2014	1 835	216	164	110	166	0	2 491	
	Seniorit	2015	1 961	222	177	118	166	2	2 646
	2016	2 014	223	174	132	177	8	2 728	
	2017	2 144	226	197	137	182	6	2 892	
	2018	2 239	242	217	140	188	7	3 033	
	2019	2 298	261	245	143	193	13	3 153	
75-84	2013	877	119	81	64	116	0	1 257	
	2014	874	118	75	65	125	0	1 257	
	Ikääntyneet	2015	877	110	73	61	125	0	1 246
	2016	940	119	70	68	120	2	1 319	
	2017	949	122	68	68	107	1	1 315	
	2018	989	114	68	67	115	5	1 358	
	2019	990	109	67	65	112	9	1 352	
85-	2013	364	40	29	20	45	0	498	
	2014	387	37	31	22	47	0	524	
	Vanhukset	2015	412	49	32	19	49	0	561
	2016	420	45	35	21	51	1	573	
	2017	416	47	30	22	54	1	570	
	2018	397	44	31	24	55	2	553	
	2019	410	48	33	26	49	1	567	
Yhteensä henkilöä	2013	16 450	1 972	1 504	917	1 389	139	22 371	
	2014	16 499	1 947	1 535	900	1 373	68	22 322	
	2015	16 342	1 924	1 527	869	1 374	163	22 199	
	2016	16 245	1 921	1 503	862	1 342	244	22 117	
	2017	16 141	1 903	1 496	862	1 323	203	21 928	
	2018	16 101	1 894	1 479	860	1 318	223	21 875	
	2019	15 924	1 875	1 471	852	1 275	205	21 602	
Abs. muutos henkilöä	2013	-68	-27	-1	-30	-5	13	-118	
	2014	49	-25	31	-17	-16	-71	-49	
	2015	-157	-23	-8	-31	1	95	-123	
	2016	-97	-3	-24	-7	-32	81	-82	
	2017	-104	-18	-7	0	-19	-41	-189	
	2018	-40	-9	-17	-2	-5	20	-53	
	2019	-177	-19	-8	-8	-43	-17	-273	
Osuus (%) koko kunnan väkiluvusta	2013	73,5 %	8,8 %	6,7 %	4,1 %	6,2 %	0,6 %	100,0 %	
	2014	73,9 %	8,7 %	6,9 %	4,0 %	6,2 %	0,3 %	100,0 %	
	2015	73,6 %	8,7 %	6,9 %	3,9 %	6,2 %	0,7 %	100,0 %	
	2016	73,5 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	6,1 %	1,1 %	100,0 %	
	2017	73,6 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	6,0 %	0,9 %	100,0 %	
	2018	73,6 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	6,0 %	1,0 %	100,0 %	
	2019	73,7 %	8,7 %	6,8 %	3,9 %	5,9 %	0,9 %	100,0 %	

Tilastokeskus julkaisi uusimman alueittaisen väestöennusteen vuonna 2019 ja se ulottuu vuoteen 2040 saakka. Tornion osalta väestöennuste osoittaa vähenevää väestöä koko ennustejaksolle. Vaikka Torniossa muutos ei ole Suomen kunnista huolestuttavin, on sillä suuri vaikutus kaupungin palvelutuotantoon. Kokonaisuutena ennusteet osoittavat, että väestön vähenemisestä huolimatta Tornio säilyttää asemansa noin 20 000 asukkaan kaupunkikeskuksena tulevaisuudessakin. Väestörakenteen muutos vaikuttaa suuresti tulevalla vuosikymmenellä mm. lasten ja nuorten palveluiden kysynnän hiipumisena ja toisaalta ikäihmisten palveluiden kysynnän kasvuna. Esimerkiksi yli 85-vuotiaiden lukumäärä lähes kolminkertaistuu vuodesta 2018 vuoteen 2040 ja peruskouluikäisten lasten lukumäärä laskee kolmanneksella.

Tornion kaupungin strategisena tavoitteena on tällä valtuustokaudella (2017-2021) ollut kääntää negatiivinen väestönkehitys uudelleen kasvu-uralle. Käytännössä näin ei ole tapahtunut. Kaupungin väestönkasvu edellyttää kuntien välisen negatiivisen maassamuuton tasaantumista tai kääntymistä positiiviseksi ja netto-maahanmuuton säilymistä positiivisena. Luonnollinen väestönkasvu on tulevina vuosina todennäköisesti alhainen tai negatiivinen, sillä väestö ikääntyy Torniossa huomattavaa vauhtia ja syntyvyys on vääjäämättä aiempia vuosia alhaisempaa merkittävästi pienempien ikäluokkien johdosta.

Taulukko 3. Tornion toteutunut väestönkehitys 1980-2019 ja väestöennuste vuoteen 2040.

Ikäryhmä	Tornion toteutunut väestönkehitys 1980-2019					TK:n väestöennuste 2020-2040 (2019)			
	1980	1990	2000	2010	2019	2020	2025	2030	2040
0-6 v.	2 532	2 286	1 921	1 898	1 515	1 440	1 270	1 223	1 179
7-15 v.	3 085	3 371	2 936	2 516	2 456	2 479	2 229	1 863	1 664
16-24 v.	3 337	2 972	2 981	2 737	2 141	2 152	2 105	2 089	1 611
25-64 v.	10 294	11 735	11 839	11 870	10 418	10 324	9 724	9 306	9 053
65-74 v.	1 194	1 637	1 633	1 836	3 153	3 201	2 929	2 634	2 134
75-84 v.	536	721	1 072	1 197	1 352	1 423	2 082	2 519	2 184
Yli 85 v.	98	157	235	459	567	569	643	765	1 424
Yhteensä	21 076	22 879	22 617	22 513	21 602	21 588	20 982	20 399	19 249

2.3 Elinkeinoelämä

Elinkeinoelämän näkökulmasta vuosi 2020 on ollut kaikin puolin erittäin haastava. Alkupalvena 2020 alkanut koronaviruspandemia iski voimakkaasti Lapissa erityisesti matkailuun ja rajakauppaan, mikä oli luontaisesti kansainväliselle Lapille raju isku. Monen lappilaisen yrityksen liikevaihto päättyi kuin seinään, sillä Suomi julistautui poikkeustilaan 16.3.2020 ja tämä johti mm. rajoituksiin majoitus- ja ravitsemusaloille. Myös kansalaisten liikkumista rajoitettiin merkittävästi. Rajavalvonta palautettiin Suomen rajanylityspaikoille ja vapaa rajanylitys ei ollut enää mahdollista. Erinäisiä rajoituksia on sittemmin purettu ja kiristetty sen mukaan kuin pandemiatilanne on antanut Suomessa myöten. Syksyllä 2020 koronatilanne on jälleen pahentunut nopeasti ja rajoituksia on ryhdytty kiristämään.

Koronavirustilanteen pitkittyessä negatiiviset vaikutukset heijastuvat myös Lapin teollisuuden toimialalle, mikä ei vielä näkynyt pandemiavaiheen ensimmäisessä aallossa keväällä 2020. Heikkoja signaaleja tilauskantojen hiipumisesta on jo ollut. Krisi tulee koskettamaan erityisesti teollisuuden alihankintaketjuja.

Vuoteen 2021 lähdeäessä elinkeinoelämän näkymät ovat sumeat, sillä pandemia jyllää marraskuussa 2020 ympäri maailmaan edelleen. Koronaviruspandemiasta elpyminen vie vuosia eteenpäin, vaikkakin mm. EU- ja valtiotasolla yrityselämää on tuettu erilaisten tukipakettien avulla. Lapin elpymisen kannalta on merkittävää mm. teollisuuden ja matkailun näkymät. Toteutuvatko ennen koronaa maakunnassa valmisteilla olleet

mittavat kaivos- ja teollisuusinvestoinnit? Kuinka nopeasti Lapin kansainvälinen matkailu ja rajakauppa elpyvät? Miten Lapin saavutettavuus muuttuu, kun mm. lentoliikenne on ollut globaalisti kriisissä? Myös väestönkehitys ja sitä kautta mm. koulutuksen ja työvoiman saatavuus ovat olennaisia kysymyksiä Lapissa 2020-luvulla.

Torniossa oli vuonna 2018 yhteensä 8 829 työpaikkaa. Työpaikkakehitys on ollut Torniossa suotuista vuosina 2014-2018. Ylivoimaisesti suurin toimiala Torniossa on ollut jo vuosien ajan teollisuus ja toiseksi suurin terveys- ja sosiaalipalvelut. Alkutuotannon työpaikkojen osuus oli Torniossa 2,4 % (koko maa: 2,7 %), jalostuksen 38,6 % (21.1 %) ja palvelujen 55,4 % (74,8 %).

Taulukko 4. Torniossa työssäkäyvät toimialan mukaan 2014-2018, sekä muutos 2017-2018.

TOL 2008 / vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos 14-18	Muutos 17-18
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	246	252	236	222	209	-37	-13
B Kaivostoiminta ja louhinta	21	21	51	54	69	48	15
C Teollisuus	2 641	2 594	2 561	2 487	2 508	-133	21
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliik	55	62	62	59	52	-3	-7
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jäteh	49	50	55	55	59	10	4
F Rakentaminen	617	575	651	674	719	102	45
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuv	810	811	809	772	811	1	39
H Kuljetus ja varastointi	407	409	391	373	337	-70	-36
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	191	232	217	230	224	33	-6
J Informaatio ja viestintä	49	56	58	62	62	13	0
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	85	83	83	83	78	-7	-5
L Kiinteistöalan toiminta	62	60	72	83	95	33	12
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toin	253	257	310	295	314	61	19
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	445	513	476	461	483	38	22
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollir	312	282	279	269	253	-59	-16
P Koulutus	706	638	616	620	626	-80	6
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	1 114	1 109	1 145	1 169	1 204	90	35
R Taiteet, viihde ja virkistys	104	102	146	134	139	35	5
S Muu palvelutoiminta	188	167	170	175	189	1	14
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotital	55	69	78	80	77	22	-3
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimieli	0	0	0	0	0	0	0
Tuntematon	249	261	311	332	321	72	-11
Yhteensä	8 659	8 603	8 777	8 689	8 829	170	140

Tornion yritysanta oli vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä 1 543 kappaletta. Kasvua oli tammi-maaliskuussa 2020 yhteensä +22 yritystä.

Torniossa olevista työpaikoista (8 829) lähes 66 % (5 804) on sijoittunut yksityiselle sektorille.

Taulukko 5. Tornion työpaikat työnantajasektorin mukaan 2014-2018.

Työnantajasektori / vuosi	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	8 659	8 603	8 777	8 689	8 829
Yksityinen sektori	5 365	5 382	5 581	5 517	5 804
Valtio	211	178	180	156	135
Kunta	1 939	1 916	1 860	1 871	1 719
Valtioenemmistöinen Oy	42	38	13	14	67
Yrittäjät	920	907	927	908	909
Tuntematon	182	182	216	223	195

Tornion työpaikkaomavaraisuus oli vuoden 2018 tietojen mukaan 101,7. Tornio muodostaa Kemin ohella toisen työssäkäyntikeskuksen Kemi-Tornion alueella. Kemin työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2018 119,9.

Outokummun liikevaihto laski tammi-syyskuun 2020 aikana. Vuoden 2020 ensimmäisen kolmen neljänneksen aikana toimituksen laskivat 8 % edellisen vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Toteutuneet hinnat laskivat sekä Euroopassa että Amerikassa, mutta tuotannon tarveaineiden ja kiinteiden kustannusten lasku vaikuttivat myönteisesti konsernin tulokseen. Liiketulos oli -22 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos -78 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 2020. Loppuvuonna 2020 koronaviruspandemian arvioidaan vaikuttavan merkittävästi ruostumattoman teräksen toimialaan ja lisäävän epävarmuutta.

Outokumpu julkisti syyskuussa 2019 selvittävänsä suuren kuonasulaton rakentamista Tornion tehtaiden yhteyteen. Investoinnin suuruutta ei julkistettu, mutta julkisuudessa esitettyjen arvioiden mukaan kyseessä voi olla usean sadan miljoonan euron investointi. Hankkeessa tarkasteltavina vaihtoehtoina on jatkaa ferrokromitehtaan toimintaa nykyisellään tai sijoittaa ferrokromitehtaan nykyisten toimintojen lisäksi alueelle jäte- ja sivuvirtojen hyödyntämiseen tarkoitettu uusi sulatto, jonka tuotantokapasiteetit ovat: 240 000 tn metallia vuodessa ja 1 065 000 tn kuonaa vuodessa. Hankkeesta vastaavan on tarkoitus tehdä asiasta päätös vuonna 2020 ja mahdollisesti hakea ympäristölupaa vuonna 2021. Koronan vaikutukset hankkeen alkuperäiseen aikatauluun eivät ole tiedossa.

Outokummulla on ollut selvityksen alla myös meri- ja rautatieyhteyksien parantaminen tehdasalueelle. Rautatieyhteyksien osalta selvitetään Kemin Elijärven kaivoksen ja Tornion tehtaiden välisen malmiliikenteen (1,1 milj. tn / vuosi) siirtämistä takaisin kumipyöriltä raiteille sekä Röyttän meriväylän osalta mm. kapeikkojen parantamista. Aikatauluja hankkeiden eteenpäin viemiseksi ei ole tiedossa.

Outokummun Kemin kaivoksen laajennushanke (250 milj. euroa, 2017-2020) on loppusuoralla ja valmiina tuotantoon loppuvuonna 2021.

Outokumpu julkisti marraskuussa 2020 uuden strategiansa, joka keskittyy taseen vahvistamiseen ja kestävään tuottoon pitkällä aikavälillä. Samassa yhteydessä Outokumpu ilmoitti aloittavansa yt-neuvottelut, joiden tarkoituksena on vähentää henkilöstöä vuoden 2021 loppuun mennessä noin 1000 hengellä Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa. Suomessa vähennys koskee 270 työntekijää ja suurin vaikutus tulee kohdistumaan Kemi-Tornion alueelle.

Tornio on yksi Suomen suurimpia tuulivoimakuntia tuotannon määrässä mitattuna (9. suurin 2019). Torniossa on tällä hetkellä kaksi tuulivoimapuistoa eli vuonna 2015 rakennettu Kitkiäisvaara (8 myllyä, 36 MW) sekä Röyttän alueen Puuska 1 (2010, 8 myllyä, 29 MW) ja Puuska 2 (2015, 5 myllyä, 17 MW). Lisäksi Röyttän edustalle on suunniteltu 14 myllyn (70 MW) merituulivoimapuistoa.

Uusimpana tuulivoimahankkeena Torniossa on valmistelussa Kitkiäisvaaran itä- ja pohjoispuolelle Karhakkamaahan suunniteltu suuri tuulivoimapuistohanke, jossa alueelle rakennettaisiin noin 50 myllyä (yksikköteho 6-10 MW). Hanke on YVA-vaiheessa ja nopein mahdollinen toteutumisaikataulu on vuoden 2025 paikkeilla. Hankkeen laajuus ja toteuttamiskelpoisuus eivät vielä ole tiedossa.

Tornion matkailulinkeihin hyvä vire pysähtyi keväällä 2020 koronasta johtuen. Tornion matkailuyöpymiset kasvoivat 2015-2019 ollen vuoden 2019 lopussa 59 250 kappaletta (2018-2019: +7,5 %). Vuonna 2020 tilanne on muuttunut merkittävästi, sillä tammi-syyskuussa yöpymisiä on ollut vain 31 036 kappaletta (-35,3 %). Myös loppuvuosi 2020 näyttää matkailulinkeihin osalta erittäin heikolta ja vuoden 2021 osalta ennusteet ovat hyvin epävarmoja. Tornion matkailun master plan julkistettiin 2019 ja sen jälkeen master plania on ryhdytty toimeenpanemaan mm. Two Countries – One Destination -interreg -hankkeella. Korona on kuitenkin muuttanut toimintaympäristöä suuresti ja yhtenä näkökulmana tulevissa toimenpiteissä on ”exit-korona” ulottuvuus. Kansainvälisen matkailun ollessa pysähdyksissä on toimenpiteet suunnattu lähialueille ja kotimaahan.

Tornion matkailuun olennaisesti liittyvä rajakauppa on kärsinyt koronasta rajusti. Rajalla-kauppakeskuksen viimeisin tunnuslukutieto on vuodelta 2018, jolloin kauppakeskuksen myynti oli 50 miljoonaa euroa ja kävijämäärä 2,3 miljoonaa. Vuonna 2020 luvut ovat pudonneet rajusti. Rajan ollessa suljettuna vaikutukset ovat olleet sekä Torniossa että Haaparannalla erittäin negatiiviset. Korona muuttanee kaupan toimialaa jatkossa ja tässä suhteessa kauppakeskusten asema ja kilpailukyky nähdään tulevina vuosina suhteessa mm. verkko-kauppaan.

Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden sähköistäminen sisältyy pääministeri Marinin hallitusohjelmassa erikseen mainittuihin liikenneinvestointeihin. Hanke on ratasuunnitteluvaiheessa ja suunnittelu jatkuu nykyisten aikataulujen mukaan vuosina 2021-2022. Suunnittelun yhteydessä otetaan kantaa mm. ratapiharatkaisuihin, Tornionjoen siltaan, sähköistämiskonseptiin sekä muihin hankkeeseen vaikuttaviin avainosa-alueisiin. Hankkeelle on saatu myös CEF-rahoitusta 1,6 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät vielä ole tiedossa ja ne selviävät suunnittelun edetessä. Tämän jälkeen hankkeen toteuttamisesta on tehtävä lopullinen päätös ja budjetoitava hanke valtion talousarvioon. Hankkeen toteuttaminen edellyttää myös Suomen ja Ruotsin valtioilta yhteistä näkemystä ja päätöksentekoa. Tornion kaupungin tavoitteena on mahdollistaa sujuva tavaraj- ja henkilöjunaliikenne rajan yli Ruotsiin ja edelleen Norjaan sekä Keski-Eurooppaan. Valtion neljännessä lisätalousarviossa 2020 hankkeesta on todettu, että valtio sitoutuu Laurila-Tornio-valtakunnan raja –raideyhteyden sähköistykseen. Kesän 2020 aikana tehtävän selvityksen (yhteysväliillä sijaitsevan soveltuvuus sähköistykselle) jälkeen avataan valtuus hankkeen toteuttamiselle vuoden 2021 talousarviossa.

Kesällä 2020 Nurminen Logistics avasi Norjan Narvikista Haaparannan, Tornion ja Kouvolan kautta uuden rahtijunalinjan Kiinaan ja tämä luo uskoa TornioHaaparanta alueen logistiselle potentiaalille. Reitin keskeisin kuljetusperusta nojaa Norjan loheen.

Kemi-Tornion lentoliikenne pysähtyi maaliskuussa 2020 koronasta johtuen ja vasta marraskuussa 2020 liikenne pystyttiin käynnistämään uudelleen. Tammi-syyskuussa Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä oli yhteensä 13 181 matkustajaa, missä on pudotusta edelliseen vuoteen peräti 72,6 %. Kansainvälisten matkustajien osuus oli vuonna 2020 0 kpl. Lentoliikenne ja -operaattorit ovat olleet taloudellisissa vaikeuksissa ympäri maailmaa ja koko toimiala on murroksessa. Kemi-Tornion niin kuin useamman muunkin ns. maakuntalentoaseman tulevaisuus on epävarma ja tähän haasteeseen on tartuttu myös Meri-Lapin seutukunnassa.

Röyttän sataman ulkomaan tavaraliikenne oli tammi-syyskuussa 2020 yhteensä 2,368 miljoonaa tonnia, jossa on kasvua

1,6 %. Vuositasolla sataman tavaraliikenne on ollut jo useamman vuoden ajan noin 3 miljoonaa tonnia. Kotimaan tavaraliikennevolyyymi on ollut marginaalista.

Tornion kansainvälinen rajanylityspaikka on ollut maaliikenteessä vuosien ajan Suomen vilkkain. Vuositasolla rajan ylittää normaalisti noin 14 miljoonaa matkustajaa ja 4,7-4,9 miljoonaa ajoneuvoa. Vuonna 2019 Tornion maarajaliikenteen osuus henkilö- ja pakettiautoliikenteessä oli koko Suomen osalta noin 38 % ja kuorma-autoliikenteessä noin 13 %. Vuoden 2020 tilastot eivät ole vertailukelpoisia ja liikennemäärät tulevat laskemaan merkittävästi.

2.4 Työllisyyden edistäminen

Tornion kaupungin työvoiman yhteenlaskettu määrä syyskuussa 2020 on Lapin ELY-keskuksen tilastojen perusteella 9 826 henkilöä eli koko Lapin toiseksi suurin Rovaniemen jälkeen. Syyskuussa 2020 torniolaisten työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,3 % eli yhteensä 1009 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli 202 kappaletta. Työttömistä työhakijoista miehiä oli 558 ja naisia 451. Työttömistä työnhakijoista alle 25-vuotiaita 197 henkilöä, yli 50-vuotiaita 343 henkilöä, pitkäaikaistyöttömiä 252 henkilöä ja vammaisia/pitkäaikaissairaita 120 henkilöä. Lomautettuja oli 66 henkilöä.

Verrattuna edeltävän vuoden tilanteeseen, työttömien määrä on ollut vuonna 2020 syyskuussa 114 henkilöä enemmän.

Keväällä 2020 alkanut koronavirusepidemia selittää pitkälti työttömien ja etenkin lomautettujen määrän kasvua. Työttömyys on lisääntynyt erityisesti nuorten sekä pitkäaikaistyöttömien osalta.

Keväällä 2020 alkanut koronavirusepidemia näkyy myös kaupungin maksamissa työmarkkinatukimaksuissa. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksetaan Kelalle 50 % yli 300 päivää työttömänä olleista työnhakijoista ja 70 % yli 1 000 päivää työttömänä olleista työnhakijoista. Syyskuussa 2020 työmarkkinatukimaksuja oli kertynyt kaupungille maksettavaksi 1 058 658 euroa ja talousarvioon oli budjetoitu edellisen vuoden toteuman perusteella 1 147 000 euroa. Koronavirusepidemian lisäksi työmarkkinatukimaksujen nousuun on vaikuttanut tietosuoja-asetuksen mukanaan tuomat haasteet työllistämistoimintaan sekä asiakasohjauksen ongelmat mm. sosiaalitoimen resurssivaje.

Palkkatuettu työllistäminen on yksi keskeinen työllisyyttä ja yksilön työmarkkina-asemaa edistävä toimenpide. Koronaepidemian myötä palkkatuettu työllistäminen on vähentynyt vuoden 2020 aikana verrattuna edeltävän vuoden vastaavaan ajankohtaan. Vuonna 2021 tulee voimaan palkkatukiudistus, jossa kaikki palkkatuki muuttuu 50 prosenttiseksi ja osatyökykyisten palkkatuki 70 prosenttiseksi. Tämän myötä kaupungin budjetoiman työllistämistuen määräraharapeen voidaan arvioida laskevan hieman. Työllisyyden kuntakoikeilu puolestaan lisää työllistämistuen määrärahan tarvetta entistä aktiivisempien työllistämistoimien seurauksen.

TYÖLLISYYDEN KUNTAKOKEILU

Vuoden 2020 aikana on valmistauduttu 1.1.2021 alkavaan alueelliseen työllisyyden kuntakoikeiluun. Valmistelutyötä on tehty niin strategisessa alueellisessa ohjausryhmässä kuin paikallisessa ohjausryhmässä sekä työryhmässä.

Työllisyyden kuntakoikeiluissa työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy TE-toimistoilta kunnille. Kuntakoikeilun kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat, vieraskieliset työnhakijat sekä kaikki ne työttömät ja työvoimapaalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiosidonnaiseen päivärahaan.

Työllisyyden kuntakokeilujen tavoitteena on hakea vaihtoehtoisia toimintamalleja työllisyyden hoidon työnjakoon kuntien ja TE-palvelujen välillä. Kuntakokeilujen tavoitteena on entistä tehokkaammin edistää erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevien työttömien työnhakijoiden palvelunsaantia, koulutukseen ohjautumista sekä työllistymistä.

Lapin alueellisen työllisyyden kuntakokeiluun kuuluvat Tornion kaupungin lisäksi Rovaniemi, Sodankylä ja Kemijärvi. Lapin alueellisen kuntakokeilun erityistavoitteita ovat:

- Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen
- Työmarkkinoiden kohtaamisen edistäminen
- Henkilökohtaisen palvelun tarjoaminen ja palvelutarpeen arviointiin panostaminen
- Siirtymätyömarkkinoiden kehittäminen

Tornion kaupungin painopiste kuntakokeilussa on osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen, jolloin kuntakokeilun puitteissa tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa. Tornion kaupungissa kuntakokeilun tavoitteiksi on asetettu edellä mainittujen kansallisten ja alueellisten tavoitteiden lisäksi asiakasohjauksen tehostaminen, työllisyysyksikön perustamisen pilotointi sekä asiakkaiden seurannan ja tuensaannin varmistaminen asiakasprosessin eri vaiheissa.

2.5 Koulutus ja osaaminen

Torniossa toimii useita oppilaitoksia ja koulutuksen järjestäjiä varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle saakka. Tornion kaupungin opetus- ja koulutuspalveluiden (varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukio, kansalaisopisto) lisäksi kaupungissa toimivia oppilaitoksia ovat Lapin ammattikorkeakoulu Oy, Ammattiopisto Lappia, Ammattiopisto Luovi sekä Peräpohjolan Opisto. Viime vuosina koulutuskentällä tapahtuneiden muutosten takia koulutuksenjärjestäjät ovat uusineet strategioitaan ja perustaneet mm. osakeyhtiöitä edistämään koulutusvientiä sekä tarjoamaan koulutuspalveluja oman perinteisen maantieteellisen toiminta-alueensa ulkopuolelle. Tornion kaupungilla on kumppanuussopimukset Lapin ammattikorkeakoulun, Lappian ja Peräpohjolan Opiston kanssa. Kumppanuussopimusmenettelyä on tarkoitus jatkaa myös tulevaisuudessa, sillä kumppanuussopimusten myötä kaupungin ja oppilaitosten välinen yhteistyö on kehittynyt myönteiseen suuntaan.

Lapin ammattikorkeakoulussa on kaksi kampusta, Rovaniemen kampus ja Kemi-Tornion kampus, joista jälkimmäisen yksiköt toimivat Kemissä ja Torniossa. Tornion yksikkö muodostaa Digitaaliset ratkaisut -osaamisryhmän, jossa osaaminen keskittyy digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen niin liiketalouden kuin tietotekniikan ja kuvataiteen osalta. Osaamisryhmän kehittämisen alustana toimivat yksikön koulutusohjelmat ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, joissa Tornion kaupunki on mukana mm. kehittämishankkeissa. Lapin ammattikorkeakoulun Tornion yksikössä on saatavilla suomenkielisiä AMK-tutkinnoista kuvataiteilijan sekä liiketalouden ja tietojenkäsittelyn tradenomien tutkinnot. Englanninkielisiä koulutusohjelmia ei ole enää saatavilla, mutta kansainvälinen koulutustarjonta jatkuu molemmissa tradenomikoulutuksissa englanninkielisin lukukausin. Lapin ammattikorkeakoulun Tornion yksikköön otetaan vuosittain sisään noin 200 uutta opiskelijaa ja Torniossa on läsnä olevia opiskelijoita 713 ja työntekijöitä on noin 40 (11/2020). YAMK-tutkinnoista Torniossa voi opiskella International Business Management -tutkinnon. Vuonna 2021 Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston välinen yhteistyö tiivistyy entisestään, sillä 1.1.2021 lukien noin 90 Lapin ammattikorkeakoulu Oy:n työntekijää siirtyy liikkeenluovutuksella vanhoina työntekijöinä Lapin yliopiston palvelukseen. Uusia Lapin korkeakoulujen yhteisiä tuki- ja hallintopalveluja johdetaan keskitetysti, mutta palvelut tuotetaan hajautetusti ja tarvelähtöisesti Rovaniemellä, Kemissä ja Torniossa.

Ammattiopisto Lappialla on toimintaa Tornion lisäksi Kemissä, Tervolan Louella, Muoniossa ja Rovaniemellä kiinteissä toimipisteissä. Lisäksi koulutuksia järjestetään eri puolella maakuntaa ja muualla Suomessa. Päätoimipaikkana on Tornio. Yhteensä opiskelijoita on laskennassa n. 4500, joista Torniossa on noin 1600.

Lappiassa on käynnissä sopeuttamis- ja kehittämistoimia (SOKE III), joilla tavoitellaan miljoona euroa lisätuloja ja miljoona euroa menojen leikkauksia. Lappian SOKE III:ssa muodostui valmistelun edetessä kaksi päälinjaa. Ensimmäisessä arvioitiin ammattiopiston tilat ja koulutustarjonta, joiden vaikutus talouteen arvioidaan olevan alle puolet koko ohjelmasta. Toisessa linjassa on toiminnan kehittäminen, jonka vaikuttavuus talouteen arvioidaan olevan yli puolet koko ohjelmasta ja nämä toimet on jo käynnistetty. Tila- ja koulutustarjontatarkaisujen tavoitteena on vähentää Lappian suurimpien, Kemin ja Tornion kampusten koulutustarjonnan päällekkäisyyksiä ja käytössä olevia tiloja n. 10 000 m². Koulutustarjonta pysyy ennallaan ja työelämän tarpeen mukaan kasvaa. Koulutustarjonta muuttuisi siten, että kone- ja tuotantotekniikka sijoittuisi Tornioon vuodesta 2021 alkaen ja tieto- ja viestintäteknikka Kemiin vuodesta 2022 alkaen tai aiemmin. Ravintola- ja cateringalan sekä puualan aloituspaikat olisivat jatkossa Torniossa. Kaikkien alojen osalta työelämässä oppiminen voi tapahtua paikkakuntariippumattomasti. Tilojen käytön osalta Torniossa luovutaan Yritystalon, Mediatalon ja Asuntola 1:n käytöstä ja Kemissä viiden vuoden aikajänteellä Sammonkadun käytöstä. Osittaista ulosvuokrattavaa tilaa on muutosten jälkeen myös Tornion Teollisuustalossa ja Kemin Tietokadulla. Koulutusjärjestelymuutokset tarkoittavat Torniolle laskennallisesti noin + 50 tutkintotavoitteista opiskelijaa.

Yrittäjyyden saralla on käyty neuvotteluita Nuori yrittäjyys ry:n kanssa aluetoimiston perustamisesta Lappian toiminta-alueelle. Tarkoituksena on kehittää Lappian omaa ja alueellista yrittäjyyskasvatusta eri koulutusasteilla. Yrittäjyyttä viedään eteenpäin myös kehittämällä aiheeseen liittyviä tutkinnon osia sekä kesäyrittäjyyttä. Lisäksi Lappia on mukana Lapin yrittäjyyskasvatusstrategian rakentamisessa.

Lappian strategisia kärkiä terävöitetään ja esimerkiksi kestäväen kehityksen kokonaisuuteen sisältyvä bio- ja kiertotalous nousee vahvemmin näkyville toiminnassa. Lappia on myös vahvasti mukana erilaisissa hankkeissa kehittämässä alueemme toimintoja monipuolisesti eri kumppaneiden kanssa.

Valtioneuvosto on antanut 15.10.2020 eduskunnalle hallituksen esityksen, jolla oppivelvollisuutta jatketaan 18 ikävuoteen asti. Tähän kokonaisuuteen liittyvät myös maksuttomuuden laajentaminen, ohjauksen ja oppilashuollon palveluiden vahvistaminen. Laajemman oppivelvollisuuden tarkoitus on astua voimaan vuonna 2021. Lakia on tarkoitus soveltaa niihin oppivelvollisiin, joiden oppivelvollisuus nykyisen lain mukaan päättyy vuonna 2021.

Vuonna 2021 Peräpohjolan opisto täyttää 120 vuotta ja lähtee toteuttamaan uutta strategiaa ja masterplania, joka ulottuu vuoteen 2025 asti. Visiomme on Teemme kestäväää ja merkityksellistä tulevaisuutta. Peräpohjolan opiston tehtävät säilyvät ennallaan:

1. Vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen järjestäminen
2. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon ja ammattitutkinnon järjestäminen
3. Ostopalvelukoulutusten tarjoaminen ja järjestäminen
4. Tärkeä tukipalvelu: Kokous-, ravintola, -ja majoituspalveluiden myynti

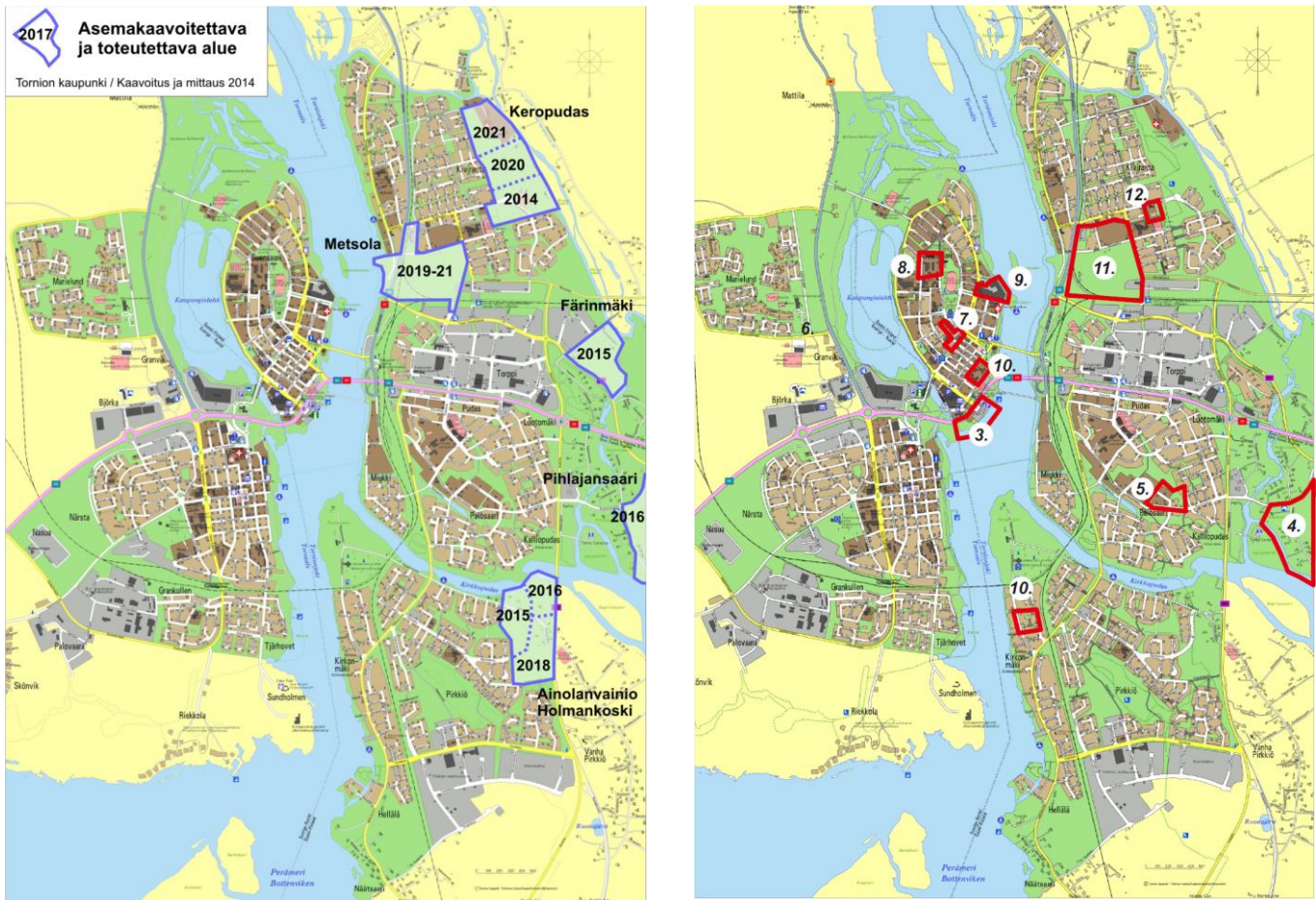
2.6 Asuminen ja rakentaminen

Tornio on pientalovaltainen kaupunki. Kaikista asuinrakennuksista (2019: 6 954 kpl) noin 68 % on rakennettu vuonna 1970 tai sen jälkeen. Asuinrakentamisen suhteen vilkkaimmat vuosikymmenet olivat 1970- ja 1980-luvuilla.

Tornion asuntokunnista (2019: 10 180 kpl) 1-2 hengen talouksia on noin 75 % (7 633 kpl) ja pienten asuntokuntien määrä on viime vuosina jatkuvasti kasvanut. Loma-asuntoja Torniossa oli vuonna 2019 1 305 kpl. Kesämökkien määrä on kasvanut hienoisesti 2000-luvulla (2000-2019: +164 kpl).

Tornion yleiskaava 2021:n mukaisesti Tornion kerrostalomuotoista asumista tiivistetään Suensaaren ja Miukin kaupunginosissa. Tornion kaupungin maapoliittinen ohjelma 2014-2021 on hyväksytty 2014, jonka

mukaisesti pientalotyypin asuntorakentamisen asemakaavoitus ja niiden toteuttaminen keskittyy lähivuosina keskeisellä kaupunkialueella Färinmäen ja Pihlajasaaren alueille. Näistä Färinmäen asemakaava on vahvistunut ja Pihlajasaari (oikeanpuoleisessa kuvassa kohde nro 4) on käynnistetty loppuvuodesta 2018 ja on etenemässä valmisteluvaiheen kuulemiseen. Färinmäen alueen tontit on suurelta osin vuoden 2020 aikana jo luovutettu rakentamiseen. Keskeisen kaupunkialueen ulkopuolelle pientaloasemakaavoja ei voimakkaasti vähentyneen pientalorakentamisen vuoksi ole toistaiseksi laadittu.

Kuva 3. Pääasiassa asumiseen asemakaavoitettavat uudet alueet vasemmalla ja oikealla kaavoituskohteet Tornion keskeisellä kaupunkialueella 2020-2021.

Vuonna 2019 myönnettiin rakennuslupia yhteensä 23 607 k-m², josta uudisrakentamisen osuus oli 22 402 k-m². Vuoteen 2018 verrattuna omakotitalorakentaminen pysyi lukumääräisesti samana (37 -> 37 kpl) mutta kerros- sekä rivitalotuotannossa tapahtui voimakas nousu edellisvuoteen verrattuna (11 -> 54 asuntoa). Kuvana vuonna 2020 (tilanne 10.11.2020) on myönnetty uusia rakennuslupia yhteensä 14 277 k-m², joista omakotitalojen osuus rakennuslupina oli 30 kpl (-7 kpl v. 2019 tasoon), myös kerros- ja rivitalotuotanto on laskenut jonkin verran (10.11.2020 38 kpl, edellisvuonna v.2019 54 kpl).

Vuosien 2019-2020 aikana on TornioHaparanda työstänyt kansainvälisen Europan 14 –arkkitehtikilpailun voittotyötä viitesuunnitelmilla, jonka pohjalta on jatkettu ja laajennettu vuoden 2020 aikana nk. Green Linen kaavamuutostyötä.

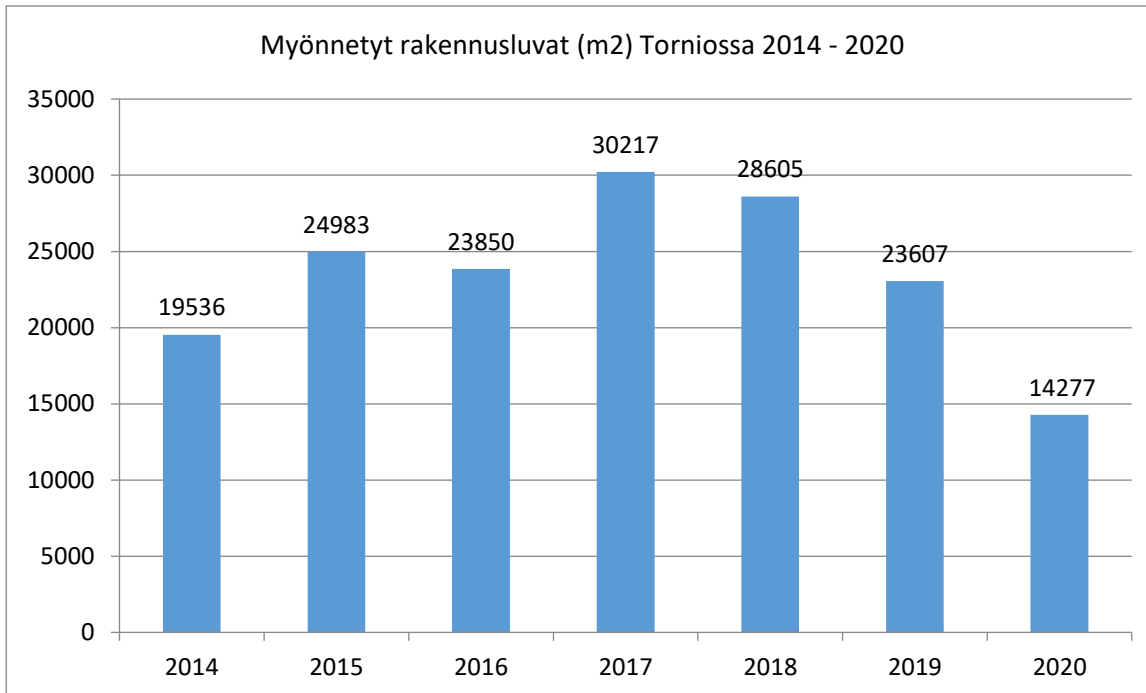
Yleiskaavoista Arction yleiskaavamuutos on hyväksytty 24.2.2020 kaupunginvaltuustossa ja Karhakkamaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavatyö on käynnistetty vuoden 2020 aikana.

Taulukko 6. Rakennustuotanto Torniossa 2016 – 4.11.2018 (Lähde: Xcity-kuntatietojärjestelmä)

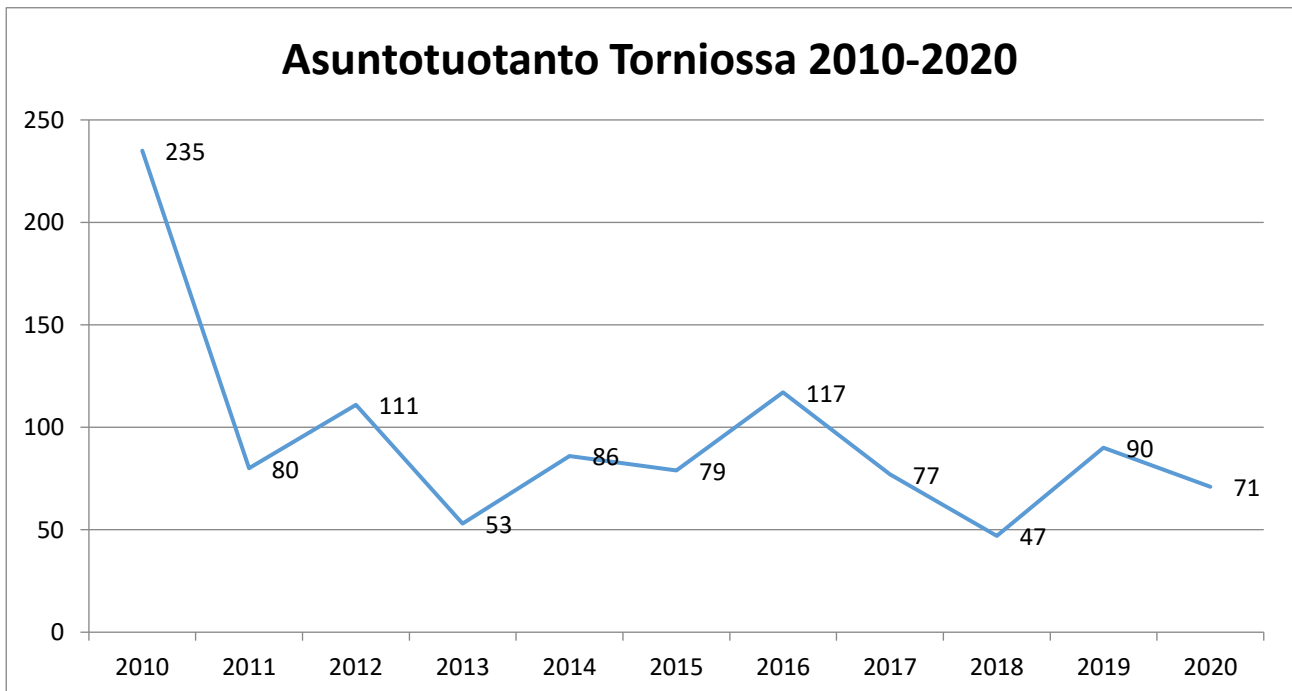
Rakennustuotanto Torniossa		12/2017	12/2018	12/2019	10.11.2020
Myönnetyt rakennusluvut					
• Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)		189	149	169	204
• Asuntojen lkm		79	47	90	71
• Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)		30 217	28 605	23 607	14 277
Aloitettut rakennukset					
• Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)		94	111	96	76
• Asuntojen lkm		120	50	79	55
• Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)		29 681	21 562	17437	8 450
Valmistuneet rakennukset					
• Rakennusten lkm (kaikki rakennukset)		110	109	100	74
• Asuntojen lkm		68	119	57	71
• Kerrosala k-m ² (kaikki rakennukset)		19 906	25 071	21 860	16 488

Tornion kaupungin alueella on tällä hetkellä kaksi pääsääntöisesti yritystoimitiloja varten kaavoitettua aluetta: Kromilaakso ja Torpin Rinnakkaiskadun pohjoispuolinen alue, joka alkaa olla pääosin jo toteutunut. Liiketontteja on kaavoitettu Kromitien kiertoliittymän alueelle, johon on alkanut muodostua tilaa vaativan kaupan keskittymää.

Kromilaaksosta ja Torpin alueelta ei kaupunki ole tehnyt yhtään uutta maanvuokrasopimusta, mutta vahvoja tonttivarauksia on tehty molemmista alueista. Kromitien kiertoliittymän läheisyydestä on vuokrattu vuoden 2020 aikana yksi uusi liiketontti.

Kuva 4. Myönnettyt rakennusluvat (k-m²) Torniossa 2014 - 10.11.2020 (kaikki rakennustyyppit).

Kuva 5. Asuntotuotanto Torniossa 2010 – 10.11.2020.

2.7 Alue-, seutu- ja rajayhteistyö

Tornion kaupunki tekee aktiivista alue-, seutu- ja rajayhteistyötä eri aluetasoilla. Maan rajojen sisällä Lapin maakunnan sisäinen yhteistyö sekä Meri-Lapin seudullinen yhteistyö ovat merkittävimpiä yhteistyöalustoja. Yhteistyötä tehdään mm. palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa, aluekehittämisessä, aluesuunnittelussa ja edunvalvonnassa.

Tornio on rajakaupunkina verkostoitunut erityisesti pohjoismaisilla foorumeilla, mutta nykyisellään kansainvälistä yhteistyötä tehdään entistä enemmän myös muiden kansainvälisten toimijoiden kanssa.

TornioHaparanda rajayhteistyötä tehdään Provincia Bothniensis yhteistyöorganisaation puitteissa. Rajakaupunkien kesken on menossa lukuisia toimenpiteitä ja hankkeita (mm. Two Countries – One Destination, Exit Korona, Laurila-Tornio-Haaparanta raideyhteys, E14 suunnittelualue), joita valmistellaan kaupunkien kesken yhteistyössä.

Tornionlaakson neuvosto on pohjoismainen rajakomitea ulottuen Tornionjokivarresta aina Norjaan saakka. Neuvoston rooli yhteistyöasioissa korostui vuonna 2020, kun alueen kunnat tekivät yhteisillä kannanotoillaan merkittävää työtä raja-alueen ihmisten rajat ylittävän liikkuvuuden turvaamiseksi. Vuonna 2021 yhteistyö jatkuu mm. edunvalvonnan ja erilaisten hankkeiden puitteissa.

Pitkään valmisteltu Perämerenkaaren yhdistyksen uudelleen organisointi saatiin päätökseen lokakuussa 2020 ja uusi suomalainen yhdistys saatiin perustettua. Samalla aloitettaneen toiminnan kehittäminen ja suuntaaminen uuden organisaatiomuodon puitteissa. Tornio on osallistunut Perämerenkaaren yhdistyksen kuten myös Itä- ja Pohjois-Suomen Brysselin edunvalvontatoimiston rahoitukseen Meri-Lapin kehittämiskeskuksen kautta.

Lapin liiton kautta Torniossa sijaitsee Pohjoiskalotin neuvoston resursoima Pohjoiskalotin rajaneuvonta, jonka tekninen työnantaja on Team Botnia Oy. Rajaneuvonta opastaa ja tiedottaa rajat ylittävään toimintaan liittyvissä asioissa sekä työskentelee todettujen rajaesteiden ratkaisemiseksi Pohjoismaiden Rajaesteneuvoston rinnalla.

Ystävyykskaupunkitoimintaa Torniolta on ollut viime vuosina lähinnä Devizesin, Kirovskin ja Szekszardin kaupunkien kanssa. Muita ystävyykskaupunkeja ovat Vetlanda, Hammerfest ja Ikast-Brande. Ystävyykskaupunkitoimintaa hoidetaan Torniossa kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2021 ystävyykskaupungit kutsutaan mukaan osaksi Tornio 400-juhlavuoden tapahtumia.

Hyvinvointipalvelujen osalta tiivistä, seudullista yhteistyötä tehdään sosiaalityössä, vanhus- ja hoitopalveluissa ja terveydenhuollossa alueen kuntien kanssa. Länsi-Pohjan kuntien yhteistyöryhmät kehittävät palvelujen kriteereiden yhdenmukaisuutta, tasalaatuisuutta ja palvelujen saatavuutta yhdessä sairaanhoitopiirin ja yhteisyrityksen kanssa. Koko Lapin maakunnan osalta hyvinvointipalvelut tekevät yhteistyötä Sote -rakenneuudistus Lapissa, Tulevaisuuden sote -keskus Lapissa hankkeissa ja Pohjois-Suomen sosiaalityön kehittämiskeskuksen kanssa.

Teknisten palvelujen toimialalla vuodelle 2020 suunnitellut kehittämistoimenpiteet rajan ylittävän infrastruktuurin osalta ovat siirtyneet vuodelle 2021. På gränsen - rajalla alueelle toteutetaan vuonna 2021 uusi kevyen liikenteen siltayhteys, joka yhdistää Tornion ja Haaparannan keskustojen rantareitit ja palvelee osana tulevaisuuden matkailubulevardia, joka kulkee Uiton rannasta Cape Eastiin. Myös Victoriantorilla suoritetaan perusparannustoimenpiteitä mm. portaikkoa uusimalla sekä altaiden valaistusta saneeraamalla.

Tulvansuojelun osalta Näränperän tulvapenkereen korottamiseen liittyvien töiden aloittamiseen varaudutaan. Ruotsin puolen lupaviranomaiselta on haettu syksyllä 2020 lupaa toteutukseen. Lupa-asian oletetaan olevan valmis syksyllä 2021, jonka jälkeen voidaan ryhtyä urakkahankintaan. Hankkeelle haetaan myös ulkopuolista rahoitusta sekä Suomesta että Ruotsista.

Sivistyspalveluiden osalta seudullista yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksessa, peruskoulutuksessa ja lukiokoulutuksessa lähinnä yhteisten täydennyskoulutusten muodossa. Alueen kunnat tarjoavat yli kuntarajojen koulutuksia eri opettajaryhmille. Tätä yhteistyötä jatketaan. Lukiokoulutuksessa on tarkoitus palkata seudullinen erityisopettaja Tornion, Kemin ja Keminmaan kesken. Lisäksi Kemin ja Tornion lukioissa on yhteinen opettaja hoitamassa ranskan ja espanjan kielten opetusta.

Elämänlaatulautakunnan alaisen toiminnan osalta tiivistä yhteistyötä jatketaan lähinnä kansalaisopistotoiminnassa. Tarkoituksena on lisätä yhteisiä opettajia ja yhteisiä hankkeita. Opistojen yhdistymisestä luovuttiin, mutta kantaa tulee ottaa tulevaisuudessa niin yhteiseen teatteriinkin kuin orkesteriinkin.

Tornionlaakson museon ns. vastuumuseo status on selkeästi vahvistanut museon roolia alueellisena toimijana. Vuoden 2021 aikana henkilökunnan tehtävät ja määrä saadaan vastuumuseon edellyttämälle tasolle. Museon tulee kehittää toimintaa yhä enemmän alueelliseen suuntaan unohtamatta Tornion kaupunkia tai Haaparantaa.

Merkittävä edistysaskel liikuntatilojen yhteiskäytön suhteen on lukuvuonna 2020-2021 aloitettu Tornion uimahallin käyttö haaparantalaisten koululaisten uimaopetuspaikkana.

Kielikoulua koskeva uusi sopimus on käytössä toista vuotta ja koulun toiminta on pystytty tämän avulla turvaamaan, vaikka hakijoiden määrä ensimmäiselle luokalle on Tornion puolelta merkittävästi pudonnut. Rajayhteistyö muiden koulujen osalta jatkuu. Oppilaiden opiskelupaikan vaihtaminen kahden kaupungin peruskoulujen välillä on edelleen vaivatonta ja molempia hyödyttävää. Vaikka maa ja asuinpaikka vaihtuvat, tuttu koulupaikka näin halutessa pysyy. Tornion ja Haaparannan koulujen kesken perustettu yhteistyöryhmä jatkaa toimintaansa heti kun siirrytään ns. uuteen normaaliin. Ryhmä ideoi yhteistyön muotoja ja organisoi kouluvierailuja koulujen kesken. Opettaja- ja oppilasvaihtoja on tarkoitus järjestää.

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimessa rajayhteistyö on vilkasta. Myös tätä yhteistyötä syventämään on perustettu työryhmä, joka koostuu toimijoista molemmista kaupungeista.

Kansainvälisen yhteistyön mahdollistavat erilaiset hankkeet. Tällä hetkellä erityisesti lukio ja Putaan koulu ovat asian suhteen aktiivisia. Lisäksi nuorisotoimi on aktiivinen ja heidän suuntansa on pääosin naapurimaat. Hankkeiden rahoittajina toimivat lähinnä EU, Opetushallitus ja Opetus- ja kulttuuriministeriö. Tavoitteena on saada yhä enemmän oppilaita ja nuorisotoimen asiakkaita mukaan toimintaan.

3. TORNION KAUPUNGIN TALOUS

3.1. Suomen kuntatalouden lähtökohdat

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin korona-kriisi vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen.

Näiden merkittävien tukipakettien lisäksi kuntiin on kohdennettu useita muitakin tukitoimia vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpana tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämistä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisäaikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021 ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaisia, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä.

Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia kanavoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna.

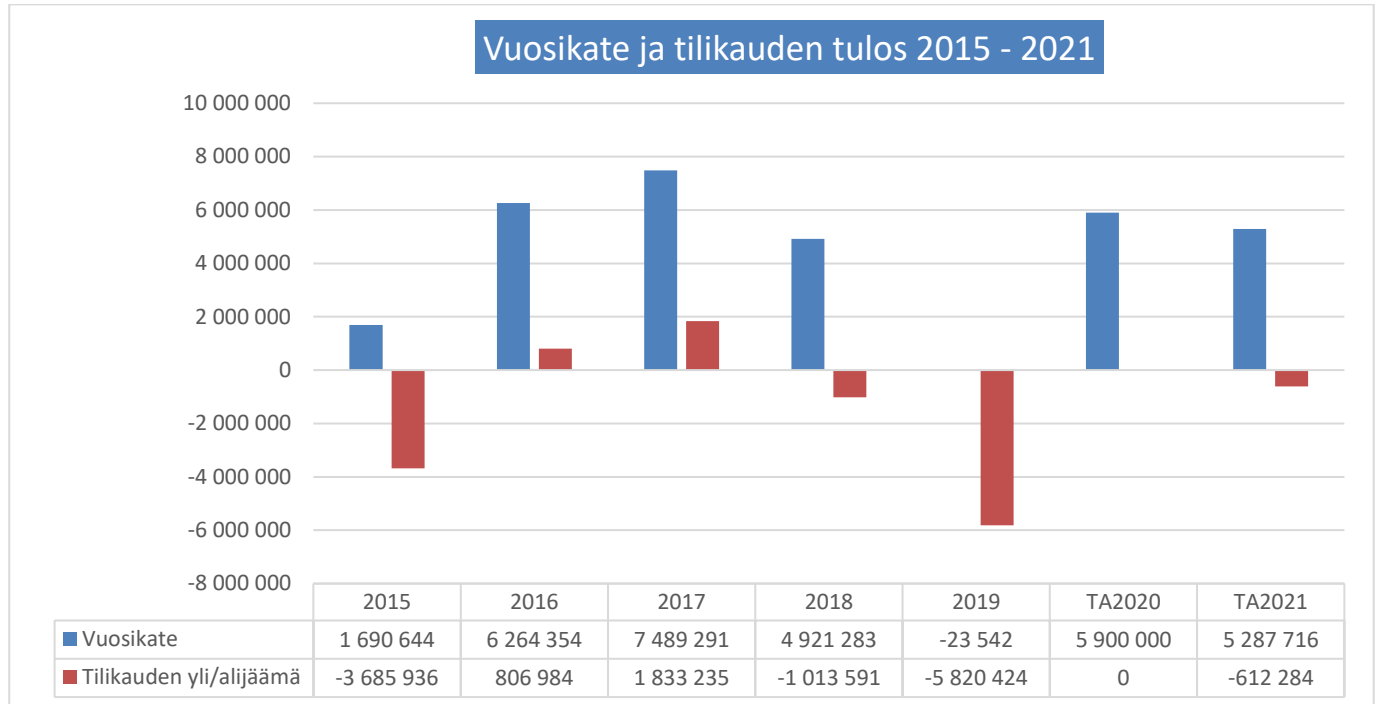
Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson.

Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024.

Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisten kuntien tilanteeseen. Voidaankin arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelevaan myös tulevina vuosina merkittävästi. Siten tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin

uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

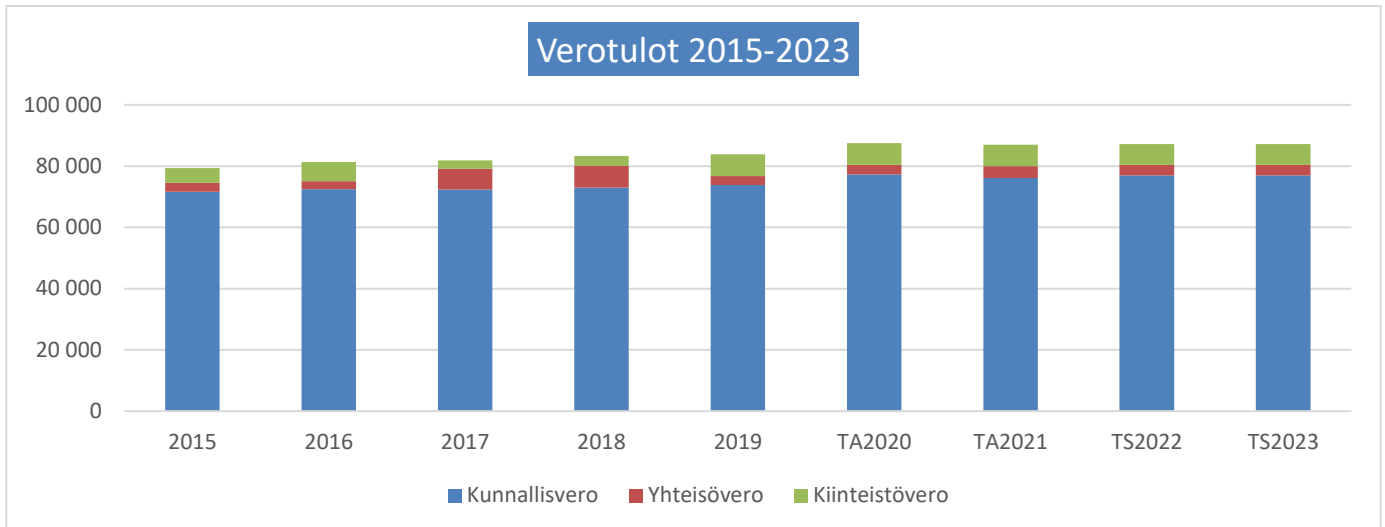
3.2 Tornion kaupungin kuntatalouden piirteitä

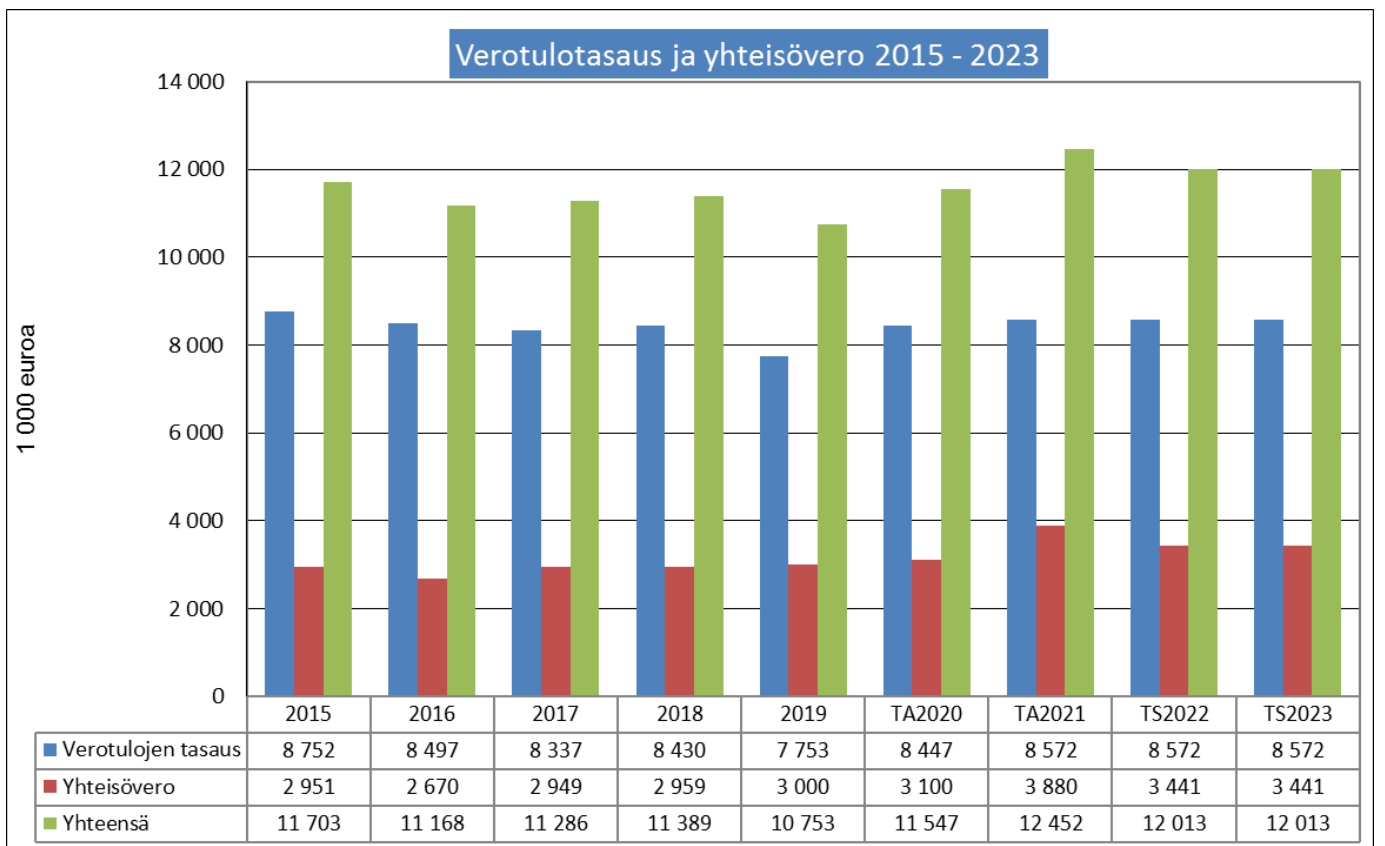
Kuva 6. Tornion vuosikate ja tilikauden yli-/alijäämä 2015-2021

Taulukko 7. Tornion kaupungin vero-% ja kunnallisveron kasvu 2015 - 2019

Kunnallisverotulot	Vero- prosentti	Kasvu % ed. v	Kasvu -% kunnat yht.	Ero Tornio - kunnat yht.
Verovuosi 2015	20,50 %	3,06 %	1,60 %	1,5 %
Verovuosi 2016	20,50 %	1,17 %	2,00 %	-0,8 %
Verovuosi 2017	21,00 %	1,06 %	0,20 %	0,9 %
Verovuosi 2018	21,00 %	0,37 %	-0,90 %	1,3 %
Verovuosi 2019	21,00 %	0,44 %	2,60 %	-2,2 %

Kuva 7. Tornion verotulot 2015 – 2023

Kuva 8. Verotuloissa yhteisöveron määrä vaihtelee vuosittain

3.3 Talousarvio 2021 ja –suunnitelmavuodet 2022-2023

Kaupunginhallitus on antanut käyttötalouden raamin 22.6.2020 § 216 vuodelle 2021. Raamin mukaan tilikauden tuloksen tuli olla 0 euroa. Talousarvio 2021 tilikauden tulos on 612 248 euroa alijäämäinen.

Toimintatulojen talousarviotavoite on vuonna 2021 18 965 609 euroa, mikä on 7,5 % enemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa. Toimintamenoihin varataan vuoden 2021 talousarviossa 144 843 190 euroa, mikä on 2,7 % vuoden 2020 talousarviota enemmän. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 varataan toimintamenojen kasvuun 1,21% ja taloussuunnitelmavuoden 2023 toimintamenojen kasvuun 1,21%.

Erikoissairaanhoidon menoihin (palvelujen osto) varataan 29,8 milj. euroa, joka 0,3 milj. euroa vuoden 2020 talousarviota vähemmän. Palvelujen ostoihin varataan yhteensä 65,0 milj. euroa, mikä on 2,36 milj. euroa kuluvaan vuoden talousarviota enemmän.

Toimintakate on vuoden 2021 talousarviossa 125 877 582 euroa

Verotulot

Valtuusto päätti 9.11.2020 pitämässään kokouksessa, että kunnan tuloveroprosentti pidetään vuoden 2020 tasossa, eli 21,00 %:ssa. Myös kiinteistöveroprosentit kaupunginvaltuusto päätti pitää vuoden 2020 tasolla. Yleinen kiinteistövero 1,12 %, vakituinen asuinrakennus 0,50 %, muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,00 %, voimalaitos 3,10 %, yleishyödyllinen yhteisö 0,00% ja rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2020 yhteensä 84,5 milj. euroa. Vuodelle 2021 verotuloja on arvioitu kertyvän yhteensä 87,0 milj. euroa. Kunnan tuloveroa arvioidaan kertyvän vuonna 2021 76,0 milj. euroa, kiinteistöveroa 7,0 milj. euroa ja yhteisöveroja arvioidaan vuonna 2021 kertyvän 3,88 milj. euroa.

Taulukko 8. Tornion kaupungin verotulot TA 2020 – TS 2023

Verotulot 1 000 euroa	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 2022	Muutos %	TS 2023	Muutos %
Kunnan tulovero	77 284	76 080	-1,6 %	77 000	1,2 %	77 000	0,0 %
Kiinteistövero	7 100	7 046	-0,8 %	6 800	-3,5 %	6 800	0,0 %
Yhteisövero	3 100	3 880	25,2 %	3 441	-11,3 %	3 441	0,0 %
Verotulot yhteensä	87 484	87 006	-0,5 %	87 241	0,3 %	87 241	0,0 %

Valtionosuudet

Kuntaliiton ennakkolaskelman (26.6.2020) mukaan kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset vähenevät 370 miljoonaa euroa (-3,6 %; -67 e/asukas) vuodesta 2020 vuoteen 2021. Kunnille myönnetään valtionosuutta 7 570 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten korvauksia 2 325 miljoonaa euroa vuonna 2021. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Täten kirjanpidon mukainen valtionosuus on yhteensä 9 895 milj. euroa vuonna 2021 (10 264 milj. euroa vuonna 2020). Sekä vuoden 2020 että 2021 valtionosuusmaksatukseen vaikuttaa vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa (9.4.2020) päätetty ja 5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettu koronavirusepidemiaan liittyvä veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus, joka lisää valtionosuutta 118 milj. euroa vuonna 2020 ja vähentää valtionosuutta 123 milj. euroa vuonna 2021.

Ilman verotulomenetysten korvausten huomioon ottamista Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaan "oikeat" valtionosuudet vähenevät 306 miljoonaa euroa vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2020 vuoteen 2021 vaikuttavat mm.

- Kustannustason muutoksesta johtuva indeksikorotus. Vuoden 2021 kustannustason muutos (+2,3 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Automaattinen määräytymistekijöiden muutos lisää valtionosuutta 29 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin) vähentää valtionosuutta -13,7 milj. euroa vuonna 2021.
- Tehtävien ja veloitteiden muutokset lisäävät valtionosuutta 67 milj. euroa.

Valtionosuuslaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,12 prosenttiyksikköä ja on 25,63 % vuonna 2021 (25,51 % vuonna 2020 elokuusta 2020 alkaen). Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla.

Taulukko 9. Tornion kaupungin valtionosuudet TA 2020 – TS 2023

Valtionosuudet 1 000 euroa	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 2022	Muutos %	TS 2023	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	33 600	26 240	-21,9 %	25 640	-2,3 %	25 640	0,0 %
Verotulojen tasaus	8 447	8 572	1,5 %	8 572	0,0 %	8 572	0,0 %
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-497	-352	-29,2 %	-352	0,0 %	-352	0,0 %
Järjestelmä muutos ja lisäosat	0	0					
Verotulomenetysten kompensatio		9 214		9 214		9 214	
Valtionosuudet yhteensä	41 550	43 674	5,1 %	43 074	-1,4 %	43 074	0,0 %

Taulukko 10. Tornion kaupungin vuosikate ja yli-/alijäämä TA 2020 – TS 2023

1 000 euroa	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate	5 900	5 288	3 410	1 930
Yli/alijäämä	0	-612	-2 490	-3 970

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunnan arviointimenettely, Kuntalaki 118 §

Arviointimenettely käynnistyy, jos

1. kunta ei ole kattanut alijäämää (peruskunnan taseessa) säädettyssä määräajassa tai
2. kriisikuntakriteerien perusteella (konsernitiedot vuodesta 2017 lukien)
  - asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä on vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai
  - Kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädettyt raja-arvot:
    - kuntakonsernin vuosikate ilman harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta on negatiivinen
    - kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimääräinen
    - asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
    - kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu

E erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikunta-kriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

TAI

- jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
  1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia *(nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);*
  2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti *(nykyisin 1 prosenttiyksikkö);*
  3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla *(nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä);*
  4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 *(nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %)*

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määräajassa.

Keltaiset valot

Kuntalaissa määritellään edelleen tunnuslukujen raja-arvot, jotka kuvaavat kunnan erityisen vaikeaa taloudellista asemaa. Kuntien olisi tarpeen tunnistaa myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttämistä. Hallituksen esityksessä on esitetty myös väljemmät raja-arvot (ns. keltaiset valot), jotka eivät vielä johda arviointimenettelyn käynnistämiseen, mutta joiden täytyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin.

- Konsernin kertynyt alijäämä vähintään 500 e/as
- Konsernin vuosikate % poistoista alle 100
- Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli keskimääräisen
- Konsernin lainat ja vastuut 25 % yli keskimääräisen
- Konsernin laskennallinen lainanhoitokate alle 1,0

Arviointimenettelyä ei voida käynnistää yllä mainittujen raja-arvojen (keltaiset valot) täytyessä.

Taulukko 11. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvot

TORNION KAUPUNKI		RAJA-ARVO	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021
Vuosikate €/as	negatiivinen		76 ●	283 ●	341 ●	225 ●	-1,1 ●	364 ●	246 ●
Tuloveroprosentti									
Tornio			20,5 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti									
	ka +1 %		20,82	20,85	20,89	20,86	20,88	20,97	20,97
Lainamäärä €/asukas									
Tornio			2 538 ●	2 367 ●	2 299 ●	2 740 ●	3036 ●	3095	3444
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainamäärä									
	ka + 50 %		4 253	4 400	4 400	4 572	5028		
Taseeseen kertynyt ylijäämä e/as	alij.		460 ●	581 ●	670 ●	626 ●	364 ●	588 ●	337 ●
Suhteellinen velkaantuneisuus %	väh. 50 %		48,6 ●	48,2 ●	48,6 ●	53,0 ●	56,3 ●	53,7 ●	57,0 ●
Asukasmäärä			22193	22107	21931	21872	21637	21600	21500

- = kriisikuntakriteerit täyttyvät
 ● = kriisikuntakriteerit eivät täyty

Taulukko 12. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan raja-arvot

TORNION KAUPUNKIKONSERNI		RAJA-ARVO	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021
Vuosikate e/as	negatiivinen		578 ●	823 ●	655 ●	654 ●	404 ●	608 ●	448 ●
Tuloveroprosentti									
Tornio			20,5 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●	21,0 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti									
	ka+1 %		20,82	20,85	20,89	20,86	20,88	20,97	20,97
Tornion kaupunkikonsernin lainamäärä/as			4 245 ●	4 777 ●	4 625 ●	4 992 ●	5 190 ●	5 206	5 237
Kaikkien kuntien keskimääräinen lainamäärä									
	ka + 50 %		8 963	9 222	9 449	9 806	10 658		
Taseeseen kertynyt ylijäämä e/as	alij.		1531 ●	1781 ●	1931 ●	2028 ●	1777 ●	1983 ●	1830 ●
Suhteellinen velkaantuneisuus	väh. 50 %		73,6 ●	68,2 ●	69,6 ●	69,0 ●	69,9 ●	70,2 ●	78,9 ●
Asukasmäärä			22193	22107	21931	21872	21637	21600	21500

- = kriisikuntakriteerit täyttyvät
 ● = kriisikuntakriteerit eivät täyty

3.4 Riskien hallinta

Tornion hallintosäännön § 24 kohta 13 kaupunginhallitus vastaa kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

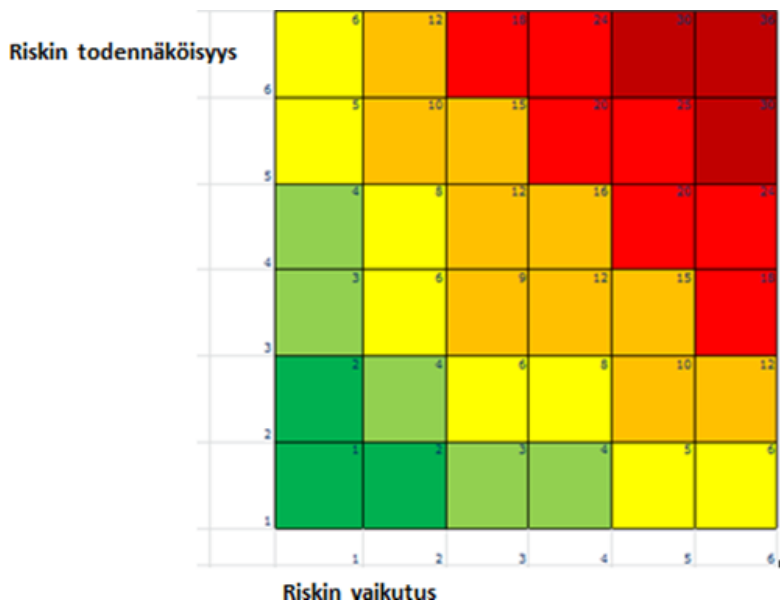
Tornion kaupungilla toteutettiin ensimmäinen riskienarviointikierron keväen 2016 aikana. Avainriskejä ja toimenpiteitä on päivitetty käyttösuunnitelman 2020 sekä vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä. Toimialat raportoivat avainriskeistä ja toimenpiteistä tilinpäätöksen 2020 sekä 2021 kesäkuun osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen 2021 yhteydessä.

Riskien arvioinnissa riskit tunnistetaan ja kuvataan toimialoittain. Niiden toteutumisen vaikutuksia (merkittävyyttä) sekä toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan. Riskien vaikutuksia arvioidaan asteikolla 1-6: Mitä suurempi vaikutus tavoitteisiin, toimintoihin tai talouteen, sitä suurempi arvo annetaan. Riskin

kokonaisarviointi vaikutuksen ja todennäköisyyden perusteella (kerrottiin annetut luvut keskenään):
 Mitä suurempi toteutumisen todennäköisyys ja vaikutus, sitä vakavampi ja merkityksellisempi riski oli.
 Esimerkki kokonaisarviosta: 1-2 mitätön riski, 3-4 pieni riski, 5- 8 kohtalainen riski, 9-16 tuntuva riski, 18–
 25 merkittävä riski, 26–36 sietämätön riski.

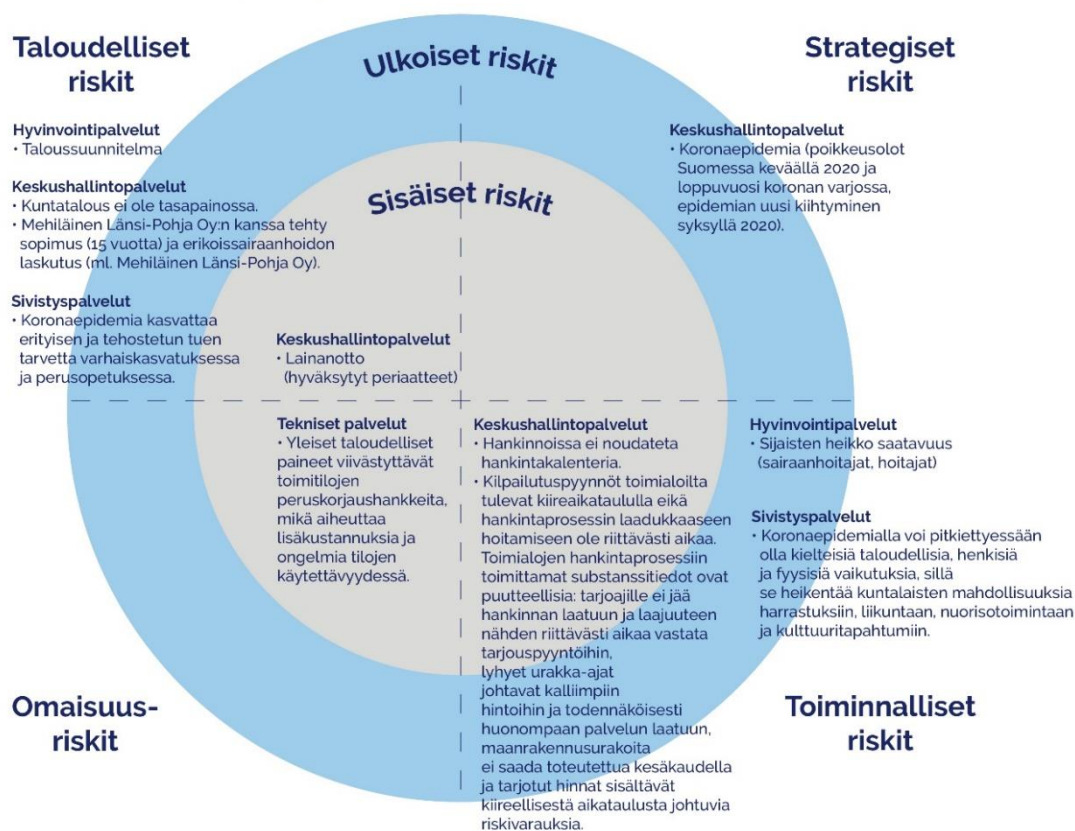
Riskien arvioinnissa ne riskit, jotka saavat numeerisen arvon 9-36 nostetaan avainriskeiksi ja niille on nimetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilöt laativat riskeille toimenpidesuunnitelmat. Riskit jaotellaan sisäisiin ja ulkoisiin riskeihin sekä strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja omaisuus riskeihin.

Tornion kaupunki toteuttaa riskiarvioinnissa kuntaliiton mallia.

Tornion kaupungin sisäiset ja ulkoiset riskit 2021

Kuva 9. Tornion kaupungin sisäiset ja ulkoiset riskit 2021.

Keskushallintopalvelut Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Strateginen riski – Ulkoinen	Koronaviruspandemia aiheutti Suomeen poikkeusolot keväällä 2020 ja koko loppuvuosi elettiin koronan varjossa. Pandemia on kiihtynyt uudelleen syksyllä 2020.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 6 24	Noudatetaan Suomen kansallisia ohjeita pandemian hoidossa ja sopeutetaan kaupungin toiminta niiden mukaisesti	
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Kuntatalous ei ole tasapainossa	Todennäköisyys: 6 Vaikutus: 4 24	Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet huomattavasti, koronaepidemian vaikutuksesta verotulokehitys heikentynyt ja kunnan velkamäärä kasvussa.	Timo Nousiainen, Anne Vuorjoki, Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Mehiläinen Länsi-Pohja Oy sopimus (15 v.) + erikoissairaanhoidon laskutus ml. Mehiläinen Länsi-Pohja Oy	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 5 20	Omistajaohjaus Mehiläisen osalta jatkuva seuranta ja neuvottelut sopimuksen toteutumisesta	Timo Nousiainen, Leena Karjalainen, Raila Peltola

Taloudellinen riski - Sisäinen	Lainanotto (hyväksytyt periaatteet)	Todennäköisyys: 3 Vaikutus: 6 18	Isot investoinnit toteutetaan lainarahalla. Tulorahoitus ei riitä kuluihin (negatiivinen vuosikate)	Timo Nousiainen, Anne Vuorjoki, Markus Kannala
Toiminnallinen riski - Sisäinen	Hankintojen toteutuksessa ei noudateta hankintakalenteria Kilpailutuspyynnöt toimialoilta tulevat kiire aikataululla hankintapalveluihin, hankintaprosessin laadukkaaseen hoitamiseen ei ole riittävästi aikaa Toimialojen toimittamat substanssitiedot hankintaprosessista ovat puutteellisia <ul style="list-style-type: none"> Tarjoajille ei jää hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävästi aikaa tarjouspyyntöihin vastaamiseen Lyhyet urakka-ajat johtavat kalliimpiin hintoihin ja todennäköisesti huonompaan palvelun laatuun. Maanrakennusurakkoja ei saada toteutettua kesäkautena Tarjotut hinnat sisältävät kiireellisestä aikataulusta johtuvia riskivaroja 	Todennäköisyys: 6 Vaikutus: 3 18	Hankintaohjeen ja hankintakalenterin noudattaminen Kilpailutusprosessien toteuttamisen aikaistaminen vuoden ensimmäiselle ja toiselle neljännekselle.	Sampo Kangastalo, Leena Karjalainen, Ilkka Halmkrona, Markus Kannala

Hyvinvointipalvelut Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
	Sijaisten (sairaanhoidajat, hoitajat) saatavuus heikko.	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 6 30	Muodostaa työtekijämyönteinen työnantajakuva	Maarit Alalahti Leena Karjalainen

Taloudellinen riski - Ulkoinen	Taloussuunnitelma Erikoissairaanhoidon kulukehitys ja Covid 19 viruksen vaikutus palvelujen saatavuuteen	Todennäköisyys: 5 Vaikutus: 6 30	Erikoissairaanhoidon palvelujen integrointi peruspalveluihin yhteistyössä yhteisyrityksen ja sairaanhoitopiirin kanssa, omistajaohjaus, palvelujen saatavuuden seuranta ja valvonta	Leena Karjalainen Jukka Ronkainen
--------------------------------	---	---	---	--

Sivistyspalvelut Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Taloudellinen riski - Ulkoinen	Koronan aiheuttaman avuntarpeen lisääntyminen erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa koskien lähinnä erityistä - ja tehostetua tukea. Lisääkö valtio tukea kunnille? Taustalla myös yleinen kuntatalouden heikkeneminen.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Seuranta ja raportointi niin kuntatalouden kuin lasten tuen tarpeen suhteen. Avun nopea ja oikea ajallinen kohdentaminen.	Ilkka Halmkrona, Henna Kumpula, Riitta Keloneva
Toiminnallinen riski - Ulkoinen	Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden palaaminen korona kevään jälkeen normaaliin toimintaan ja sitä kautta tulopuolen elpyminen. Kuinka pitkään tilanne jatkuu ja missä ajassa päästään ns. uuteen normaaliin. Vaikutukset sekä taloudellisia, henkisiä että fyysisiä harrastustoiminnan, nuorisotoiminnan, kulttuuritapahtumien ja liikuntamahdollisuuksien mahdollisesta vaillinaisuudesta johtuen.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Toiminnan elvyttäminen valtioavun ohjeistuksen mukaan. Ns. uuteen normaaliin siirtyminen ja ihmisille harrastus- kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntamahdollisuuksien palauttaminen.	Ilkka Halmkrona, Henna Kumpula

Tekniset palvelut Riskienhallinta				
Riskityyppi	Riski ja kuvaus	Riskiarvio	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt
Omaisuusriski - Sisäinen	Yleiset taloudelliset paineet aiheuttavat toimitilojen peruskorjaushankkeiden viivästyksiä, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia ja ongelmia tilojen käytettävyydessä.	Todennäköisyys: 4 Vaikutus: 4 16	Peruskorjausinvestointien toteuttaminen laaditun investointien rahoitustarpeen ja pitkän aikavälin suunnitelman mukaan.	Markus Kannala, Ulla-Maija Koskenranta

4. TORNION KAUPUNGIN STRATEGISEN KEHITTÄMISEN SUUNTA-VIIIVAT

4.1 Strategisen ohjauksen periaatteet

Tornion kaupungin ylin päättävä toimielin eli kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa (Kuntalaki 410/2015). Kaupunginvaltuuston tehtävänä on päättää mm. Tornion kaupungin strategisista tavoitteista (mm. kaupunkistrategia) ja hyväksyä vuosittain niitä toteuttava talousarvio.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (Kuntalaki § 39). Kaupunginhallitus ml. henkilöstö- ja konsernijaostot huolehtivat oman toimivaltansa puitteissa siitä, että kaupunkikonsernin päätöksenteko (lautakunnat, tytäryhteisöt) on linjassa kaupunginvaltuuston hyväksymien kaupungin strategisten tavoitteiden kanssa.

Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on valmistella ja toteuttaa strategiassa määritellyt kaupunkitason tulostavoitteet ja johtaa ne toimialoille. Esimiehet toiminnallistavat strategian osaksi palveluyksiköiden talousarviosuunnittelua ja seuraavat strategian toteutumista omilla vastualueillaan. Esimiehet ovat avainasemassa strategian tavoitteiden toteuttamisessa ja strategiaviestinnässä henkilöstön suuntaan. Henkilöstö on keskeisessä asemassa strategian käytännön toimenpiteiden toteuttajana.

Tornion kaupungin talouden ja toimintojen suunnittelun vuosikello

Kuva 10. Tornion kaupungin talouden ja toimintojen suunnitellun vuosikello.

4.2 Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 ja strategian toimeenpano

Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18. Kaupunkistrategia on kaupungin tärkein johtamista ja toimintaa ohjaava strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa valtuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupungin talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan.

Tornion kaupunkistrategiassa on koottu yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet valtuustokaudeksi 2017-2021 sekä pitkän aikavälin suuntaviivat vuoteen 2027.

Kaupunkistrategiassa linjattujen toimenpiteiden avulla:

- edistetään torniolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta
- vahvistetaan kaupungin elinvoimaa vastaamalla toimintaympäristön ajankohtaisiin haasteisiin
- kehitetään ja uudistetaan palveluja sekä kaupunkikonsernia.

Uuden kaupunkistrategian myötä Torniossa on vain yksi kaupunkitason strategia ja siitä johdettavat asiakirjat (suunnitelmat, ohjelmat) ovat strategian toteuttamishjelmia. Osa ohjelmista on kunnille lakisääteisiä ja osa vapaaehtoisia. Uuden kaupunkistrategian myötä toteuttamishjelmia uudistetaan ja ajantasaistetaan vaiheittain siten, että ne toteuttavat voimassa olevaa kaupunkistrategiaa. Strategian toteuttamishjelmien uusimistarve harkitaan ohjelma- ja suunnitelmakohtaisesti.

Tornion kaupunkistrategiaa tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Tähän liittyen Tornion kaupunkistrategian väliarviointi toteutettiin USO5 -hankkeen puitteissa keväällä 2020. Väliarvioinnista tehtiin erillinen raportti.

Tornion kaupunkistrategia 2017-2021

Toiminta-ajatus / kaupungin perustehtävä

Onnellisten asukkaiden, uudistuvien palveluiden ja menestyvien yritysten vetovoimainen rajakaupunki

Visio 2027 / tavoiteltava tulevaisuuskuva

Maailman toimivin rajakaupunki

Strategiset päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet 2017-2021

1 Vetovoimainen rajakaupunki 1. Tornion väkiluku kasvaa 2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee 3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen 4. TornioHaparandan yhteinen ydin-keskusta kasvaa ja kehittyä myönteisesti 5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi) 6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut 7. Saavutettavuuden parantaminen 8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	2 Toimivat ja uudistuvat palvelut 9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät 10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu 11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat 12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa 13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa 14. Maakunta- ja soterakenneuudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	3 Onnellinen ja osallistuva torniolainen 15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat 16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia 17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat 18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	4 Toimiva kaupunki-konserni 19. Talouden tasapainottaminen 20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen 21. Strateginen henkilöstöjohtaminen 22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen
--	---	---	---

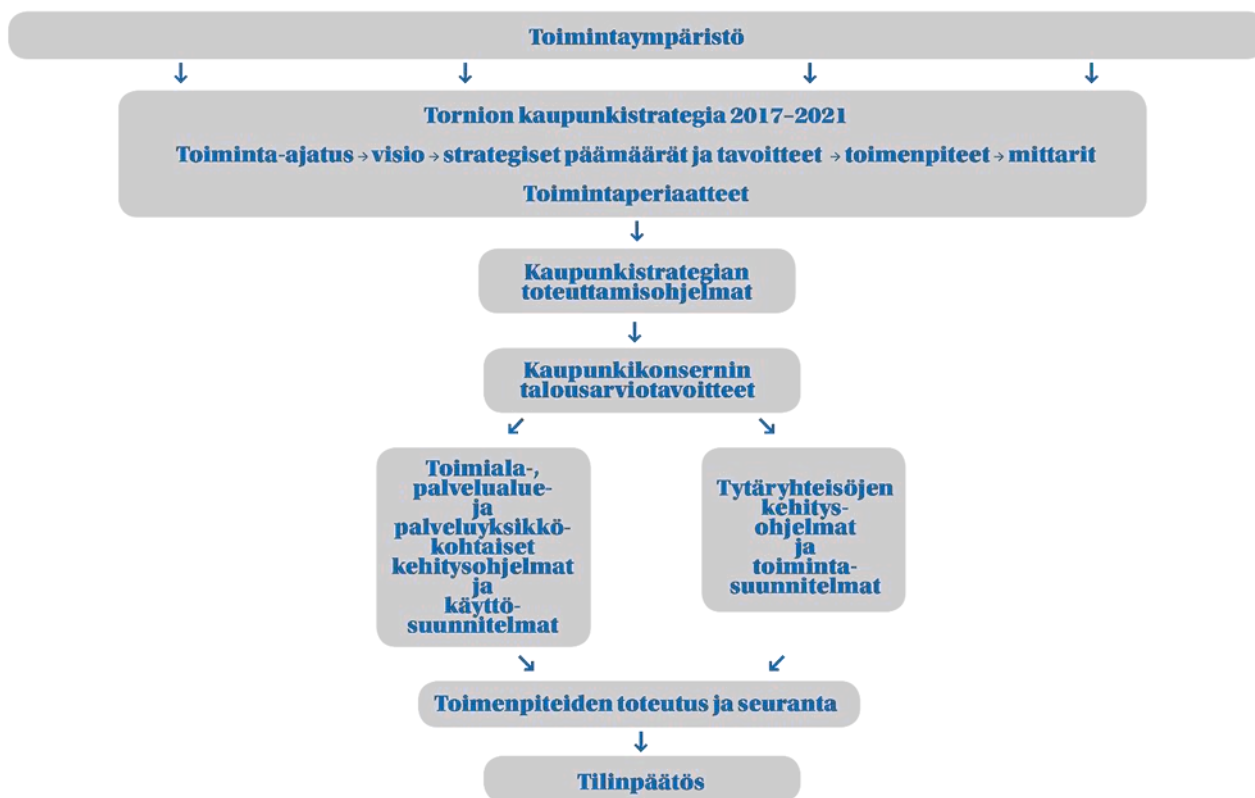
Toimintaperiaatteet / näin toimimme

Tornion kaupunki toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Jatkuva uudistuminen / asiakaslähtöisyys / avoimuus / turvallisuus

Kuva 11. Tornion kaupunkistrategia 2017-2021 tiivistelmä.

Kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi

Kuva 12. Tornion kaupunkistrategian toimeenpano, seuranta ja arviointi.

4.3 Tornion kärkihankkeet

Tornion kaupunkistrategian yhteydessä on määritetty seuraavat kärkihankkeet valtuustokaudeksi 2017-2021:

HANKE 1: TornioHaaparandan ydinkeskustan kehittäminen / E14 jatkosuunnittelu

Hankkeessa kehitetään Tornion ja Haaparannan yhteistä kaupunkikeskustaa vuonna 2017 toteutetun Europan 14 - arkkitehtuurikilpailun tulosten pohjalta. Kohdealue sijaitsee Tornion keskustatoimintojen alueella E4 -tien ja Tornionjoen välittömässä läheisyydessä ulottuen Ruotsin Haaparannan puolelle. Alueen tarkistettu yleissuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.2019 (§ 49). Suunnitelmaa käytetään alueen asemakaavamuutoksen sekä toteutussuunnitelmien pohjana, joista 1. vaihe on käynnistetty. Ensimmäinen vaihe kattaa alueen lounaisosan valtakunnan rajalta Jääkärinkadulle saakka. Tavoitteena on saada kesään 2021 mennessä ko. alueen asemakaava laadittua.

HANKE 2: Arctio – Tornio Energy, Industrial and Logistics Park

Tornion Røyttään avattiin 2018 Pohjoismaiden suurin LNG-tuontiterminaali, jonka läheisyyteen on suunnitella uusi yritysalue nimeltään Arctio. Arction menestystekijät nojaavat vahvaan teollisuusklusteriin, laaduk-

kaaseen infrastruktuuriin ja logistiikkaan sekä raaka-ainevirtoihin. Arctiossa voi hyödyntää LNG:tä, jonka höyrystys tuottaa valtavasti kylmäenergiaa. LNG:tä voivat hyödyntää erityisesti metalliteollisuus, kemian- ja petrokemian teollisuus, bio- ja kiertotalous, kaivosteollisuus, logistiikka-ala, meriliikenne, polttoaineala, energia-sektori, datakeskukset, elintarvikeyritykset, kryogeniikka sekä kaasualan tutkimus ja kehitys. Arction suunnittelualueella on valtuusto hyväksynyt yleiskaavan muutoksen 24.2.2020 (§ 17). Tavoitteena on käynnistää vuoden 2021 aikana 1. vaiheen asemakaavoitus. Asemakaavoituksen laadinnassa priorisoidaan mahdollisten hankekumppanien tarpeet. Asemakaavoituksen ja toteutuksen vaiheistus päätetään mahdollisten hankekumppaneiden suunnitelmien mukaisesti.

HANKE 3: Tornion matkailun master plan

Tornion matkailullisen vetovoiman vahvistaminen on noussut keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi kaupunkistrategian uudistamisprosessin yhteydessä. Tornioon on tehty viime vuosina useita matkailua palvelevia investointeja sekä parannettu olemassa olevaa matkailuinfraa. Tällä hetkellä rajakauppa on keskeinen matkailun vetovoimatekijä, mutta tulevaisuudessa Tornion matkailullinen potentiaali tulisi saada laajemmin hyödynnettyä. Tornion matkailun nostaminen uudelle tasolle edellyttää matkailun kokonaisvaltaisen master planin laatimista, jossa kaupunki, elinkeinoelämä ja muut toimijat sopivat yhteisistä tavoitteista ja toimenpiteistä, työnjaosta ja yhteistyöstä eri toimijoiden kesken. Tornion matkailun Master Plan - loppuraportti hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 21.10.2019, §315. Raportti toimitettiin edelleen kaupunginvaltuustolle. Master Planin keskeisenä jatkotoimenpiteenä on vuonna 2020 käynnistetty 1,3 miljoonan euron Interreg –hanke “Two countries – one destination” yhdessä Haaparannan kanssa. Hankkeen kokonaistoteutusaika on 1.1.2020-30.9.2022. Hankkeen hallinnoijana toimii Business Tornio.

HANKE 4: Tornion ja Meri-Lapin saavutettavuuden parantaminen

Laurila-Tornio-Haaparanta -ratayhteys tulisi sähköistää pikaisesti ja raja-alueen raideliikenteen logistinen infrastruktuuri saattaa siihen kuntoon, että se mahdollistaa sujuvan ja kustannustehokkaan rajanylityksen Suomen ja Ruotsin välillä sekä tavara- että henkilöliikenteessä. Tämä avaa kansantaloudellisesti pienillä investoinneilla kansainvälisen kuljetuskäytävän Pohjois-Suomesta Eurooppaan ja Jäämerelle Narvikin satamaan, parantaa liikenneyhteyksiä ja saavutettavuutta sekä avaa tätä kautta alueen elinkeinoelämälle uusia markkinoita ja mahdollisuuksia. Laurila-Tornion-Haaparanta radan sähköistäminen vahvistaa Tornion kaupungin asemaa Lapin logistisena keskuksena sekä edistää suomalaisten pääsyä pohjois-Ruotsin ja –Norjan työmarkkinoille.

Pääministeri Marinin hallitusohjelmaan on kirjattu sisälle Tornio-Laurila ratayhteyden sähköistäminen. Väylävirasto sekä Trafikverket ovat aloittaneet yhdessä Tornion ja Haaparannan kaupunkien kanssa ratayhteyden suunnittelutyön. Suunnitelmien valmistuttua tarvitaan vielä molemmista valtioista rakentamispäätös sekä hankkeen sisällyttäminen Suomen ja Ruotsin valtioiden talousarvioihin. Rakennustyöt vievät 2-3 vuotta niiden aloittamisesta.

Valtion neljännessä lisätalousarviossa 2020 hankkeesta on todettu, että valtio sitoutuu Laurila-Tornio-valtakunnan raja –raideyhteyden sähköistykseen. Kesän 2020 aikana tehtävän selvityksen (yhteysvälillä sijaitsevan soveltuvuus sähköistykselle) jälkeen avataan valtuus hankkeen toteuttamiselle vuoden 2021 talousarviossa.

Tornion kannalta toinen merkittävä asia on Kemi-Tornion lentoaseman yhteyksien turvaaminen ja kehittämisen osana Suomen ja Lapin lentoasemaverkkoa. Kemi-Tornion lentoaseman suurimmat kehittämismahdollisuudet nojaavat muiden Lapin lentoasemien tavoin kansainvälisesti koko ajan kasvavaan matkailun vetovoimaan Suomen Lappia kohtaan. Lentoliikenteen osalta suurin uhkakuva liittyy tällä hetkellä koronaviruspandemian aiheuttamaan kriisiin koko toimialalla. Kemi-Tornion lentoaseman kuten monen muunkin ns. maakuntalentoaseman tulevaisuus on vaakalaudalla. Työ lentoaseman liikennöinnin turvaamiseksi jatkuu yhteistyössä mm. alueen kuntien ja valtion kanssa.

HANKE 5: Tornio 400 -juhlavuosi

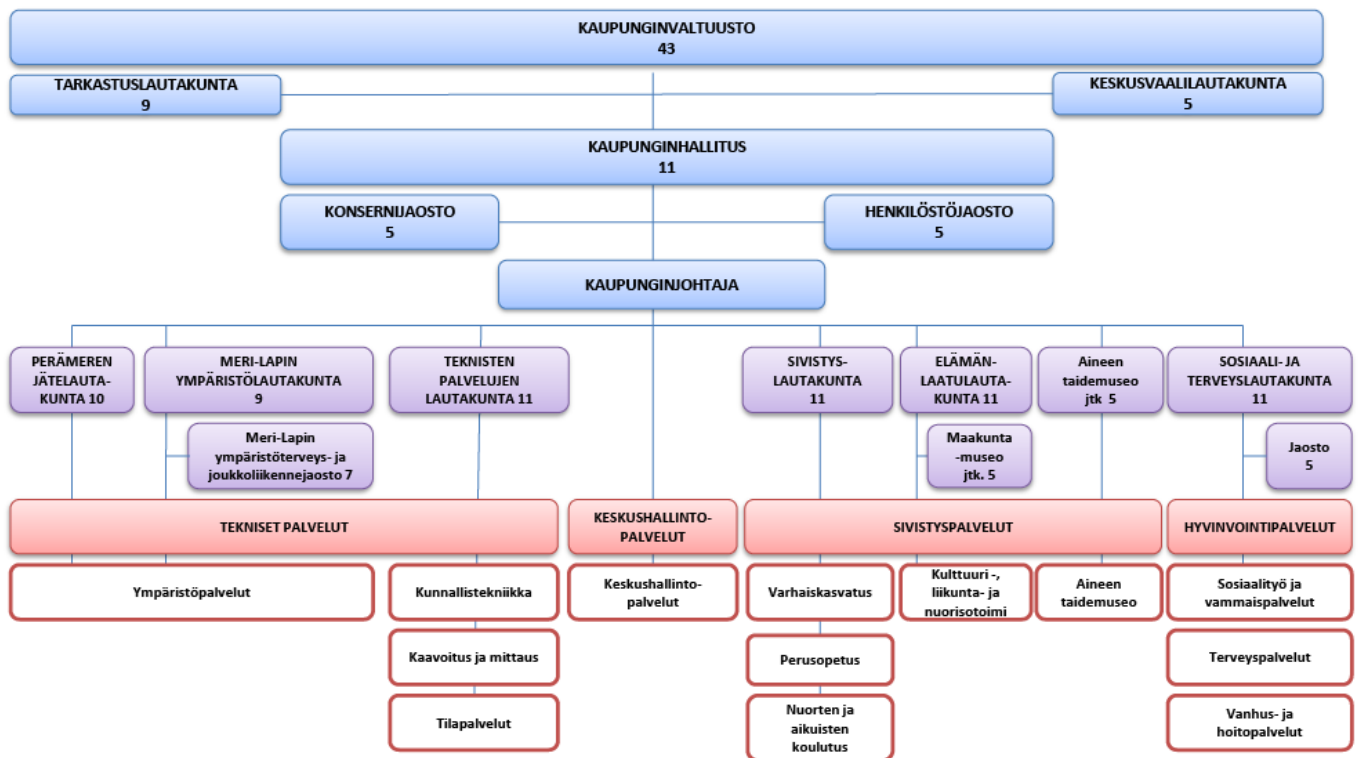
Tornio sai kaupunkioikeudet 12.5.1621 Ruotsin kuningas Kustaa II Adolfin toimesta. Kaupungin 400- vuotisjuhlallisuuksia vietetään vuonna 2021. Juhlavuoden ohjelmaa ryhdyttiin valmistelemaan jo vuonna 2018 ja tarkoituksena on, että ohjelma suunnitellaan ja toteutetaan laajasti eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteistyö on mahdollista myös muiden samana vuonna perustettujen kaupunkien kanssa (esim. Luleå, Piteå, Göteborg, Borås). Juhlavuosi on tarkoitus toteuttaa osittain ulkopuolisella rahoituksella. Tornion kaupunginvaltuusto on nimennyt juhlatoimikunnan 28.1.2019, §4, joka on vienyt työtä eteenpäin. Juhlavuoden toteuttamiseen liittyy olennaisesti myös Tapahtumien kehittäminen Torniossa EAKR –hanke (1.3.2020-30.6.2022), jonka yhtenä toimenpiteenä on Kustaa II Adolfin päivän uusi tapahtuma. Juhlavuosi toteutetaan suunnitellusti 2021, mikäli koronaviruspandemiatilanne sen sallii.

4.4 Henkilöstölinjaukset ja henkilöstösuunnitelma

Tornion kaupungin organisaatio koostuu luottamushenkilöorganisaatiosta (toimielimet ja niiden alaiset jaostot) sekä virasto-organisaatiosta, joka jakautuu toimialoihin, palvelualueisiin ja palveluyksiköihin.

Tornion kaupunki

- Luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio 1.6.2017-

Kuva 13. Tornion kaupungin luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio.

Tornion kaupungin palveluksessa on lokakuun lopussa vakituksessa palvelussuhteessa 936 henkilöä, määräaikaissessa palvelussuhteessa 362 henkilöä ja työllisyysvaroin palkattuja 40 henkilöä, eli yhteensä 1338 henkilöä. Henkilöstön kokonaismäärä on laskenut edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 18 henkilöllä. Käytettäessä henkilöstömäärää mittarina tulee huomioida, että osa-aikaisen työn kasvu vaikuttaa henkilöstömäärän kasvuun mutta ei merkittävästi henkilöstökustannusten tai henkilötyövuosien määrään.

31.10.2020	Vaki-naiset			Määräaikaiset			Työllistetyt			Kaikki yhteensä		
	M	N	yht	M	N	yht	M	N	yht	M	N	yht
Keskushal-lintopalvelut	6	33	39	3	0	3	0	1	1	9	34	43
Hyvinvointipalvelut	9	285	294	5	129	134	5	8	13	19	422	441
Sivistyspalvelut	51	400	451	36	165	201	2	15	17	89	580	669
Tekniset palvelut	49	103	152	8	16	24	6	3	9	63	122	185
Yhteensä	115	821	936	52	310	362	13	27	40	180	1158	1338

Taulukko 13. Henkilöstön määrä palvelualueittain palvelussuhteen luonteen mukaan sukupuolittain

Vuodelle 2020 on laskettu arvio henkilötyövuosista syyskuun loppuun kertyneiden henkilötyövuosien sekä keskimääräisen henkilötyövuosien määrän/kuukausi perusteella. Vuoden 2020 osalta ennuste on, että koko kaupungin henkilötyövuodet ovat 1180, jolloin ne vähentyisivät 37 henkilötyövuodella vuodesta 2019.

Vuoden 2021 osalta kaupunginhallitus on asettanut 1 000 000 euron säästötavoitteet, joka tarkoittaa henkilötyövuosiksi muutettuna noin 20 henkilötyövuoden vähentämistä. Toimenpiteitä, joilla säästötavoitteeseen pyritään pääsemään ovat:

- terveysperusteisten poissaolojen vähentäminen
- toimintatapojen kehittäminen ja sen myötä virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen eläköitymisen yhteydessä
- sijaisten käytön vähentäminen

Vuoden 2021 talousarviossa on esitetty uusia määräaikaissia ja vakinaisia toimia ja virkoja sekä nimikemuutoksia. Uudet määräaikaissat virat liittyvät työllisyyden kuntakokeiluun, määräaikaissat hyvinvointipalvelujen toimet liittyvät väestön ikääntymisen mukana tuomiin palvelutarpeisiin sekä vakinaiset toimet liittyvät pääsääntöisesti hyvinvointipalvelujen henkilöstön vakinaistamiseen. Hyvinvointipalveluissa uusien toimien perusteena on myös palvelun tuottamisen kustannustehokkuus omana toimintana verrattuna ostopalveluun. Virka- ja toimiesityksessä on mukana esityksiä uusista toimista, joihin kaupungin omaa henkilöstöä voidaan sijoittaa alentuneen työkyvyn vuoksi. Nimikemuutokset liittyvät tehtävänkuvien päivittämiseen ja niistä esiin nousseisiin tarpeisiin sekä henkilöstön nimikkeiden nykyaikaistamiseen.

Talousarvion yhteydessä käsiteltävässä virka- ja toimiesityksessä esitetään myös virkojen muuttamista toimiksi niissä tehtävissä, joissa ei käytetä julkista valtaa. Tehdyn selvityksen perusteella Tornion kaupungissa on 108 työntekijää virkasuhteessa, jossa julkista valtaa ei käytetä ja näitä virkoja esitetään muutettavan vastaaviksi toimiksi.

Kaupungin henkilöstöresursoinnin osalta pyritään kaikessa toiminnassa kiinnittämään huomiota tiukkaan taloudelliseen tilanteeseen. 1.4.2021 tulee maksettavaksi toinen työehtosopimuksissa sovittu yleiskorotus 1,22

% tehtäväkohtaisiin palkkoihin sekä järjestelyvaraerä noin 0,8 % riippuen työehtosopimusosalasta. Tämän lisäksi kaupunginhallitus asetti henkilöstökuluille 1 000 000 euron säästötavoitteen, joka vastaa henkilötyövuosiksi muutettuna 20 henkilötyövuotta.

Työhyvinvointia Jokivarteen -työhyvinvointihanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen ja hanke käynnistyy viimeistään 1.1.2021. Hankeaika on hankehakemuksessa 1.9.2020-31.5.2023. Hankkeessa ovat mukana Ylitornion, Pellon ja Kolarin kunnat, Lappia sekä Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalvelut. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 686 083 euroa, josta Tornion kaupungin osuus on 109 355 euroa. Hankkeella on ESR-rahoitus, jolloin Tornion kaupungin omavastuuksi jää 30 380 euroa. Hankkeen omavastuuosuus kateetaan henkilöstön kehittämisrahastosta ja näin ollen se ei ole mukana talousarviossa.

Hankkeen tavoitteena on selkiyttää tuottavuuden ja työhyvinvoinnin yhteyttä tuloksellisuuteen sekä kirkastaa tämän yhteyden merkitystä organisaatioiden laadukkaalle ja vaikuttavalle toiminnalle. Hanke jakautuu neljään eri osa-alueeseen, joita ovat:

1. Jokivarren työhyvinvointijohtamisen työryhmän perustaminen ja työskentelyn käynnistäminen
2. Lähijohtamisen käytäntöjen sekä työskentelykulttuurin kehittäminen (mm. varhaisen tuen mallin kehittäminen, henkilöstöohjeistusten päivittäminen, esimiesten tukeminen ja kouluttaminen)
3. Hyvinvointitiedolla johtamisen kehittäminen (mm. henkilöstöjohtamisen mittareiden määrittelemine ja työhyvinvointikyselyn toteuttaminen)
4. Tuottavuuden työhyvinvointia -koulutusosion toteuttaminen (mm. koulutus valtuutetuille ja johtoryhmälle työhyvinvoinnin strategisesta ja tuottavasta johtamisesta)

4.5 Talousarvion rakenne ja sitovuus sekä talousarviossa pysyminen

Talousarvio ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain § 110. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa esitetään kuvaukset toimialoista ja toimielimistä tehtävineen ja vastuutahoineen. Toimialan strategiakartan lisäksi esitetään keskeisimmät toimintaympäristön muutokset sekä painopistealueet.

Käyttötalousoosan sitovuus valtuustoon nähden

Bruttomenot/-tulot ovat valtuustoon nähden sitovia seuraavissa toimielimissä:

Tarkastuslautakunta
Kaupunginhallitus
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sivistyslautakunta
Teknisten palvelujen lautakunta

Nettositovuus valtuustoon nähden seuraavissa toimielimissä:

Elämänlaatulautakunta
Aineen taidemuseon johtokunta

Nettositovuus nolla yhteislautakunnissa, joissa Tornio toimii isäntäkuntana:

Meri-Lapin ympäristölautakunta
Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukko-
liikennejaosto
Perämeren jätelautakunta

Investointiosan sitovuus

Tornion kaupungin investointiosan tulo- ja menoarviot ovat kokonaisuudessaan toimielimittäin valtuustoon sitovia.

Toimialakohtaisen investointiosan määrärahoja voidaan siirtää hankkeelta ja -ryhmältä toiselle lautakunnan päätöksellä, enintään hankintaohjeen mukaisiin pienhankintoihin asti:

-Tavarat ja palvelut 60 000 euroa
-Rakennusurakat 150 000 euroa

Siirron edellytyksenä on, että hankkeen tai-ryhmän investoinnit toteutuvat ja määrärahaa jää joltakin hankkeelta tai -ryhmältä käyttämättä.

Lautakunnan määrärahojen siirtoihin liittyvät päätökset tulee tuoda valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja taloustoimistoon (kirjanpito) tiedoksi.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulo-rahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden poistoihin.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tulo-rahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri rahoitusjäämä on ja miten se käytetään.

Liitteet, liitetietoina ovat mm. tuloslaskelman ja rahoituslaskelman perustelut.

Taloustarvissa pysyminen

Toimielin päättää ja toteuttaa taloustarvissa pysymisen edellyttämät toimenpiteet.

Kaupunginhallitus edellyttää, että toimialat seuraavat aktiivisesti määrärahojen käyttötilannetta kuukausittain, ryhtyvät toimenpiteisiin talousarviossa pysymiseksi ja raportoivat tehdyistä toimenpiteistä kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus pyytää selvityksen talousarviossa pysymisestä sekä seurantaraportit normaaliraportointia useammin, mikäli korjaavia toimenpiteitä ei riittävässä laajuudessa ole tehty.

Kaupunginhallitus korostaa toimialojen kustannustietoisuuden lisäämisen tärkeyttä talousarvion toteutumiseksi ja palvelutuotannon sekä tehokkaampien toimintatapojen kehittämiseksi.

Henkilöstöratkaisuissa hyödynnetään luontainen poistuma. Kaupunginhallitus asettaa tavoitteet henkilöstön vähentämiseksi.

Hankintojen osalta asetetaan tavoitteet saataville säästöille (40 000 euroa).

Talousarvion muuttaminen

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Talousarvion muutosten esittämis-oikeus ja - velvollisuus koskee samalla tavoin talousarviossa hyväksytyjä meno- ja tuloarvioita sekä vuoden 2021 tavoitteita.

Talousarviomuutokset on tehtävä talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviomuutoksista huolehtii toimiala.

5. KÄYTTÖTALOUSOSA PALVELUALUEITTAIN

5.1 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:

Tarkastuslautakunta, puheenjohtaja Mari Tuomaala

Toimielimen tehtävä:

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalaissa (410/2015) ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta järjestää hallinnon ja talouden tarkastuksen, valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä hankkii tarvittaessa selvitykset ja lausunnot tilivelvollisilta ja kaupunginhallitukselta. Tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu perehtyä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sisältöön, arvioida niitä ja raportoida valtuustolle ja kuntalaisille havainnoistaan sekä toiminnan vaikuttavuudesta.

Lautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta ja valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista sekä saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lisäksi lautakunnan tulee valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Arviointitehtäväänsä varten lautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa kaupunginvaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Tarkastustoimi, puheenjohtaja

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Keväällä 2021 toimitettavat kuntavaalit voivat tuoda muutoksia tarkastuslautakunnan kokoonpanoon; syksyllä 2021 on varauduttava tarkastuslautakunnan jäsenten perehdyttämiseen ja kouluttamiseen tehtäviinsä.

Vuoden 2021 alkupuoliskolle ajoittuu myös tilintarkastusyhteisön kilpailutus, mikäli optiovuotia ei käytetä.

Tarkastuslautakunta varautuu laki- ja toimintaympäristön muutokseen (esim. maakuntahallinto ja sote).

Toiminnan painopistealueet 2021:

Tarkastuslautakunnan arviointityö keskittyy alkuvuodesta tilivuoden 2020 arviointiin ja loppuvuodesta tilivuoden 2021 arviointiin. Painopistealueina tilivuoden 2020 arvioinnissa ovat kaupunki/kaupunginhallitus/johtaminen ja hallinto, teknisten palvelujen toimiala sekä konserniyhteisöjen omistajaohjaus. Painopisteet tilivuoden 2021 arvioinnissa tarkentuvat syksyllä 2021, kun uusi arviointisuunnitelma on laadittu.

Tarkastuslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimialan htv:t, kehitys	0,25	0,25	0,25	0,25
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	3	3	4	4
Toimialan toimielinten kokousten ja pykäläien lkm	16/124	14/112	13/110	15/115

5.2 Keskushallintopalvelut

Keskushallintopalvelut	
Perustiedot	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Keskushallintopalvelut Kaupunginjohtaja Timo Nousiainen Kehitysjohtaja Sampo Kangastalo
Toimialan toiminta-ajatus	Huolehtia ja vastata kaupunginhallituksen ja keskusvaalilautakunnan päätösvaltaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta
Toimialan toimintaperiaatteet	Kestävä kehitys, jatkuva uudistuminen, asiakaslähtöisyys, avoimuus, turvallisuus
Toimialan visio	Kunnallishallinnon asiantuntija ja rajat ylittävän yhteistyön taitaja
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	<p>Toimielin Kaupunginhallitus</p> <p>Tehtävä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen - Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta - Kaupungin etujen valvonta - Kaupungin edustaminen, puhevallan käyttäminen - Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen - Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen - Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät <p>Palvelualueet: Keskushallintopalvelut</p> <p>Toimielin Kaupunginhallituksen konsernijaosto</p> <p>Tehtävä: Vastaa kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta</p>

Toimielin Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto
Tehtävä: Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen

Keskushallintopalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimialan htv:t kehitys	46	43,93	48	48
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	-240	-252	-298	-316
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Kaupunginvaltuusto 9/104 Valtuustoinfo 10 Kaupunginhallitus 25 / 400 Konsernijaosto 6 / 31 Henkilöstöjaosto 9 / 85	Kaupunginvaltuusto 10/ 127 Valtuustoinfo 10 Kaupunginhallitus 22 / 415 Konsernijaosto 13 / 90 Henkilöstöjaosto 7 / 64	Kaupunginvaltuusto 11/ 146 Valtuustoinfo 11 Kaupunginhallitus 21 / 423 Konsernijaosto 10 / 40 Henkilöstöjaosto 10 / 50	Kaupunginvaltuusto 10/ 136 Valtuustoinfo 10 Kaupunginhallitus 24 / 408 Konsernijaosto 9 / 44 Henkilöstöjaosto 9 / 57
Elinkeinopalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	0,47	0,46	0,47	0,48
Tietohallintopalvelut % koko kaupungin ulkoisista nettokustannuksista	1,27	1,31	1,53	1,66
Työllisyyden hoito	Työllisyyden hoito	Työllisyyden hoito	Työllisyyden hoito	Työllisyyden hoito
- Työllistettyjen määrä/vuosi (koko kaupunki)	120 henkilöä	112 henkilöä	110 henkilöä	130 henkilöä
- Työmarkkinatukimaksu euroa	1 212 637 euroa	1 118 516 euroa	1 147 000 euroa	1 169 940 euroa
- Tutustu työelämään ja tienaa -	104 300 euroa	112 200 euroa	120 000 euroa	120 000 euroa

kampanjan tukiyri- tyksille euroa				
- Kesätyöseteli, työllistetyt nuoret	282 nuorta	275 nuorta	300 nuorta	300 nuorta
- Kesätyöntekijät lkm	119 nuorta	108 nuorta	120 nuorta	120 nuorta

Kaupunginhallitus

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja:

Kaupunginhallitus pj. Markku Taramaa
Konsernijaosto pj. Outi Keinänen
Henkilöstöjaosto pj. Marja-Liisa Husa

Kaupunginhallituksen tehtävä:

- Kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta vastaaminen
- Kaupunginvaltuuston päätösten valmistelu, täytäntöönpano ja laillisuuden valvonta
- Kaupungin etujen valvonta
- Kaupungin edustaminen, puhevallan käyttäminen
- Kaupungin toiminnan yhteen sovittaminen
- Kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä huolehtiminen
- Muut Tornion kaupungin hallintosäännössä mainitut tehtävät

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Vastaa kaupunkikonsernin ohjauksen ja konsernivalvonnan kehittämisestä ja omistajaohjauksesta

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

Kaupungille työnantajana kuuluvien henkilöstöasioiden käsitteleminen

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Keskushallintopalvelut, kehitysjohtaja Sampo Kangastalo

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Suomen julkinen talous heikkeni merkittävästi keväällä 2020 alkaneen koronaviruspandemian seurauksena. Talouden tasapainottaminen ja velkakehityksen pysäyttäminen kestävät vuosia ja edellyttävät julkishallinnossa rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia.

Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamishanke aikatauluneen esiteltiin 30.6.2020. Hanke lainsäädäntöineen on lausuntokierroksella syksyllä 2020 ja hallituksen esityksen on määrä olla eduskunnassa joulukuussa 2020. Maakuntavaalit on määrä pitää alkuvuonna 2022, jonka jälkeen sote-maakuntavaltuustojen toimikausi pääsisi alkamaan maaliskuussa 2022. Tehtävien on määrä siirtyä sote-maakunnille 1.1.2023 alkaen.

Työllisyyden kuntakokeilu on alkamassa vuonna 2021 ja Tornio on mukana kokeilussa. Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työ-

markkinoille. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

Seuraavat kuntavaalit pidetään 18.4.2021 ja uusi valtuustokausi alkaa 1.6.2021. Eduskuntavaalit pidetään 2.4.2023.

Suomessa on toteutettu EU:n rakennerahasto-ohjelmia vuodesta 1995 lähtien. Uuden rakennerahastokauden 2021-2027 on määrä alkaa 2021.

Tornion kaupungin perustamisesta tulee kuluneeksi 400 vuotta 12.5.2021 ja kaupungin merkivuotta juhli-taan koko vuoden ajan.

Toiminnan painopistealueet 2021:

- Tornio 400 -juhlavuosi
- Työllisyyskokeilun toteuttaminen
- Valtuustokauden vaihtuminen (vaalit, järjestäytyminen, koulutukset)
- Kaupungin strategisten tavoitteiden uudistaminen (kaupunkistrategia, palveluiden järjestämisohjelma)

Keskushallintopalvelut					
Hankesalkku					
Hankkeen nimi	Hallinnoija	Vastuulautakunta	Palveluyksikkö	Toteutus-aika	Tornion maksu-osuus TA-vuonna
Meän Outokaira LEADER	Outokaira Tuottamhan ry.	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2014-2020 / 2021-2027 (ohjelma-kauden vaihtumi-nen)	62 682,40 e
Perämeren rannikon kalatalousstrategia LEADER	Oulun seudun Leader ry.	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2014-2020 / 2021-2027 (ohjelma-kauden vaihtumi-nen)	1 714 e
Tornio 400 juhlavuosi	Tornion kau-punki	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2021	55 000 e
Maailmanperintö Stru-ven ketju (interreg)	Lapin ammatti- korkeakoulu Oy	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2022	0 e
SERI - Resurssiviisas Meri-Lappi (EAKR)	Lapin ammatti- korkeakoulu Oy	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2021	2 681, 75 e

Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi (EAKR)	Lapin liitto	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2019-2021	1 260 e
Lapin teollinen kiertotalous 2.0 (EAKR)	Kemin Digipolis Oy	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2023	11 621 e
Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen (ESR)	Kolarin kunta	Kaupungin-hallitus	Henkilöstö- ja työllisyyspalvelut	2020-2022	Koko hanke 30 327 e (100%), arvio 50 % TA2021, Rahoitetaan työyhteisön kehittämismäärärahasta
Lapin omistajavaihdoskoordinaattori (EAKR)	Lapin yrittäjät ry	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2023	2 485 e
Oulu2026 kulttuuripääkaupunki -hanke	Oulun kaupunki	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2026	Tarkentuu
Emotionell geografi i TornioHaparanda	Barents Kultur	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2021	950 e
Tapahtumien kehittäminen Torniossa (EAKR)	Tornion kaupunki	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2022	38 767 e (netto)
USO6 -verkosto (varaus)	Kuntaliitto	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2021-2022	12 000 e / vuosi
Toimintakykyiset kuntakonsernit	Kuntaliitto	Kaupungin-hallitus	Hallinto- ja kehittämis-palvelut	2020-2021	5 000 e / vuosi

Keskushallintopalvelut				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	1. Tornion väkiluku kasvaa	TK väestöennuste 2019: Tornion asukasluku 12/2021: 21 461 as. Tornion kaupungin asukaslukutavoite	Tornion kaupunkistrategian 2017-2021 toimenpiteet tähtäävät kokonaisvaltaisesti kaupungin väkiluvun kasvattamiseen. TA2021 jatketaan kau-	Kaupungin väkiluku 31.12.

		31.12.2021 on 21 500 as. Kaupungin strategisten tavoitteiden uusiminen uudelle valtuustokaudelle	punkstrategian toimeenpanoa suunnitellusti sekä valmistellaan uuden kaupunkistrategian päivitysprosessia. Tornion kaupunkistrategia 2021-2025	
	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yritysmönteinen päätöksenteko. Aktiivinen, kokeileva ja vaikuttava työllisyyspolitiikka	Tornion kaupungin ja Business Tornion kehittämissopimus - koordinointi mm. elinkeinoryhmässä Työllisyyden kuntakoikeilu 1.1.2021-30.6.2023	Työpaikat lkm. (2018: 8 829) Yritysverustanta, netto Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyymi m2 (rakennusluvut) Yritysvaikutusten huomioiminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO 2016: 6,9) Työttömyysaste %
	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Matkailuelinkeinon kehittäminen Torniossa	Kehittämishanke Two Countries - One Destination (hallinnoijana Business Tornio), osallistuminen hankkeeseen Kuntarajat ylittävät matkailun kehittämistoimenpiteet (Lappi, Meri-Lappi, TornioHaparanda), sovitaan erikseen	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys

	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Tornion maine- ja mielikuvan vahvistaminen - maineenhallinta. Tornio-brändiin liittyy kaupungin rooli positiivisena virittäjänä ja tekemisen mahdollistajana.	Tornio 400 -juhlavuoden 2021 toteuttaminen.	Kuntaimago tutkimukset Mediaseuranta
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Tornion kaupungin ja oppilaitosten välinen yhteistyö	Lapin AMK / Lappia / Tornion kaupunki - kumppanuussopimusten solmiminen uudelle kolmivuotiskaudelle, toimeenpano 2021-2024	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspajat
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Laurila-Tornio-Haaparanta raideyhteyden kehittäminen yhteistyössä Väyläviraston, Trafikverketin ja lähialueen kuntien kanssa Kemi-Tornio lentoaseman lentoliikenteen turvaaminen	Edunvalvonta ja osallistuminen Laurila-Tornio-Haaparanta rataosuuden suunnitteluun Maakunnallinen ja seudullinen edunvalvonta sekä yhteistyö Kemi-Tornion lentoaseman liikennöinnin turvaamiseksi	Edunvalvonnassa onnistuminen Kemi-Tornion lentoaseman matkustajamäärä
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Sähköisten palveluiden kehittäminen vuosittain päivitettyään digiagendan mukaisesti. Tornion kaupungin internet-sivujen jatkuva kehittäminen	Digiagendan toimeenpano (mm. asianhallintajärjestelmän uusiminen) Osallistuminen paikallisiin valokuituverkko-hankkeisiin Sähköisen päätöksenteon edellytysten lisääminen Saavutettavuusdirektiivin huomioiminen kaupungin sähköisessä asiointissa	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus

	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Tornion kaupungin Internet-sivujen saavutettavuusanalyysin tulosten läpikäyminen ja julkaiseminen. Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.	Asiakaspalautteista seuranneet toimenpiteet raportoidaan ja julkaistaan.	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakastyytyväisyys / -palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Tornion kaupungin / keskushallinnon toimialan tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	USO6 -verkostoprojektin kautta tehtävät toimenpiteet 2021-2022 Kaupungintalon toimilajijärjestelyt ml. prosessien uudistaminen Palvelujen järjestämishjelma osana kaupunkistrategiaa	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Tornion ja Haaparannan välisen rajayhteistyön kehittäminen uudessa toimintaympäristössä ("koronan jälkeinen uusi normaali") Kansainvälisissä ja kansallisissa verkostoissa toimiminen (mm. Perämerenkaari, Tornionlaakson neuvosto, seutukaupungit, USO...)	Tehdyt selvitykset, suunnitelmat ja päätökset, toimeenpano	Tehdyt selvitykset ja päätökset
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Pääministeri Marinin hallitusohjelman edellyttämät toimenpiteet 2019-2023	Pääministeri Marinin hallitusohjelman edellyttämät toimenpiteet 2019-2023	Tehdyt toimenpiteet

Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset	Hyvinvointitietoon perustuva tieto siirrettään käytäntöön. Hyvinvointikertomus huomioidaan osana uuden strategian valmistelua.	Laaja hyvinvointikertomus valtuustokäsitteilyyn ja vuosittainen hyvinvointiraportti.	Hyvinvointikertomus THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi MOVE-mittarit HYTE-kerroin indikaattorit HYTETU-johtoryhmän määrittämät HYTE -indikaattorit (Tornion omat paikalliseen tietoon perustuvat indikaattorit) Toimialat asettavat mittarit ja raporttoivat hyvinvointityön tuloksista omissa tuloskor-teissaan.
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Tornio 400-juhlavuoden toteuttaminen yhdessä torniolaisten kanssa.	Tornio 400-juhlavuosi ja vuoden aikana toteutettavat tempaukset ja tapahtumat.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntavaalien järjestäminen Luottamushenkilökoulutukset uusille kaupunginvaltuutetuille ja luottamushenkilöille Osallisuusmallin käyttöönotto toimialoilla. Digipalveluiden vahvistaminen osana palvelujärjestelmää.	Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat) Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Talouden tasapainottaminen ja toimintojen sopeuttaminen	Erikseen päätettävät toimenpiteet	Kaupunkikonsernin taloudellisten rajojen

			<p>Talousseminaarit / iltakoulut</p> <p>Talouden tasapainottamislinjausten määrittäminen (peruslinjaukset, rakenteellinen uudistamistarve, muut)</p>	<p>arvojen toteutuminen (kaupunkistrategiassa asetettu tavoite: max.1 raja-arvo täyttyy 2021)</p> <p>Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (kaupunkistrategiassa asetettu tavoite: minimi 1,5 milj.euroa)</p> <p>Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon</p>
	20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Omistajapolitiikan toteuttaminen kaupunkistrategian mukaisesti	<p>Emon ja tytäryhteisöjen välinen vuorovaikutus (mm. konserni- jaosto)</p> <p>Konsernin yhteiset käytännöt ja tukipalvelut</p>	<p>Konserniohjeen ja omistajapolitiikan toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet)</p> <p>Kiinteistö- ja toimitilasalkku, toimenpiteiden toteuttaminen</p>
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	<p>Tiedolla johtamisen kehittäminen</p> <p>Työhyvinvoinnin edistäminen</p>	<p>Tuottavuutta ja työhyvinvointia jokivarteen -hankkeen (ESR) puitteissa tehtävät toimenpiteet</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen seuranta neljännesvuosittain</p> <p>Työyhteisöjen kehittämissuunnitelmat työhyvinvoinnin edistämiseksi</p> <p>Henkilöstön osallistaminen päivittäiseen kehittämiseen</p>	<p>Henkilötyövuosien määrä (suhteessa henkilöstökustannuksiin)</p> <p>Henkilöstötuottavuus (QWL työelämän laadun indeksi)</p> <p>Henkilöstökokeemus (eNPS)</p> <p>Esimiespäivien määrä</p>

				<p>Työyhteisö- ja esimiespalaverien toteutuminen</p> <p>Kehityskeskustelujen toteutuminen 100%</p> <p>Terveysperusteisten poissaolojen lkm</p> <p>Koulutuspäivien lkm</p>
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Tornion kaupungin johtamisjärjestelmän jatkuva kehittäminen (mm. strategiat ja ohjelmat, hallintosääntö, talousarvioprosessi, poliittinen johtaminen, konsernijohtaminen)	<p>Strategisten ja hallinnollisten asiakirjojen + suunnitelmien ajan tasalla pitäminen sekä kehittäminen</p> <p>Erillishankkeet</p>	Tehdyt toimenpiteet

5.3 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut	
Perustiedot	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Perusturvajohtaja Leena Karjalainen
Toimialan toiminta-ajatus	Hyvinvointipalvelujen toiminta-ajatuksena on ihmisten hyvinvointia, elämänhallintaa, osallisuutta, terveyttä ja turvallisuutta edistävien peruspalveluiden tuottaminen kuntalaisille yhteistyössä yksityisen palvelutuottajan, sairaanhoitopiirin, yhteisyrityksen ja kolmannen sektorin kanssa.
Toimialan toimintaperiaatteet	Kestävä kehitys, jatkuva uudistuminen, asiakaslähtöisyys, avoimuus, turvallisuus
Toimialan visio	Torniolainen edistää aktiivisesti omaa terveyttään ja on tyytyväinen elämänlaatuunsa.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta

	<p>Tehtävä: Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii ja vastaa kaupungin lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävistä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä.</p> <p>Palvelualueet: Terveyspalvelut, sosiaalityö- ja vammaispalvelut, vanhus- ja hoitopalvelut</p>
--	--

Hyvinvointipalvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimialan htv:t kehitys	441,93	407,02	415,8	346 (vakanssit)
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	3214,3	3391,53	3364,4	3487
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Sosiaali- ja terveyslautakunta 13/212	Sosiaali- ja terveyslautakunta 12 /181	Sosiaali- ja terveyslautakunta 13/212	Sosiaali- ja terveyslautakunta 12/181

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: sosiaali- ja terveyslautakunta:
pj Pertti Pirttimaa

Toimielimen tehtävä:
Sosiaali- ja terveyslautakunta huolehtii ja vastaa kaupungin lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaistehtävistä sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:
Vanhus- ja hoitopalvelut, johtava hoitaja Maarit Alalahti
Sosiaalityö- ja vammaispalvelut, sosiaalityön johtaja
Terveyspalvelut, perusturvajohtaja Leena Karjalainen

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:
-kilpailu osaavasta henkilöstöstä
-väestön hyvinvointi ja terveys, lapsiperheiden hyvinvointi
-ikäntyvän väestön palvelujen lisääntyvä kysyntä. (75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa n. 27 % vuoteen 2025)
-palvelujen digitalisoituminen
-kolmannen sektorin vahva rooli hyvinvoinnin edistämässä

Toiminnan painopistealueet 2021:
-kehitetään perhesosiaalityötä

- osallistutaan sote uudistuksen valmisteluun
- otetaan käyttöön palveluseteli kehitysvammaisten asumispalveluihin ja omaishoitajien vapaapäivien järjestämiseen
- kehitetään digitaalisia palveluja (etäkotihoito, turvateknologia) kotihoitoon
- tuotetaan sähköisiä palveluja sosiaalityössä
- lisätään ikäihmisten ja kehitysvammaisten perhehoitoa

Sosiaali- ja terveyslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Terveyspalvelut	57,57	14,73	11,8	11
Palvelualueen htv:t kehitys				
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	1849	1911	1828	1837
Lääkärin vastaanottokäynnit yhteensä	15327	15731	15300	15300
Lääkärin kiireettömät käynnit	9886	11199	9900	9900
Lääkärin kiireelliset käynnit	5441	4532	5400	5400
Hoitajakäynnit vastaanotto	30471	25725	30500	30500
Oman päivystyksen käynnit	5441		5400	5400
Hammashuollon hoidossa käynnit	14104	12454 (hml,hhoitaja)	14000	14000
Hammashuollon tarkastuksessa käynnit				
Hammashuollon kaikki käynnit (hml + suuhyg.)	18023	15908	18000	18000
Vanhus- ja hoitopalvelut	304,76	310,71	332,4	258 (vakanssit)
Palvelualueen htv:t kehitys				
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	793	611	922	978

Kotihoidon kattavuus	19,6 %	21,6 %	20 %	20 %
Palvelutarpeen arviointi viimeistään	7 arkipäivää	7 arkipäivää	7 arkipäivää	7 arkipäivää
Kotona asuvat yli 75 v. vähintään	91,4 %	90,9 %	93 %	93 %
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa yli 75 v. korkeintaan	1,3 %	1,4 %	1 %	1 %
Tehostetussa palveluasumisessa on yli 75 v.	7,3 %	7,7 %	6 %	6 %
Omaishoidon piirissä yli 75 v.	4 %	4,6 %	6,5%	6,5 %
Tuettua asumista on tarjolla yli 75 v.	1,6 %	2,3 %	3 %	3 %
Sosiaalityö ja vammaispalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	79,6	81,58	72,6 (vakanssit)	77,57 (vakanssit)
Kuntien sosiaalihuollon nettotoimintamenot e/asukas suhteessa kansalliseen keskiarvoon.	Tornio 1249 e/asukas (+ 0.8%) Koko maa 1273 e/asukas	Tornio 1263e/asukas Koko maa 1282e/asukas	Tornio 1269 e/asukas Koko maa 1291 e/asukas	Tornio 1275 e/asukas Koko maa -
Huostaanotetut lapset laitos / perhehoito	Perhehoito 19 lasta	Perhehoito 18 lasta	Perhehoito 23 lasta	Perhehoito 26 lasta
Perustoimeentulotukea vuoden aikana saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.	Tornio 7.2 % Koko maa 7.9 %	Tornio: 7,8% Koko maa: 8,6%	Tornio 7,3 % Koko maa 8.1 %	Tornio 7,3% Koko maa 8,1%
Toimeentulotukea saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Tornio 19.3 % Koko maa 17.7 %.	Tornio: 19,2% Koko maa: 16,8%	Tornio 18,8 % Koko maa 17 %.	Tornio 18,8% Koko maa 17%
Avohuollossa olleiden lasten määrä	208/91	251/72	220/97	230/100

suhteessa sijais- huollossa olleiden lasten määrään				
Lastensuojeluilmoi- tukset	570	607	600	750

Sosiaali- ja terveyslautakunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimaisen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikkamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee ja nuorten työllisyys paranee.	Aktiivinen osallistuminen työllisyyskokeilu hankkeeseen.	Toteutuneet investoinnit Työttömyysaste %
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Kuntalaiset kokevat saavansa tasavertaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat palvelut.	Toimiala palvelut on mitoitettu asiakkaiden tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi nuorten palveluja muutetaan yhä enemmän sähköisiksi.	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Osaamiseen liittyviä tarpeita vastaava koulutustarjonta (oppisopimus-/täydennyskoulutus).	Tehdään tiivistä yhteistyötä oppilaitosten kanssa.	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspaikat/hakijoiden määrä
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Palveluiden saatavuuden lisääminen digitaalisten ratkaisujen avulla.	Etäkotihoito aloittaminen. Perhetyön saatavuuden lisääminen. Nuorille suunnattujen palveluiden sähköistämisen.	Toimenpiteet
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Palveluiden saatavuuden lisääminen digitaalisten ratkaisujen avulla	Sähköisen ajanvarauksen käyttöönotto palveluissa, sähköisen	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa

			<p>asioinnin lisääminen palveluissa.</p> <p>Lisätään sähköisten lomakkeiden valikoidmaa</p>	<p>Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys</p>
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	<p>Palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen.</p>	<p>Kehitetään palvelujen rajapintoja asiakaslähtöisesti yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja yhteisyrityksen kanssa.</p> <p>Kerätään asiakaskokemuksia.</p> <p>Parannetaan palveluiden laatua SHQS itsearviointimenetelmän avulla.</p>	<p>Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät)</p> <p>Asiakastytyväisyys / -palaute</p> <p>Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein</p>
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	<p>Kehitetään palveluvalikoimaa kustannustehokkaasti väestön tarpeiden ja lainsäädännön edellyttämällä tavalla</p>	<p>Aloitetaan etäkotihoidon palvelut.</p> <p>Lisätään ikäihmisten perhehoitoa.</p> <p>Otetaan käyttöön omaishoitajien vapaan järjestelyihin palveluseteli.</p>	<p>Tutkimukset ja selvitykset</p> <p>Palvelukustannukset</p> <p>Palveluiden optimointi</p> <p>Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste</p>
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	<p>Palvelusetelillä tuotettavien palveluiden lisääminen.</p> <p>Vertaisryhmätöiminta toteutuu Torniossa eri ikäryhmille.</p> <p>Sähköisiä palveluja lisätään asiakasryhmäkohtaisesti.</p>	<p>Palvelusetelin laajentaminen omaishoitajien vapaan järjestämiseen.</p> <p>Vertaistukiryhmien tarpeiden selvittäminen.</p>	<p>Asiakassetelin piirissä olevat palvelut</p> <p>Selvitetyt ja toteutuneet monituottajamallit</p>
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkoston hyödyntäminen	<p>Palveluja kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden</p>	<p>Osallistutaan aktiivisesti kehittämistöimintaan.</p>	<p>Tehdyt selvitykset ja päätökset</p>

	sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	kanssa (seudullinen/kolmas sektori/srk).		
	14. Maakunta- ja soterakenneuudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Hyvinvointipalvelut vaikuttaa ja kehittää rakennemuutosta aktiivisesti torniolaisten hyväksi.	Toimiala vaikuttaa uudistusten kehittämisen ja toteuttamiseen aktiivisesti.	Tehdyt toimenpiteet
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset	<p>Kuntalaisten aktiivisuus oman hyvinvointinsa parantamiseen lisääntyy.</p> <p>Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.</p> <p>Ennaltaehkäisevät palvelut tukevat omaehtoista terveydentilan kohentamista.</p>	<p>Ravitsemus- ja liikuntanäkökulma ja sosiaalinen osallisuus huomioidaan systemaattisesti palvelukontakteissa.</p> <p>Palveluiden laadun arviointi ja palveluiden kehittäminen SHQS itsearviointin avulla.</p> <p>Osallistutaan poikkialuehallinnolliseen yhteistyöhön omaehtoista hyvinvoinnin tukemista lisäävissä toiminnoissa.</p> <p>Turvataan ennaltaehkäisevät palvelut valtakunnallisten suositusten mukaisina.</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi</p> <p>HYTETU -organisointi</p>
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	<p>Mahdollisimman varhainen tukeminen ja puuttumisen perheiden arkeen ongelmalanteissa.</p> <p>Perheet uskaltavat yhteydenottoon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.</p> <p>Lain edellyttämät ennaltaehkäisevien palveluiden</p>	<p>Tiivis yhteistyö neuvolan, varhaiskasvatuksen ja koulun välillä.</p> <p>Perheille parasta ja Varhain vanhemmaksi hankkeissa kehitettyjen toimintatapojen käyttöönotto</p> <p>Perhesosiaalityöntekijän vakanssi aikuisosiaalityöhön</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>Kouluterveyskysely</p>

		<p>toteuttaminen tarpeenmukaisina ja hyvälaatuisina.</p> <p>Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.</p>	<p>Tuetaan perheitä kasvatuksellisissa ongelmisissa varhaisessa vaiheessa.</p>	
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret</p>	<p>Hyvinvoinnin lisääminen varhaisen puuttumisen toimintamallin ja moniammatillisen verkostotyön keinoin.</p> <p>Nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevat toiminnot ovat käytössä.</p> <p>Tietoisuus ravinnon ja liikunnan merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.</p>	<p>Stara ja Nuori Yhtymäpinnassa hankkeiden tavoitteiden mukainen toiminta. Tiivis yhteistyö nuorisotoimen ja koulujen kanssa.</p> <p>Tehdään yhteistyötä oppilashuolto- ja opetushenkilökunnan kanssa oppilaitosten hyvinvoinnin edistämiseksi ja nuorten yksilöllisessä tukemisessa.</p> <p>Tuetaan vanhempia kasvatustyössä ja tunnustetaan erityisen tuen tarpeessa olevat mahdollisimman varhain mm. laajojen terveystarkastusten yhteydessä.</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>Kouluterveyskysely</p>
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Ikäihmiset</p>	<p>Aktiivinen yhteistyö kolmannen sektorin kanssa hyvinvointia edistävien ja ennaltaehkäisevien palvelujen järjestämisessä.</p> <p>Järjestö- ja yhdistystoiminnan sisältöjen tunnetavuuden lisääminen.</p>	<p>Sosiaalisen osallisuuden ja turvattomuuden ja yksinäisyyden vähentäminen ohjalla osallistumaan järjestöjen toimintaan.</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p>

		Tietoisuus ravinnon, liikunnan ja sosiaalisen osallisuuden merkityksestä hyvinvointiin lisääntyy.		
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Kuntalaiset kokevat saavansa vaikuttaa toimialan palvelujen sisältöön ja kehittämiseen.	Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen esim. info-tilaisuudet, palautekanavat.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Eri ikäisten palvelunkäyttäjien osallistuminen palvelujen kehittämiseen lisääntyy.	Kehitetään kaikenikäisten palvelujen käyttäjien vaikuttamiskanavia (asiakasraati, palautekanavat, asiakaskokemuskeskelyt) Ylläpidetään hyvää yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Osallistumis- ja vaikuttamiskanavat (tilaisuudet, osallistujat, kanavat) Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä Äänestysaktiivisuus (Kuntavaalit 2017: 58 %)
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen toteuttaminen kustannustehokkaasti talousarvion puitteissa. Kehittämistä tukevat henkilöstömuutokset ja investoinnit.	Seuranta ja toiminta talousarvion toteuttamiseksi, pyritään vaikuttamaan erikoissairaanhoidon ja yhteisyrityksen toiminnan kustannuksiin.	Kuukausiraportit, osavuosikatsaus
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Henkilöstö tietää toimialan ja kaupungin strategiset tavoitteet.	Säännölliset työhyvinvointikeskustelut tukevat tavoitteiden saavuttamista ja työhyvinvointia. Henkilöstön ammattitaito ja työkyky ovat vaaditun tehtävän tasolla.	Työyhteisö- ja esimiespalaverit Kehityskeskustelujen toteuttaminen Sairauspoissaolot lkm Koulutuspäivien lkm

			<p>Kehittäminen tapahtuu yhdessä henkilöstön kanssa.</p> <p>Henkilöstön tietoisuus toiminnan tavoitteista ja strategiasta lisääntyy.</p> <p>Määräaikaisten toimien muuttaminen toistaisiksi voimassa oleviksi.</p>	
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Kannustava, tiedottava ja joustava johtaminen ja päätöksenteko.	<p>Huolehditaan riittävästä tiedottamisesta joka tasolla.</p> <p>Pidetään yllä avointa ja keskustelevaa ilmapiiriä.</p> <p>Järjestetään työnohjausta tarvittaessa.</p>	Tehdyt toimenpiteet

5.4 Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut Perustiedot	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona
Toimialan toiminta-aika	Sivistyspalvelut tuottaa ja kehittää monipuolisia palveluja lähtökohtanaan kuntalaisten tarpeet koko eliniän ajaksi.
Toimialan toimintaperiaatteet	Kestävä kehitys, jatkuva uudistuminen, asiakaslähtöisyys, avoimuus, turvallisuus
Toimialan visio	Tornio - historiaansa arvostava, kuntalaisten tarpeet monipuolisesti huomioiva, kansainvälinen ja kehittyvä kulttuurin ja koulutuksen keskus.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	<p>Toimielin: Sivistyslautakunta Tehtävä: Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus ja lukio-opetuksen järjestäminen Palvelualueet: Varhaiskasvatus, peruskoulutus, nuorten ja aikuisten koulutus</p> <p>Toimielin: Elämänlaatulautakunta Tehtävä: Kulttuurin, kirjaston, museon, liikunnan ja nuorisotoiminnan palvelut</p>

	<p>sekä kansalaisopistossa annettavan opetuksen järjestäminen ja kehittäminen. Palvelualueet: Kulttuuri, nuoriso ja liikunta.</p> <p>Toimielin: Aineen taidemuseo Tehtävä: Aineen taidemuseon toiminnan järjestäminen ja kehittäminen Palvelualueet: Aineen taidemuseo</p>
--	---

Sivistyspalvelut Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimialan htv:t kehitys	605	579,99	518,88	518,61
Toimialan ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-1370	-1405,16	-1407	-1446,20
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Sivistyslautakunta 11 / 119 Elämänlaatulautakunta 9 / 87 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4 / 10 Aineen taidemuseon johtokunta 5 / 17	Sivistyslautakunta 10 / 121 Elämänlaatulautakunta 10 / 106 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 5 / 13 Aineen taidemuseon johtokunta 6 / 39	Sivistyslautakunta 11 / 130 Elämänlaatulautakunta 10 / 60 Tornionlaakson maakuntamuseon johtokunta 4 / 10 Aineen taidemuseon johtokunta 5 / 16	

Sivistyspalvelut Hankesalkku

Hankkeen nimi	Hallinnoija	Vastuulautakunta	Palveluyksikkö	Toteutusaika	Tornion maksuosuus TA-vuonna
Kerhotoiminnan kehittäminen	Tornion kaupunki	Sivistyslautakunta	Perusopetus	2020-2021	9 000 e
Perusopetuksen tasa-arvo	Tornion kaupunki	Sivistyslautakunta	Perusopetus	2020-2021	25 000 e (koko summa 263 000 e)
Covid 19- menoihin avustus (338 000 e)	Tornion kaupunki	Sivistyslautakunta	Perusopetus	2020-2021	-----

Varhaiskasvatuksen tasa-arvo	Tornion kaupunki	Sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus	2020-2021	
Covid -19 avustus varhaiskasvatukseen	Tornion kaupunki	Sivistyslautakunta	Varhaiskasvatus	2020-2021	
Etsivä nuorisotyö	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	2020-2021	7 000 e
Harrastekerhoprojekti Kläpiti tallessa	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	2020-2021	1 400 e
Tietoa ja neuvontaa torniolaisille nuorille	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	2020-2021	33 000 e
Pohjonen Vinkkeli -nuorisoleiri	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Nuorisotoimi	2021	
Lähelle ihmistä - Laatu- ja kehittämishanke	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2019-2021	4 600 e
Lapin opet oppimassa -henkilöstökoulutushanke	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2019-2021	0 e
Tikittääkö digi? Hanke aikuisten perus- ja digitaalisten taitojen vahvistamiseen	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2019-2021	0 e
Kairan oppijat - Laatu- ja kehittämishanke	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2020-2021	2700 e
Virkkuset - Hanke työllistymis- ja työmahdollisuuksien vahvistamiseen	Tornion kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2020-2021	0 e
Lapin lastenkulttuuriverkosto	Rovaniemen kaupunki	Elämänlaatulautakunta	Kansalaisopisto	2021	2000 e

5.4.1 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Olavi Parkkila

Toimielimen tehtävä: Lasten varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perus - ja lukio-opetuksen järjestäminen ja kehittäminen.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Varhaiskasvatus: varhaiskasvatuspäällikkö Riitta Keloneva

Perusopetus: sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona

Nuorten ja aikuisten koulutus: sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Toimintaympäristön suhteen käyttötalouden kustannuskehityksen hillitseminen ja talouden saattaminen talousarvion edellyttämälle tasolle on lähivuosien tehtävä. Koronan aiheuttamat oppimisvajeet ja yleensä oppilashuollon lisääntynyt tarve vaikeuttaa tätä tehtävää entisestään. Oppivelvollisuuden laajentaminen luo myös talouteen lisäpainetta. Valtiovalta on kuitenkin luvannut kattaa menot täysimääräisenä.

Keskusta-alueen alakoulujen toiminnan rakenteellinen tiivistäminen keskittämällä opetus viiteen yksikköön 1.8.2021 alkaen.

Alakoulujen oppilasmäärä putoaa vuodesta 2023 alkaen merkittävästi kyläkouluissa. Tähän varautuminen tulee aloittaa riittävän ajoissa, Arpelan kouluun luotu yhdysluokkamalli otetaan käyttöön myös muissa kyläkouluissa. Tästä johtuen luokanopettajavirkojen vakinaisessa täyttämässä tulee olla tarkkana. Yläkoulujen osalta tämä sama kehitys tulee myöhemmin, mutta jo tässä vaiheessa aineenopettajien virkoja tulee tarvittaessa muuttaa tuntiopettajuuspohjaisiksi.

Toiminnan painopistealueet 2021:

Varhaiskasvatuksessa jatketaan elokuussa 2020 aloitettua kuntalisäkoekielua. Lisäksi subjektiivisen päivähoito-oikeuden palauttaminen ja ryhmäkoon siirtyminen 1/7 tuovat lisämenoja varhaiskasvatukseen.

Talouden tasapainottaminen ja alenevaan oppilasmäärään reagoiminen. Näätsaaren koulun toiminta siirretään Kokkokankaan kouluun 1.8.2021 alkaen.

Sekä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa palataan ns. uuteen normaaliin ja pyritään luomaan puitteet, joissa lähipalvelua voidaan tarjota turvallisesti. Uudet toimintatavat, joita harjoitettiin jo toukokuussa 2020 ovat tulleet jäädäkseen. Lisäksi jokaisessa yksikössä tehdään suunnitelma syksyn 2020 aikana mahdolliseen osittaiseen tai kokonaiseen etäopetukseen siirtymiseen, mikäli tarvetta siihen ilmenee.

Perusopetuksessa siirrytään uuteen arviointiin ja uusiin perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereihin lukuvuoden 2021- 2022 aikana. Hallitusohjelmassa yksi keskeinen koulutuspoliittinen uudistus on oppivelvollisuuden pidentäminen alkaen lukuvuodesta 2021. Tähän varautuminen ja lisäresurssin ohjaaminen lähinnä opintososiaalsiin menoihin. Valtiovalta on luvannut kompensoida kaikki tähän liittyvät menot.

Sivistyslautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Varhaiskasvatuspalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	184,08	174,16	149,52	164,51
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-360	-365	-370	-411,86
Päiväkotien käyttöaste %	90%	90 %	90%	90%
0-6 v. ikäluokka Päivähoidossa %	75%	72 %	75-80%	75-80%
Peruskoulutus Palvelualueen htv:t kehitys	299,87	280,51	242,28	263,22
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-810	-820	-850	-794,4
Luokkien keskipakko / oppilasta				
1-6 lk	18	17	18	18
7-9 lk	23	22	21	21
Oppilasmäärä	2390	2350	2351	2340
		Kielikoulu 116	Kielikoulu 117	Kielikoulu 110
		Haaparannalla peruskoulua käyvät 15	Haaparannalla peruskoulua käyvät 10	Haaparannalla peruskoulua käyvät 15
Euroa / oppilas	9420,0	9400,00	9450,0	9470
Nuorten ja aikuisten koulutus Palvelualueen htv:t kehitys	57,9	58,19	57	56
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-112	-130	-125	-90,67

Lukion oppilasmäärä	347 Kaksoistutkintolaisten määrä 90	310 Kaksoistutkintolaisten määrä 80	317 Kaksoistutkintolaisten määrä 100	310 Kaksoistutkintolaisten määrä 90
Käyttömenot luki- ossa euroa / oppilas	6750	6700	6700	6700

Sivistyslautakunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Yhteistyö Lappian, Lappin ammattikorkeakoulun ja Peräpohjolan opiston kanssa.	Opiskelijoiden ohjaus päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Opinnäytetöiden aiheiden tarjoaminen opiskelijoille. Kumppanuussopimuksen mukainen yhteistyö kaikkien näiden toimijoiden kanssa. Sopimus tehty myös Peräpohjolan opiston kanssa. Lisäksi yhteistyö tilojen käytön suhteen. Peräpohjolan opiston kanssa sopimus aikuisten perusopetuksen järjestämisestä maahanmuuttajille lukuvuonna 2020-2021.	Kaupungissa toimivat oppilaitokset, koulutusalat/-ohjelmat ja niiden vetovoimaisuus Aloituspaikat. Tilojen käytön määrä. Aikuisten perusopetukseen osallistuvien määrä.
	8. Toimiva maankäyttöpölitikka	Varhaiskasvatuksen ja koulujen sijainti huomioidaan maankäyttö- ja maankäyttöpölitikassa.	Varhaiskasvatuksen tulevaisuuden tarpeen kartoitus ja tilojen uudelleen järjestelyjen aloittaminen yhdessä teknisten palveluiden kanssa.	Päiväkotien käyttöasteet ja koulujen oppilasmäärä.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Yhteistyö IT palveluiden kanssa.	Toimintaohjausjärjestelmän uudistaminen (varhaiskasvatus)	Kilpailutus ja uuteen järjestelmään siirtyminen.

	10. Asiakasläh- töinen palvelu- kulttuuri vahvis- tuu	Huoltajien osallisu- den vahvistaminen peruskoulutuksessa.	Huoltajille tehdyn ky- selyn tulosten arviointi ja koulukohtaiset toi- menpiteet. Erityisesti yhteisöllisen oppilas- huollon kehittäminen.	Kyselyn tulosten hyö- dyntäminen ja kehittä- minen toimintavuosi- suunnitelman päivittä- misessä 2021-2022.
	11. Julkisten pal- veluiden tuotta- vuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Perusopetuksessa suunnitelmat alene- van oppilasmäärän vaikutuksista ryhmiin ja opettajavirkoihin.	Arpelassa yhdysluok- kaopetukseen siirtymi- nen lukuvuonna 2020- 2021. Aineenopettaja virkojen muuttaminen päätoimisiksi tun- tiopettajaksi. (Esim. uskonto, liikunta) Näättsaaren koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaalle. Luokanopettajavirko- jen suunnitelmallinen täyttäminen eläköity- misen jälkeen.	Ryhmäkoon seuranta ja yhdysluokkaopetuk- sen pedagoginen seu- ranta.
	12. Vaihtoehtoi- set palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yri- tysten ja kol- mannen sektorin kanssa	Kaupungin ja yksityis- ten palvelutuottajien yhteistyön kehittämi- nen, seuranta ja arvi- ointi. Aikuisten maahan- muuttajien perusope- tuksen järjestäminen tarpeen mukaan.	Yksityisten toimijoiden kanssa jatketaan yh- teistyökäytänteitä; koulutukset, palaverit, kehittämispäivät. Val- vontaa seurataan ak- tiivisesti ja kehitetään toimintaa. Ostopalvelu jatkuu ke- väeseen 2021 saakka Peräpohjolan opiston kanssa. Yhteistyön kartoittaminen myös muiden toimijoiden kanssa.	Valvonnan, koulutuk- sien ja palaverien seu- ranta. Toteutuneet kurssit ja opetukseen osallistu- jien määrä.
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittämi- nen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Perus - ja lukiokoulu- tuksessa opettajien tiivistävä yhteistyö Haaparannan opetta- jien kanssa. Lukiokou- lutuksessa yhteis- opettajuus Kemin lu- kion kanssa. Yhteinen erityisopettaja seu- dun lukioiden (Kemi,	Tornion ja Haaparannan opettajat tutustu- vat toistensa työhön ns. vaihtopäivinä. Yh- teisopettajuuden kautta lukioissa jae- taan kustannuksia.	Rajayhteistyön yleinen elvyttäminen koulu- puolella. Tutustumisiin osallistuvien opetta- jien määrä. Koulutusten ja osallis- tujen määrä.

		<p>Keminmaa, Tornio) kanssa.</p> <p>Seudullinen yhteistyö opettajien ja varhaiskasvatuksen koulutuksessa Merilapin muiden kuntien kanssa.</p>	<p>Eri kunnissa järjestettävät opettajien koulutukset ovat myös lähikuntien opettajien ja varhaiskasvatuksen saatavilla.</p> <p>Mahdolliset yhteiset hankkeet.</p>	
<p>Onnellinen ja osallistuva torniolainen</p>	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Lapset ja lapsiperheet</p>	<p>Uusi varhaiskasvatussuunnitelma käytössä.</p> <p>Yhteistyö neuvolan, sosiaalitoimen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Uusi opetussuunnitelma käytössä koko peruskoulussa ja tämän myötä uuden pedagogiikan vahvistaminen kouluissa. Oppilaasta aktiivinen toimija, tavoitteita itselleen asettava ja ongelmia ratkova koululainen.</p> <p>Ennaltaehkäisevä malli osittain käytössä Perheille parasta -hankkeen mukaisesti. Tuki suunnataan erityisesti esi- ja alkuopetukseen.</p> <p>Koronakevään aiheuttamien oppimisvaikeiden kartoitus ja tuen oikein suuntaaminen sitä tarvitseville oppilaille.</p>	<p>Jokaisessa yksikössä tehdään varhaiskasvatussuunnitelma lapselle.</p> <p>Yhteistyö erityisesti sosiaalitoimen kanssa lapsen edun mukaisen palvelun tarjoamiseksi.</p> <p>Uusi opetussuunnitelma ja sähköisten oppimismateriaalien käyttö lisääntyvät. Koulutus ja etäopetusviikot (kevällä 2020) tukevat tätä toimintaa.</p> <p>Varhaista tukemista lisätään ja valtion Covid-19 avustuksen suuntaaminen oppilashuollollisiin toimenpiteisiin.</p>	<p>Varhaiskasvatussuunnitelmat tehty kaikille.</p> <p>Laitteiden hankinta ja koulujen valmiuden lisääminen sähköisten järjestelmien hyödyntämiseen.</p> <p>Oppilashuoltohenkilöstön toiminnan lisääminen ja tukeminen Covid-19 avustuksen kautta.</p>
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus</p>	<p>Uusi opetussuunnitelma käytössä. Sähköisen oppimisympäristön käytön lisääminen</p>	<p>Uuden opetussuunnitelman tuomat muutokset, esim. teemat,</p>	<p>Uusi arviointi käytössä</p> <p>Kouluterveyskyselyn tulokset koskien erityisesti koulukiusaamista</p>

	omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret	Arvioinnin uudistaminen ja uuden kriteeristön käyttöönotto koskien päättöarviointia 2021-2022. Oppilashuoltoryhmät toimivat aktiivisesti kaikissa kouluissa kiusaamisen puuttumiseen ja koulupudokasuhan alla olevien oppilaiden auttamiseksi. Koronan aiheuttamien oppimisvajeiden korjaaminen.	valinnaisaineet ja arvioinnin muuttuminen juurtuvat kouluihin. Koulukiusaamisen vähentämiseksi jatkumisen takaaminen. Asia esille kouluissa oppilashuoltoryhmän toimesta koko lukuvuoden ajan. Mukana myös koko henkilökunta, oppilaat, huoltajat ja oppilaskunnat.	ja koulussa viihtymistä.
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Varhaiskasvatuspalveluiden ja alakoulun opetus lähipalveluna. Tämä tukee alueiden ja palvelukylien statusta turvallisina ja viihtyisinä asuin ympäristöinä. Varhaiskasvatuspaikan tarjoaminen kahden viikon kuluessa, mikäli huoltaja työllistyy tai saa opiskelupaikan.	Varhaiskasvatuspaikat mitoitettu alueen tarpeen mukaan. Uusien varhaiskasvatushakemuksien seuranta ja kysynnän ennakointi.	Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä ja alueellinen sijoittuminen.
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat			Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskysely
Toimiva kaupunkikeskusta	19. Talouden tasapainottaminen	Käyttötalouden tasapainottaminen vuoden 2021 aikana.	Näätsaaren koulun toiminnan siirtäminen Kokkokankaalle. Eläköityvien opettajien virkojen täyttämisen suhteen erityistä tarkkuutta. Kouluissa, jossa oppilasmäärä laskee, vaikutus perus-	Kuukausi ja osavuosi-katsaukset. Talouden seuranta ja siihen reagointi tarvittaessa.

			opetusryhmien määrään. Talouden seuranta ja säännöllinen raportointi. Tuntikehyksen tehokas käyttö.	
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Johtajuudessa korostetaan avoimuutta, kannustavuutta ja erityinen huomio kiinnitetään riittävään ja nopeaan tiedottamiseen. Lisäksi esimiehille korostetaan talouden seurannan tärkeyttä.	Työhyvinvointikeskukset, johtoryhmät ja tehtyjen linjausten tiedottaminen ja niiden toteuttaminen.	Työhyvinvointikeskukset käyty kattavasti kaikkien alaisten kanssa.
	22. Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Varhaiskasvatuksen aluejohtajamallin kehittäminen.	Selvitetään johtamisvaihtoehtoja mahdollisesti tulevan joustavan esi- ja alkuopetuksen myötä.	Tehdyt toimenpiteet koskien erityisesti aluejohtajamallia ja koulunjohtajien roolia mahdollisessa yhteisessä alkuopetuksessa.

5.4.2 Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatulautakunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Hannu Alatalo

Toimielimen tehtävä:

Kulttuuri-, kirjasto-, museo-, liikunta- ja nuorisotoiminnan palvelut, sekä kansalaisopistossa annettava opetus ja kehittäminen.

Toimielimen palvelualue ja vastuhenkilö:

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi: sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Elämänlaatulautakunnan rooli ns. uuden kunnan keskeisenä hyvinvointia edistävien asioiden tuottajana korostuu yhä selvemmin. Lisäksi toiminta nähdään myös kaupungin imagotekijänä. Strategiassa mainittu hyvinvointi ja sen näkeminen myös muuna kuin sairauksien hoitona on tekijä, joka nostaa niin kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja kansalaisopistopalvelut keskiöön. Tornion kohdalla rajayhteistyön syventäminen luo oman leimansa, seutuyhteistyö ja maahanmuutto omansa. Yleisesti voidaan sanoa, että elämänlaatulautakunnan alainen toiminta luo laajan kosketuspinnan kuntalaisiin.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat myös elämänlaatulautakunnan alaiseen toimintaan. Tärkeää on tulevina vuosina pitää yllä laadukkaita palveluja kustannustehokkaasti ja korostaa kyseisten palveluiden tärkeyttä kuntalaisten hyvinvoinnin keskeisenä elementtinä.

Toiminnan suhteen ikäluokissa tapahtuvat muutokset ohjaavat palveluiden tarjontaa. Lasten ja nuorten palvelut on syytä säilyttää mahdollisimman kattavina, mutta entistä enemmän on panostettava ikääntyvään väestöön ja tuettava heidän toimintakykyään.

Toiminnan painopistealueet 2021:

Tornio400.

Koronan jälkeen siirtyminen ns. uuteen normaaliin. Toiminnan uudelleen suunnittelu mahdollisten rajoitteiden mukaan ja toiminnan saaminen kattavaksi ja saavutettavaksi.

Nuorisotyössä koulunuorisotyön hanke alakoulujen 5. - 6.-luokkaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiseksi ja nivelvaiheen sujuvoittamiseksi.

Uuden kirjastoauton hankinta

Elämänlaatulautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimi Palvelualueen htv:t kehitys	56,26	67,13	60,46	58,21
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-133	-133	-129	-136
Kävijämäärät:				
- Kirjasto (lainausten määrä)	240 000	203 979	240 000	235 000
- Nuorisotoimen käyntikerrat (mukana nuorisotilat)	43 796	40 223	40 000	41 000
- Kulttuuritoimisto	25 000	15 256	25 000	25 000
- Tornionlaakson maakuntamuseo	7 256	6 275	10 000	7000
- Uimahalli	20 000 (loka-joulukuu)	79 800	40 000	80 000
- Putaan liikuntahalli	125 000 (kokonaiskävijämäärä) 13 375 (soveltava liikunta)	125 000 (kokonaiskävijämäärä) 13 479 (soveltava liikunta)	125 000 (kokonaiskävijämäärä) noin 13 000 (soveltava liikunta)	125 000(kokonaiskävijämäärä) noin 13 000 (soveltava liikunta)

Kulttuuri- ja nuorisotoimen jakamat avustukset (euroa):				
- Kulttuuritoimi	16 440	13 700	15 600	14 200
- Nuorisotoimi	13 060	14 200	14 200	14 200
- Liikuntatoimi	97 800	99 380	99 380	99 380
Tornion kansalaisopisto				
- opetustunnit	10472	9566	8000	8500
- kurssit	367	327	280	300
- osallistujat	4162	3613	3000	3200

Elämänlaatulautakunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Tornionlaakson museo toimii molempien rajakaupunkien museona ja vahvistaa kaupunkien matkailun vetovoimaa.	Tornionlaakson museo tukee kaupunkien hakemusta Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon.	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys
	5. Myönteinen Torniokuva vahvistuu (brändi)	Tornio 400 juhluvuosi näkyvästi esiin	Juhlavuoden ohjelma jakaantuu koko vuodelle.	Tapahtumien kävijämäärät.

		Tornionlaakson museon toiminta keskityy Tornio 400 -juhluvuoteen.	Tornionlaakson museo osallistuu juhluvuoteen tuottamalla kaksi näyttelyä, järjestää kaksi seminaaria ja neljä yleisöluentoa.	
	6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	Kansalaisopisto-opiskelussa saavutettavat opintojen hyväksiluku mahdollisuudet (Koski-palvelu) sekä erilaiset yhteistyömahdollisuudet muiden paikallisten oppilaitosten kanssa.	Koski-palvelussa olevat kansalaisopistopinnot ja oppilaitosyhteistyö.	Kursseille osallistujien määrä.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Verkkokaupan kautta ilmoittautuminen ja maksaminen nuorisotoimen tapahtumiin ja toimintaan on sujuvaa ja käyttäjäystävällistä. Nuorisotiedotuspiste Aaltonen valokuituverkon piiriin.	Verkkokaupan markkinointi ja järjestelmän käyttöön ohjaaminen tarjottavissa toiminnoissa. Valokuituverkkoon liittyminen.	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Tornio 400 osallistaminen	Yhdistysten, yritysten ja yksittäisten ihmisten osallistaminen juhluvuoden sisältöön ja tuotantoon.	Osallistuneiden määrä ja tapahtumat.
	12. Vaihtoehtoiset palveluiden tuottamistavat yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	Kaupungin eri tapahtumissa kolmannen sektorin toimijoille enemmän roolia ja määrän lisääntymistä tapahtumissa.	Tapahtumien kehittämishanke käynnissä.	Yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden määrä. Tapahtumien kehittämishankkeen tavoitteiden toteutuminen 2021-2023
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Vastuumuseon viranomais- ja yhteistyötä kehitetään Tornionlaakson kuntien kanssa.	Museo käy neuvottelut kaikkien Tornionlaakson kuntien kanssa.	Annetut lausunnot. Paikallismuseoille tehdyt kehittämishankkeet.

<p>Onnellinen ja osallistuva torniolainen</p>	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset</p>	<p>Kansalaisopiston osallistujien määrän kasvattaminen, erityisesti torniolaisten työttömien.</p>	<p>Kuntalaisten aktiivinen osallistuminen kurssien suunnitteluun. Annettujen kurssitoiveiden toteuttaminen. Tiedottaminen kaupungin henkilöstöjaoston myöntämästä työttömien opintotukista (50e) kurssimaksujen alennuksiin.</p>	<p>Kurssitoiveiden ja kurssilaisten määrät. Erityisesti uusien kurssilaisten ja työttömien (opintotukien käyttö) määrän kasvu.</p> <p>Hyvinvointikertomus</p> <p>THL Ikävakioitu sairastavuusindeksi</p> <p>HYTETU -organisointi</p>
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Lapset ja lapsiperheet</p>	<p>Alakoulujen koulunurisyön hanke toimii lasten hyvinvoinnin tukena.</p>	<p>Käynnistetään alakoulujen 5. - 6. luokkalaisten suunnattu koulunurisyön hanke lasten sujuvan arjen vahvistamiseen ja korona-ajan negatiivisista vaikutuksista selviämiseen.</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>Kouluterveyskeskus</p>
	<p>15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat -Nuoret</p>	<p>Perusnuorisotyöhön ja ennaltaehkäisyyn nuorisotyöhön panostaminen.</p>	<p>Kehitetään laajaa ja monipuolista kerho- ja harrastustoimintaa nuorten toiveiden mukaisesti.</p> <p>Nuorisotilojen perusnuorisotyössä vahvistetaan nuoren kohtaamisen kulttuuria tukemalla nuorten osallisuutta ja vuorovaikutustaitoja.</p> <p>Kehitetään toimintamalleja jalkautuvan nuorisotyön menetelmiksi yhteistyössä nuorten monialaisen verkoston kanssa, mm. Pop up-nuorisotilat.</p>	<p>Hyvinvointikertomus</p> <p>Kouluterveyskeskus</p>

	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Ikäihmiset	Ikäihmisten huomioiminen kulttuuri- ja liikuntatoimen tapahtumissa ja kansalaisopiston kurssitarjonnassa.	Toiveiden kartoittaminen ja niiden toteuttaminen.	Kurssien ja aktiviteettien määrä ja osallistujien lukumäärä. Hyvinvointikertomus
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja me-henki vahvistuvat	Kuntalaisten aktiivinen osallistuminen juhluvuoden tapahtumiin.	Kuntalaiset mukana juhluvuoden ohjelmissa myös toimijoina eikä ainoastaan yleisönä.	Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Ajankohtaisten yleisö - ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen.	Tilaisuuksien lisääminen ja ajankohtaisten tapahtumien huomioiminen tiedottamisessa.	Osallistumis- ja vaikuttamiskanaavat (tilaisuudet, osallistujat, kanaavat) Kuntalais- ja asiakaspalautteiden määrä
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasapainottaminen	Palvelujen tuottaminen talouden kanssa tasapainossa. Käyttötalouden asettaminen talousarvion vaatimaan raamiin.	Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta.	Kuukausittaiset joryt. Käyttösuunnitelman läpikäyminen kuukausiraporttien ja osavuositarkastuksien avulla.
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Avoimuus, kannustus ja huomio nopeaan tiedottamiseen. Esimiehen rooli talousasioista vastaavana korostuu.	Työhyvinvointikeskustelut, joryn säännölliset kokoontumiset ja linjauksista tiedottamiset.	Työhyvinvointikyseilyt ja tuloksien läpikäyminen ja toimintasuunnitelman luominen.

5.4.3 Aineen taidemuseon johtokunta

Aineen taidemuseon johtokunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Kristiina Aine

Toimielimen tehtävä: Huolehtii ja vastaa taidemuseotoiminnasta

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt:

Aineen taidemuseo. Vastuuhenkilö museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Kansainvälisen museoliiton ICOM:n uutta museomääritelmää työstetään 2020-2022.

Pandemian aiheuttamat muutokset toimintaympäristössä.

Museotoiminnan päämäärät, arvot ja visio uudessa maailmantilanteessa.

Toiminnan järjestelyt remonttien 2022 aikana.

Toiminnan painopistealueet 2021:

Tornio 400-juhlavuoden näkyvyys näyttelyissä ja yleisötyössä.

Kokoelmatyö, karttuminen ja ylläpito.

Museo on elinikäisen oppimisen ympäristö. Osallistava yleisötyö ja tavoitteellinen taidekasvatustoiminta.

Henkilöstön työskentelytapojen ja osaamisen kehittäminen.

Aineen taidemuseon johtokunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelualueen htv:t kehitys	6	7	7	8
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-14	-14,93	-10	-13,08
Aineen taidemuseon kävijämäärä	16 810	20 969	20 000	20 000
Euroa / käynti	12,70	9,30	9,30	9,30
Näyttelyiden määrä	8	6	5	6

Aineen taidemuseon johtokunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Aineen taidemuseo kaupunkilaisien kohtaamispaikka ja matkailun vetonaula. Matkailupalvelut tuotetaan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Seurataan ajan ilmiöitä.	Esillä korkealaatuiset kokoelmat ja kiinnostavat ja ajankohtaiset näyttelyt. Asiantuntevista, tietoa, ymmärrystä ja elämyksiä tuottavia palveluita. Kaupunki käyttää taidemuseon tiloja ja toimintoja aktiivisesti	Kokonaiskävijämäärä. Tapahtumien ja tilaisuuksien lukumäärä. Ryhmien määrä ja osallistujien lukumäärä. Sosiaalisen median seuraajat, vierailut verkkosivuilla ja yhteydenotot eri medioiden kautta.

			<p>tuoden mm. kaupungin vieraat ja tärkeät tilaisuudet museoon. Toiminta on kansainvälisesti kiinnostavaa, henkilökunta kielitaitoista ja palvelevaa. Sitoudutaan kestävän matkailun periaatteisiin. Toimintaympäristön muutokset näkyvät konkreettisesti, esim. näyttelyiden sisällössä.</p>	<p>Uudet palvelumuodot. Käännökset. Kansainvälinen näkyvyys.</p>
4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	<p>Taidemuseo keskeinen ja näkyvä osa kaupunkikeskusta. Taidemuseon ympäristö tuottaa elämyksiä myös museon seinien ulkopuolella.</p> <p>Taide levittäytyy katukuvaan ja yllättää myös taidemuseon ulkopuolella.</p>	<p>Uudistetaan taidemuseon julkisivun maalaus. Kehitetään taidemuseon ympäristöä virkistysalueena ja kehitetään siihen liittyviä palveluita, kuten veistoskierros. Lapin Kullanmurut-hanke esittelee pohjoissuomalaisia nuoria taiteilijoita näyttelytiloissa eri puolilla keskustaa.</p>	<p>Ympäristön turvallisuuden parantuminen ja ilkeiden väheneminen. Käyttöasteen nousuminen. Ulkoilmaopastusten määrä. Pop-up näyttelyiden määrä.</p>	
5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	<p>Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu.</p>	<p>Museolla vahva ja kehittyvä brändi, joka tukee Tornio-kuvaa.</p>	<p>Media- ja muu julkisuus ja sen tilastointi. Kävijämäärän muutokset Tilaisuuksien ja tapahtumien lukumäärän. Uudet yhteistyökumppanit.</p>	
6. Vetovoimaiset ja vaikuttavat koulutuspalvelut	<p>Museo vuorovaihteinen keskustelija ja oppimisympäristö, joka osaltaan vahvistaa ymmärrystä kulttuurista, ympäristöstä, historiasta ja yhteiskunnan moninaisuudesta</p>	<p>Vuoden 2021 näyttelyohjelmassa esiin Tornio 400-juhlavuoden teemat. Tuotetaan näyttelyiden rinnalla yleisötyötä tarjoten erilaisia näkökulmia ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin ja ilmiöihin.</p>	<p>Kokonaiskävijämäärä. Tapahtumien ja tilaisuuksien lukumäärä. Ryhmien ja osallistujien lukumäärä. Mediajulkisuus. Uudet palvelut.</p>	

		sekä edistää toiminnallaan tasa-arvon ja demokratian toteutumista.		
	7. Saavutettavuuden parantaminen	Museo edistää taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta ja huolehtii sen tallentamisesta ja säilyttämisestä. Sen tarjoaman yleisötyön tulee olla kaikkien saavutettavissa.	Kehitetään museopalveluiden saavutettavuutta liikkumisen, näkemisen, kuulemisen, vuorovaikutuksen ja ymmärtämisen helpottamiseksi. Etsitään uutta tietoa saavutettavuudesta ja sitoudutaan uusiin toimintatapoihin. ”Ei mitään meistä ilman meitä”.	Yhteistyökumppanit, jotka tuovat ajantasaista tietoa eri kävijäryhmien tarpeista. Uudet kävijät.
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Digitaaliset aineistot ja eri kanavien kautta tarjottavat palvelut luovat merkittävää lisäarvoa sekä museolle että asiakkaille.	Viedään taidekokoelmat verkkoon. Tuotetaan digitaalisia sisältöjä eri kanavien kautta.	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa. Kokoelman saavutettavuus ja teosten (digitaalinen) käyttöaste kasvavat.
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Museo tarjoaa palveluita erilaisten kohderyhmien tarpeisiin tavoittaen mahdollisimman laajan yleisön. Asiakkaan arvostaminen ja asiakaslähtöisyys on henkilöstön yhteinen tavoite ja päämäärä.	Tuotetaan asiakaslähtöisesti suunniteltuja museopalveluita. Vahvistetaan museohenkilöstön palveluosaamista. Palautejärjestelmän käynnistäminen.	Saadut palautteet. Uudet palvelut. Museohenkilöstön koulutus. Määräaikaisen henkilöstön perehdytys.
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Museotoiminta tuottaa kulttuurista ja sivistyksellistä pääomaa. Toiminnan synnyttämä vetovoima edistää toimintalueen kasvua ja kehitystä.	Museota käytetään aktiivisesti yhteisönsä yhteisenä oppimisympäristönä.	Toteutetut tapahtumat ja osallistujien lukumäärä. Uudet kävijät ja yhteistyökumppanit. Ulkomaisten kävijöiden kasvu (matkailu).
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen	Museo toimii kunta- ja valtionrajojen ylittävissä yhteistyö- ja verkostoyhteistyössä.	Yhteistyökumppanuuksien lisääminen. Tuotetaan itse ja	Uudet yhteistyökumppanit ja verkostot. Medianäkyvyys.

	palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	teistyöverkostoissa ja kehittää alueen tapahtumakulttuuria rajat ylittävään suuntaan.	osallistutaan kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin. Viestitään kohdentaen, aktiivisesti ja saavutettavasti.	
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Koko väestö / työikäiset	Museo tarjoaa kokemuksia, kohtauksia ja tietoa. Se on elinikäisen oppimisen ympäristö, jossa huomioidaan kohderyhmät ja heidän tarpeensa ja tuotetaan saavutettavia, korkealaatuisia museopalveluita kaikille.	Tuotetaan ajatuksia herättävä näyttelyohjelma oheisohjelmiin. Kehitetään aikuispedagogista osaamista ja palveluita työikäisille, kuten tyky-toimintaa. Järjestöyhteistyön lisääminen.	Osallistujamäärä. Yritys- ja järjestöyhteistyökumppanit ja uudet yhteistyön muodot.
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	Kasvatetaan tulevaisuuden museokävijöitä ja korostetaan taidemuuseon roolia perheiden yhdessäolo- paikkana.	Järjestetään perheelle suunnattuja tapahtumia, kuten esim. Kauhukartano ja Joulupolku ja kehitetään niitä koronatilanteen huomioiden. Yhteistyö päiväkotien ja oppilaitosten kanssa.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet. Tapahtumien määrä.
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Nuoret	Monialainen yhteistyö koulujen ja nuorisotyön kanssa rohkaisee palveluntarjoajia museon käyttöön oppimisympäristönä, mutta myös nuorille avoimena ja suvaitsevana julkisena tilana.	Yhteistyö koulujen ja nuorisotoimen kanssa. Museon näyttelyitä ja kokoelmia mahdollista liittää eri oppiaineisiin. Kehitetään toimintaa nuoria osallistavaan suuntaan.	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet. Uudet yhteistyökumppanit. Uudet nuoret kävijät.
	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Ikäihmiset	Tarjotaan virikkeellisiä ja ajatuksia herättäviä, helposti saavutettavia palveluita.	Erityisopastukset ja keskustelun mahdollistaminen museokäyntien yhteydessä. Olemassa olevien palveluiden kehittäminen sekä yhteistyö sote-toimijoiden	Osallistujamäärä. Mahdolliset palautteet. Uudet palvelut.

			kanssa. Yhteistyö senioriryhmien kanssa.	
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Museo edistää toiminnallaan taiteen ja kulttuurin kautta saavutettavia hyvinvointivaikutuksia.	Museo on monenlaisen kulttuurin keskus ja esityspaikka.	Tapahtumien määrä. Osallistujien määrä.
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Museo vahvistaa rooliaan torniolaisien omana taidemuseona.	Alueellisuus huomioidaan kokoelmapolitiikassa. Aktiivinen tilojen käyttö.	Taiteilijayhteistyö. Kävijämäärä. Tapahtumien määrä.
	18. Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet kotikaupunkinsa asioihin paranevat	Museo on kuunteleva, vuorovaikutteinen ja osallistava toimija.	Tarjotaan osallistumisen mahdollisuuksia Tornio 400-juhlavuoden aikana.	Kävijämäärä. Saadut palautteet.

5.5 Tekniset palvelut

Tekniset palvelut	
Perustiedot	
Toimialan perustiedot	
Toimiala ja vastuhenkilö	Tekniset palvelut, vastuhenkilö tekninen johtaja Markus Kannala.
Toimialan toiminta-ajatus	Ylläpitää ja edistää elinympäristön turvallisuutta, terveellisyyttä ja virikkeellisyttä.
Toimialan toimintaperiaatteet	Kestävä kehitys, jatkuva uudistuminen, asiakaslähtöisyys, avoimuus, turvallisuus
Toimialan visio	Yhteistyökykyinen elinympäristön kehittäjä.
Toimialan toimielimet, tehtävät ja palvelualueet	<p>Toimielin: Teknisten palvelujen lautakunta Tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito, sekä maankäytön suunnittelu- ja mittausuimi. Palvelualueet: Kunnallistekniikka, Kaavoitus ja mittaus, Tilapalvelut</p> <p>Toimielin: Meri-Lapin ympäristölautakunta, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, Perämeren jätelautakunta Tehtävä: Toimialueensa kuntien ympäristösuojelun, eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan, rakennusvalvonnan sekä jätehuollon tehtävät. Palvelualueet: Ympäristöpalvelut</p>

Tekniset palvelut				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Toimialan htv:t kehitys	149,85	186,56	142,91 (+tuntipalkat)	150,75 (+tuntipalkat)
Toimialan ulkoiset nettokustannukset / asukas	-455	-606	-595	-613
Toimialan toimielinten kokousten ja pykälien lkm	Teknisten palvelujen lautakunta 17 / 312 Meri-Lapin ympäristölautakunta 9 / 114 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 8 / 74 Perämeren jätelautakunta 5 / 104	Teknisten palvelujen lautakunta 16 / 245 Meri-Lapin ympäristölautakunta 12 / 144 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 9 / 84 Perämeren jätelautakunta 5 / 119	Teknisten palvelujen lautakunta 16 / 234 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10 / 104 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 8 / 70 Perämeren jätelautakunta 5 / 157	Teknisten palvelujen lautakunta 16 / 234 Meri-Lapin ympäristölautakunta 10 / 104 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto 8 / 70 Perämeren jätelautakunta 5 / 157

5.5.1 Teknisten palveluiden lautakunta

Teknisten palvelujen lautakunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Teknisten palvelujen lautakunta, puheenjohtaja Arto Liikamaa

Toimielimen tehtävä: Infra- ja kiinteistöomaisuuden kehittäminen ja ylläpito sekä maankäytön suunnittelu ja mittaustoimi

Toimielimen palvelualueet ja vastuhenkilöt:

- Kunnallistekniikka: tekninen johtaja Markus Kannala
- Kaavoitus ja mittaus: kaupunginarkkitehti
- Tilapalvelut: kiinteistöpäällikkö Ulla-Maija Koskenranta

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Koronan jälkeisessä tilanteessa epävarmuus painaa ja investointikiinnostus on epävarma. Olemassa olevien toimijoiden toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen ovat tärkeitä. Myös Haaparannan kanssa tehtävässä yhteistyössä on jälleen aktivoiduttava.

Toiminnan painopistealueet 2021:

- Kaupungin kaavoituksen varmistaminen ja kehittäminen
- Kaupungintalon peruskorjaus
- Päiväkotien palveluverkoston kehittäminen toimitilojen osalta

Teknisten palvelujen lautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Kunnallistekniikka Palvelualueen htv:t kehitys	32,2	31,86	30	30
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-127	-131	-125	-131
Toteutetut liikenneturvallisuuskohteet	2	2	2	1
Liikenneväylien perusparannukset	7 830 e/km	10 200 e/km	7 000 e/km	11 200 e/km
Katuvalojen vaihto energiatehokkaimmiksi	296 kpl	550 kpl	500 kpl	300 kpl
Kaavoitus ja mittaus Palvelualueen htv:t kehitys	18,4	18,1	17,25	16
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	30	25	24	26
Rakentamisen volyyymi m3 (rakennusluvut)	178 000	160 618	170 000	160 000
Tonttituotanto / vuosi	13	23	20	0
Asemakaavoitettujen omakotitalojen lkm.	40 kpl	40 kpl	30 kpl	30 kpl
Luovutetut yritystontit kpl.	7	8	8	6
Numeerista pohjakarttaa ha	2 200 ha	740 ha	380 ha	940 ha
Numeerista ortoilmakuvaa ha	2740 ha	0ha	50 000 ha	0ha

Tilapalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	72,6	111	108	107
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-263	-365	-362	-370
Kunnossapidettävien rakennusten brutto-ala m ²	120 740	120 740	120 570	120 560
Kiinteistönhoidon 24/7 valvonnassa oleva lämmitetty tilavuus m ³	459 000	459 000	458 700	458 700
Siivouspalvelujen omana työnä siivottavat tilat m ²	68 630	68 630	66 830	66 830
Ruokapalvelujen valmistamien aterioiden määrä kpl/v		708 500	695 100	695 100

Teknisten palvelujen lautakunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	2. Investoinnit lisääntyvät, työpaikamäärä kasvaa ja työttömyys vähenee	Teollisten toimijoiden investointien mahdollistaminen Tornioon.	Arction alueen markkinointi ja jatkosuunnittelu. Kromilaakson 2. vaiheen kaavoitus.	Työpaikat lkm. (2015: 8 603) Yrityspersuntanta, netto Toteutuneet investoinnit Luovutetut yritystontit kpl Rakentamisen volyymi m ² (rakennusluvut)

				Yritysvaikutusten huomioiminen Elinkeinopoliittinen mittaristo (ELPO 2016: 6,9) Työttömyysaste %
	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Matkailun kehittämistä edistävät hankkeet.	Matkailubulevardin kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Kukkolaan siltaan liittyvät selvitykset ja päätökset.	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tuloja työllisyysvaikutukset / selvitys
	4. TornioHaparandan yhteinen ydinkeskusta kasvaa ja kehittyy myönteisesti	E14 alueen kehittäminen. Keskusta-alueiden jalankulun ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen.	E14 alueen 1. vaiheen asemakaavan loppuun saattaminen. Sillan toteutus EU-puistoon.	Tehdyt toimenpiteet Keskustan investoinnit Kaupunkikeskustan elinvoimamittaus (2017: 3,558)
	8. Toimiva maankäyttöpolitiikka	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen yleiskaavan tarkistuslinjausten mukaisesti.	Yleiskaavan ajantasaisuuden analyysi. Maapoliittisen ohjelman päivitys.	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttutuotanto / vuosi (tavoite-taso 30 kpl / vuosi)
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Toimistotilojen käyttöasteen nostaminen.	Peruskorjatun kaupungintalon käyttöönotto ja käyttöasteen nosto.	Tutkimukset ja selvitykset

		Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen toimitilojen osalta.	Päiväkotien peruskorjaus-/uudishankkeet.	Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	15. Kuntalaisten hyvinvointi paranee ja vastuu sekä aktiivisuus omassa hyvinvoinnissa kasvavat - Lapset ja lapsiperheet	Lasten omaehtoisen liikkumisen edellytysten kehittäminen.	Leikkipuistojen suunnitelmallinen perusparannus.	Hyvinvointikerhotus Kouluterveyskeskus OPH / MOVE-mittaristo
	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tukee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Liikenneturvallisuuden edistäminen. Näränperän tulvapenkereen korottaminen.	Liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisten kohteiden toteuttaminen. Tulvapenkereen korottamiselle haetaan avustusta sekä Ruotsista että Suomesta. Korotustyö käynnistetään lupaehtojen ja rahoituksen sallimissa raameissa.	Liikenneturvallisuussuunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet Yleiskaava, maapolitiikka Luonto- ja viheralueet Tehdyt toimenpiteet
	17. Kuntalaisten yhteisöllisyys ja mehenki vahvistuvat	Kylien yhteisen reitistön merkintähanke. Jokisuiston veneilymahdollisuuksien kehittäminen.	Hankkeen mukaisten reitimerkintöjen toteuttaminen yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa. Pirkiön veneväylän 1. vaiheen toteutus yhteistyössä Pirkiön jakokunnan kanssa.	Yhdistyksiä / 1000 as.19,2 (2017) Yhdistysten aktiivisuus ja toiminta Kouluterveyskeskus
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasa-painottaminen	Talousarvion mukainen toiminta.	Talouden suunnittelu ja seuranta: - käyttösuunnitelma - osavuosisikatsaukset	Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutuminen (tavoite max.1

			- kuukausiraportit Esimiesten ajantasainen talousseuranta.	raja-arvo täyttyy 2021) Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 milj.euroa) Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon
	20. Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen vahvistaminen	Tilojen käytön optimointi.	Kiinteistö- ja toimitilalaskun päivittäminen.	Konserniohjeen ja omistajapolitiikan toteutuminen (tavoitteet, toimenpiteet) Kiinteistö- ja toimitilalasku, toimenpiteiden toteutuminen
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Hyvinvoivat työyhteisöt.	Säännölliset yksikköpala- verit. Avoin vuorovaikutus. Kehityskeskustelut. Pysyvän etätyöohjeistuksen käyttöönotto.	Työyhteisö- ja esimiespalaverit Kehityskeskustelujen toteutuminen Sairauspoissaolot lkm Koulutuspäivien lkm

5.5.2 Perämeren jätelautakunta

Perämeren jätelautakunta

Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Perämeren jätelautakunta, puheenjohtaja Arto Liikamaa

Toimielimen tehtävä: Jätehuollon toimeenpanon viranomaistehtävät.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Kustannuspaikka 6910, tekninen johtaja Markus Kannala

Perämeren jätelautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Palvelualueen htv:t kehitys	0,5	1,5	1,5	1,5
Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	0	0	0	0

5.5.3 Meri-Lapin ympäristölautakunta

Meri-Lapin ympäristölautakunta Perustiedot

Toimielin ja puheenjohtaja: Meri-Lapin ympäristölautakunta ja Meri-Lapin Ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto, puheenjohtaja Markku Sadinmaa

Toimielimen tehtävä: Tornion ja Keminmaan ympäristösuojelun sekä rakennusvalvonnan tehtävät. Tornion, Kemin, Keminmaan, Tervolan ja Simon eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja joukkoliikenneviranomaisen tehtävät.

Toimielimen palvelualueet ja vastuuhenkilöt: Ympäristöpalvelut, ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää

Toimintaympäristön muutos 2021-2023:

Toiminnan painopistealueet 2021:

Meri-Lapin ympäristölautakunta				
Tunnusluvut				
Tunnusluku	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Ympäristöpalvelut Palvelualueen htv:t kehitys	26,6	25,45	26,4	26

Palvelualueen ulkoiset nettokustannukset e / asukas	-20	-28	-28	-27
Ympäristöterveysvalvonnan suoritteet	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl Simo 85 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl Simo 85 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl Simo 85 kpl	Tornio 420 kpl Kemi 400 kpl Keminmaa 150 kpl Tervola 80 kpl Simo 85 kpl
Valvottavat luvat				
- Maa-ainesluvat	105 kpl	80 kpl	77 kpl	77 kpl
- Ympäristöluvat	94 kpl	80 kpl	82 kpl	82 kpl
Eläinlääkäreiden tiläkäyntien määrä kpl	1 720 kpl	1700 kpl	1 680 kpl	1 700 kpl
Pieneläinkäyntien määrä lkm	4 000 kpl	1580 kpl	4 580 kpl	4 600 kpl

Meri-Lapin ympäristölautakunta				
Toiminnalliset tavoitteet				
Näkökulma	Valtuustokauden strateginen tavoite	TA Tavoite	TA Toimenpide	Mittarit
Vetovoimainen rajakaupunki	3. Matkailuvetovoiman vahvistaminen	Viihtyisyyden lisääminen Matkaketjujen vahvistaminen	Maisemahaittojen vähentäminen valvonnallisin keinoin Matkailun tarpeiden huomioiminen liikennepalvelujen suunnittelussa ja hankinnassa	Matkailutilastot ja tutkimukset Vetovoimakohteiden ja tapahtumien kävijämäärät Matkailuinvestoinnit Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset / selvitys
	5. Myönteinen Tornio-kuva vahvistuu (brändi)	Lupaprosessien sujuvoittaminen esim. sähköisen asioinnin avulla	Rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin käyttöönotto.	Kuntaimagotutkimukset Mediaseuranta

	8. Toimiva maankäyttöpölytiikka	Ympäristöarvot huomioiva kaavasuunnittelu ja toteutus	Tiivis yhteistyö maankäytön suunnitteluun	Yleiskaava 2021 Maapoliittinen ohjelma Tonttituotanto / vuosi (tavoitetaso 30 kpl / vuosi)
Toimivat ja uudistuvat palvelut	9. Sähköinen asiointi ja itsepalvelut lisääntyvät	Rakennusvalvonnan sähköinen asiointi käyttöön	Suunniteltu hankinta toteutetaan	Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja lukumäärä kasvaa Sähköisten palvelujen käyttäjätyytyväisyys Valokuituverkon kattavuus
	10. Asiakaslähtöinen palvelukulttuuri vahvistuu	Asiakaslähtöiset viranomaispalvelut	Kannustetaan asiakaslähtöisyyden palveluissa	Tehdyt toimenpiteet (esim. toteutuneet koulutuspäivät) Asiakastytytyväisyys / - palaute Kuntapalvelututkimukset 2-4 vuoden välein
	11. Julkisten palveluiden tuottavuus, tehokkuus ja vaikuttavuus paranevat	Joukkoliikenteen kehittäminen	Selvitetään joukkoliikenteen järjestämistapa seudulla. Kehitetään kaupunkilinjaa edelleen	Tutkimukset ja selvitykset Palvelukustannukset Palveluiden optimointi Kaupungin omistamien tilojen käyttöaste
	13. Kuntarajat ylittävä yhteistyö ja verkostojen hyödyntäminen sekä kehittäminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa	Viranomaispalveluja kehitetään yli kuntarajojen Joukkoliikenneyhteistyötä jatketaan seudullisesti	Etsitään vaihtoehtoisia toimintamalleja Joukkoliikenteen palvelutavoitteiden määrittäminen Meri-Lapin muiden kuntien	Tehdyt selvitykset ja päätökset

			sekä Haaparannan kanssa	
	14. Maakunta- ja sote-rakenne -uudistuksen sekä muiden hallinnon uudistusten edellyttämien toimenpiteiden toteutus	Pysytään ajan tasalla uudistusten mahdollisesti edetessä	Osallistutaan ja vaikutetaan uudistustyöhön	Tehdyt toimenpiteet
Onnellinen ja osallistuva torniolainen	16. Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö tulee ja vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia	Lisätään viranomaistoimin terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön kehittymistä	Varataan viranomaistoimiin riittävät resurssit	Liikenneturvallisuus suunnitelman ja -työryhmän toimenpiteet Yleiskaava, maapolitiikka Luonto- ja viheralueet Tehdyt toimenpiteet
Toimiva kaupunkikonserni	19. Talouden tasa-painottaminen	Vastuullinen taloudennpito	Hyvä budjettikuri.	Kaupunkikonsernin taloudellisten raja-arvojen toteutuminen (tavoite max.1 raja-arvo täyttyy 2021) Peruskunnan tilikauden tulos positiivinen (minimi 1,5 milj. euroa) Peruskunnan ja konsernin lainakanta e / asukas alle koko maan kuntien keskiarvon
	21. Strateginen henkilöstöjohtaminen	Hyvinvoivat työyhteisöt	Säännölliset yksiköpalaverit. Avoin vuorovaikutus. Kehityskeskustelut. Pysyvän etätyöohjeistuksen käyttöönotto.	Työyhteisö- ja esimiespalaverit Kehityskeskustelujen toteutuminen Sairauspoissaolot lkm Koulutuspäivien lkm

6. INVESTOINTIOSA TOIMIALOITTAIN

KESKUSHALLINTOPALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Kiinteä omaisuus/Kaup.hallitus				
Tulot	50 000	50 000	50 000	50 000
Menot	300 000	300 000	300 000	300 000
Netto	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Aineeton kom/Kaupunginhallitus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	7 400	7 400	2 000	2 000
Netto	-7 400	-7 400	-2 000	-2 000
Irtain omaisuus				
ATK-LAITTEET				
Tulot	0	0	0	0
Menot	197 600	249 850	135 000	135 000
Netto	-197 600	-249 850	-135 000	-135 000
Muu investointitoim/Kaup.hall				
Tulot	85 000	85 000	85 000	85 000
Menot	170 000	170 000	170 000	170 000
Netto	-85 000	-85 000	-85 000	-85 000
Toimiala yhteensä				
Tulot	135 000	135 000	135 000	135 000
Menot	675 000	727 250	607 000	607 000
Netto	-540 000	-592 250	-472 000	-472 000

Perustelut:

Kiinteä omaisuus:

Maanhankinta ja rakennettujen kiinteistöjen osto ja myynti

Aineeton käyttöomaisuus:

Tornion Golf osakkeet, KV 06.05.2010 §40

Lapin Sähkövoima Oy osakkeet, KH 02.05.2016 §130

Irtain omaisuus:

Palvelimia uusitaan uusien sovellusten vaatimassa laajuudessa.

Palomuurin vaihto

Sähköiset kokous laitteet

Kuituverkon muutokset

Tietokoneita, näyttöjä ja kirjoittimia

Muut investointitoiminta:

Kaupunginhallituksen päättämä kehittämistoiminta, mm. EU-projektit yms., kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti toimenpiteet erikseen.

HYVINVOINTIPALVELUT INVESTOINTI-O SA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	
Menot	133 000	264 000	102 000	
Nettomeno	-133 000	-264 000	-102 000	
Toimiala yhteensä				
Tulot	0	0	0	
Menot	133 000	264 000	102.000	
Nettomeno	-133 000	-264 000	-102.000	

Vanhus- ja hoitopalvelut

Etäkotihoitolaitteiston hankinta

30 000

Pilotti käynnistynyt 30:lla asiakkaalla, tavoitteena 60 as. v 2021. Etäkotihoito täydentää kotihoidon palvelukokonaisuutta. Teknologiaa hyödyntämällä voidaan hillitä kasvavia kustannuksia ja lisätä tuottavuutta. Laitteisto sisältää myös turvateknologiaa (mm. paikannustoiminta).

Patapesukone terveyskeskuskeittiöön.

18 000

Nykyinen kone vanha, korjauskustannukset nousseet. Kone myös kapasiteetiltaan liian pieni nykyiseen käyttötarpeeseen nähden. Koneessa pestään mm. aterioiden kotiinkuljetuspakkaukset

Neuvotteluhuoneen ja ruokasalit tuolit

15 000

Istuimista (yht. 50 kpl) suurin osa rikkonaisia.

Kotihoidon kalustehankinnat.

10 000

Kotihoidon tiimien tiloissa on vanhentuneita ja rikkonaisia kalusteita. Kotihoidossa on yleensä otettu käyttöön muilta pois-
toon vietyjä toimistokalusteita. Tarvitaan uusia rikkoutuneiden tilalle.

10 kpl lääkeautomaatteja kotihoitoon yht.

18 000

Lääkeautomaatti vapauttaa työaikaa muuhun hoitotyöhön asiakkaan kotona ja vähentää kotikäyntien määrää.

Terveyspalvelut

Panoraamaröntgenlaitteen uusiminen 58 000 (+ 1 detektori), 58 000
suun terveydenhuoltoon

Laitte on tullut käyttöikänsä päähän ja pitää uusia

Hoitokoneyksikkö, suun terveydenhuolto. Tarvetta laitekan- 32 000
nan uusimiselle.

Vastaanoton näytöt (röntgen -näytöt).	
Sosiaalityön kantapalveluun siirto	11 000
	13 000
OMNI 360, (sovellus) käyttöönotto sosiaalityössä	59 000
Yhteensä	264 000€

SIVISTYSLAUTAKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	180 000	230 000	180 000	180 000
Netto	-180 000	-230 000	-180 000	-180 000
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	180 000	230 000	180 000	180 000
Netto	-180 000	-230 000	-180 000	-180 000

Perustelut:

Koulujen kalustehankinnat ja opettajien laitehankinnat 150 tEur.

Varhaiskasvatuksen kalusteet ja tvt-laitteet 30 tEur.

Lukio koulutus 50 tEur.

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	88 000	410 000	90 000	65 000
Netto	-88 000	-410 000	-90 000	-65 000
Toimielin yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	88 000	410 000	90 000	65 000
Netto	-88 000	-410 000	-90 000	-65 000

Perustelut:

Kirjastoauton hankinta 330 tEur.

Vapaa sivistystyö, kulttuuri-, liikunta ja nuorisotoimen tvt- ja kalustehankinnat.

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA INVESTOINTIOSA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Muu investointitoiminta				
Tulot	0	0	0	0
Menot	40 000	50 000	30 000	30 000
Netto	-40 000	-50 000	-30 000	-30 000
Yhteensä				
Tulot	0	0	0	0
Menot	40 000	50 000	30 000	30 000
Netto	-40 000	-50 000	-30 000	-30 000

Perustelut:

Kokoelman kartuttaminen

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Tulot	0	0	0	0
Menot	308 000	690 000	300 000	275 000
Netto	-308 000	-690 000	-300 000	-275 000

TEKNISET PALVELUT INVESTOINTIOSA	TA 2020 e	TA 2021 e	TS 2022 e	TS 2023 e
Kiinteä omaisuus				
Tulot	10 000	10 000	10 000	10 000
Menot	15 000	15 000	15 000	15 000
Netto	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Irtain omaisuus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	105 000	1 090 000	100 000	100 000
Netto	-105 000	-1 090 000	-100 000	-100 000
Talonrakennus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	385 000	290 000	300 000	700 000
Netto	-385 000	-290 000	-300 000	-700 000
Isopalon päiväkot				
Tulot	0	0	0	0
Menot	20 000	50 000	2 700 000	300 000
Netto	-20 000	-50 000	-2 700 000	-300 000
Kaupungintalo				
Tulot	0	0	0	0
Menot	4 000 000	3 900 000	0	0
Netto	-4 000 000	-3 900 000	0	0
Kivirannan koulu				
Tulot	0	21 000	0	0
Menot	150 000	70 000	470 000	500 000
Netto	-150 000	-49 000	-470 000	-500 000
Putaan koulu				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	0	300 000
Netto	0	0	0	-300 000
Putaan nuorisotalo				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	100 000	0	0
Netto	0	-100 000	0	0
Putaan vuoropäiväkot				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	100 000	0	0
Netto	0	-100 000	0	0
Rajakartano				
Tulot	0	0	0	0
Menot	400 000	0	1 200 000	0
Netto	-400 000	0	-1 200 000	0
Raumon koulu				
Tulot	50 000	0	0	0
Menot	170 000	200 000	0	0
Netto	-120 000	-200 000	0	0
Seminaarin koulu				
Tulot	0	0	0	0
Menot	630 000	0	0	600 000
Netto	-630 000	0	0	-600 000
Suensaaren palvelukeskus				
Tulot	0	0	0	0
Menot	0	0	500 000	0
Netto	0	0	-500 000	0

Torpin monitoimitalo				
Tulot	0	0	0	0
Menot	200 000	150 000	0	0
Netto	-200 000	-150 000	0	0
Julkinen käyttöomaisuus				
Tulot	225 000	18 000	0	
Menot	1 978 000	2 121 000	1 400 000	2 800 000
Netto	-1 753 000	-2 103 000	-1 400 000	-2 800 000
Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuus				
Tulot	0	0	0	
Menot	40 000	183 000	40 000	100 000
Netto	-40 000	-183 000	-40 000	-100 000
Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet				
Tulot	90 000	127 000	150 000	100 000
Menot	133 000	160 000	200 000	200 000
Netto	-43 000	-33 000	-50 000	-100 000
Julkinen käyttöomaisuus / PGR				
Tulot	134 500	102 000	0	0
Menot	254 000	204 000	0	0
Netto	-119 500	-102 000	0	0
Toimiala yhteensä				
Tulot	509 500	278 000	160 000	110 000
Menot	8 480 000	8 633 000	6 925 000	5 615 000
Netto	-7 970 500	-8 355 000	-6 765 000	-5 505 000

Perustelut

Kiinteä omaisuus

Määräraha käytetään teknisten palvelujen lautakunnan päätöksillä asemakaavan

Irtain omaisuus

Puistojen ja yleisten alueiden varusteet (roska-astiat, penkit, bajamajat)

Väylänhoitovene

Pakettiauto maastomittaukseen

Taajamatraktori väylien kunnossapitoon

Ruokapalvelujen keittiölaitteet

Kaupungitalon kalusteet (toimistot, kokoushuoneet, yhteiset tilat, ict-kalusteet)

Talonrakennus

Kaakamon päiväkodin pihan leikkivälineet

Kyläjoen koulun liikuntasalin lattian pinnoitteen uusiminen (Pulastic)

Kaakamon koulun liikuntasalin lattian pinnoitteen uusiminen (Pulastic)

Kulleronkatu 7, pesulan vesikatteen uusiminen ja lisälämmöneristys

Alavojakkalan mantereen puoleinen koulun julkisivun ja vesikaton maalaus

Putaan koulun kädentaidon iLoq-lukot

Käyttäjien esittämät kiireelliset tilamuutokset

Isopalon päiväkot

v. 2020 Hankkeen suunnittelu

v. 2021 Suunnittelu ja urakkahankinta

v. 2022 Peruskorjaus/laajennus

v. 2023 Peruskorjauksen viimeistelytyöt

Kaupungintalo

- v. 2020 Peruskorjauksen aloittaminen
- v. 2021 Peruskorjauksen loppuun saattaminen

Kivirannan koulu

- v. 2021 Sisäpihan liikuntapaikka (avustus 30 %)
- v. 2022 Uudemman osan vesikaton saneeraus ja vanhan osan viemäriremontin suunnittelu
- v. 2023 Vanhemman osan viemäriremontti

Putaan koulu

- v. 2023 Luokkahuoneiden lattiapinnoitteiden vaihto

Putaan nuorisotalo

- v. 2021 Ilmanvaihdon uusiminen

Putaan vuoropäiväkoti

- v. 2021 Keittiön IV, katon korotus ja lisälämmöneristys

Rajakartano

- v. 2022 Ilmanvaihdon saneeraus ikkunoiden ja julkisivun saneeraus

Raumon koulu

- v. 2020 Lähiliikuntapaikka (valtion avustus 30 %) ja viemärien saneerauksen aloitus
- v. 2021 Viemärien saneeraus

Seminaarin koulu

- v. 2020 Luokkien ilmanvaihdon saneeraus sekä lukituksen uusiminen
- v. 2023 Pohjoispään ilmanvaihdon saneeraus

Suensaaren palvelukeskus

- v. 2022 Vesikaton muutostyö harjakatoksi

Torpin monitoimitalo

- v. 2020 Viemäreiden saneeraus
- v. 2021 Hallien A1, B1 ja C1 vesikaton uusiminen ja lisäeristys

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden perusparannus

- Hallituskadun suojatiekorokkeen kiveyksen uusiminen Länsirannalla
- Keskikatu välillä Hallituskatu - Torikatu
- Puutarhakadun kiertoliittymä
- Katuvalaistuksen muutostyö (energiatehokkuus)
- Kaava-alueen avo-ojien perkaukset
- Kunnallistekniikan viimeistelytyöt (syksyn 2020 kohteet)
- Saarenpääkatu, Pellervontie ja Sammonkatu 1. vaihe
- v. 2022 Saarenpääkatu, Pellervontie ja Sammonkatu 2. vaihe

Julkinen käyttöomaisuus / Katujen ja teiden uudisrakentaminen

- Pihlajasaaren asuinalueen 1. vaiheen aloittaminen
- Kehittämishankkeet (Arctio/E14), lautakunta päättää käyttökohteen

Julkinen käyttöomaisuus / Päälystäminen

- Lautakunta nimeää kohteet keväällä

Julkinen käyttöomaisuus / Ympäristötyöt

Tornio 400 v

- Moottoritien mainoskyltti
- Kojamo-teos

Leikkipuistojen kunnostus, lautakunta päättää kohteet
Kokkokankaan kuntoportaat (avustus 50 %)

Julkinen käyttöomaisuus / Liikenneturvallisuushankkeet

Seminaarinkatu, pysäköintialue ja kääntöpaikka

Julkinen käyttöomaisuus / PGR

EU puiston kevyen liikenteen toinen siltayhteys (Haaparanta 50 %)
Victoriantorin kunnostus (portaikko, altaiden valaistus, ym.)

Julkinen käyttöomaisuus / Yhteistyöhankkeet

Näränperän padon korotus, tulot 75 % (valtion avustus ja Haaparanta)
Pirkiön venereitin kunnostamisen 1. vaihe aloitus, Tulot 75 % (valtio ja jakokunta)
Kyljen yhteinen reitistöhanke, jatkuu vuodelta 2020 (kunnan omarahoitusosuus noin 9 %)

TORNION KAUPUNKI				
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Menot	-9 596 000	-10 314 250	-7 934 000	-6 497 000
Tulot	644 500	413 000	295 000	245 000
Netto	-8 951 500	-9 901 250	-7 639 000	-6 252 000

7. TULOSLASKELMAOSA

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA2021	ERO TA20/ TA21	TS2022	ERO TA21/ TS22	TS2023	ERO TS22/ TS23
	€	€	€	%	€	%	€	%
TOIMINTATUOTOT								
MYYNTITUOTOT	6 975 733	6 029 607	7 000 258	16,0	7 087 559	1,25	7 175 956	1,25
MAKSUTUOTOT	5 653 829	5 914 325	5 793 155	-2,0	5 865 569	1,25	5 938 889	1,25
TUET JA AVUSTUKSET	2 165 271	1 713 620	2 139 161	24,8	2 165 901	1,25	2 192 975	1,25
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 986 855	3 921 681	4 033 035	2,8	4 083 448	1,25	4 134 491	1,25
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 781 688	17 579 233	18 965 609	7,9	19 202 477	1,25	19 442 311	1,25
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-54 756 356	-55 215 740	-56 030 596	1,5	-56 591 662	1,0	-57 157 568	1,0
PALKAT JA PALKKIOT	-43 304 841	-43 720 100	-44 443 914	1,7	-44 888 352	1,0	-45 337 239	1,0
HENKILÖSIVUKULUT	-11 451 514	-11 495 640	-11 586 682	0,8	-11 703 310	1,0	-11 820 329	1,0
PALVELUJEN OSTOT	-64 249 359	-62 723 573	-65 093 645	3,8	-65 981 818	1,4	-66 882 434	1,4
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-7 724 156	-7 588 055	-7 721 256	1,8	-7 817 772	1,25	-7 915 499	1,25
AVUSTUKSET	-12 312 846	-13 603 950	-13 979 990	2,8	-14 154 740	1,25	-14 331 674	1,25
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 064 918	-1 842 375	-2 017 703	9,5	-2 042 925	1,25	-2 068 465	1,25
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-141 107 635	-140 973 693	-144 843 191	2,7	-146 588 917	1,21	-148 355 637	1,21
TOIMINTAKATE	-122 325 947	-123 394 460	-125 877 582	2,0	-127 386 440	1,20	-128 913 326	1,20
SISÄINEN TULOSLASKELMA								
TOIMINTATUOTOT	15 812 567	15 647 110	14 570 105	-6,9	14 574 032	0,0	14 577 995	0,0
TOIMINTAKULUT	-15 812 567	-15 647 110	-14 570 105	-6,9	-14 574 032	0,0	-14 577 995	0,0
TOIMINTAKATE	0	0	0		0		0	
VEROTULOT	83 881 288	87 483 500	87 006 000	-0,5	87 241 000	0,3	87 241 000	0,0
Kunnan tulovero	73 795 482	77 283 500	76 080 000	-1,6	77 000 000	1,2	77 000 000	0,0
Kiinteistövero	7 084 953	7 100 000	7 046 000	-0,8	6 800 000	-3,5	6 800 000	0,0
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 000 853	3 100 000	3 880 000	25,2	3 441 000	-11,3	3 441 000	0,0
VALTIONOSUUDET	38 345 574	41 550 960	43 673 538	5,1	43 073 538	-1,4	43 073 538	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT								
KORKOTUOTOT	355 554	390 000	390 760	0,2	390 760	0,0	390 760	0,0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	133 434	374 000	554 000	48,1	554 000	0,0	554 000	0,0
KORKOKULUT	-414 054	-503 000	-458 000	-8,9	-462 000	0,9	-415 000	-10,2
MUUT RAHOITUSKULUT	607	-1 000	-1 000	0,0	-1 000	0,0	-1 000	0,0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	75 542	260 000	485 760	86,8	481 760	-0,8	528 760	8,9
VUOSIKATE	-23 542	5 900 000	5 287 716	-10,4	3 409 858	-35,5	1 929 972	-43,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-5 796 882	-5 900 000	-5 900 000	0,0	-5 900 000	0	-5 900 000	0,0
TILIKAUDEN TULOS	-5 820 424	0	-612 284		-2 490 142	306,7	-3 970 028	59,4
VARAUSTEN LIS.-/VÄHENN. +								
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 820 424	0	-612 284		-2 490 142	306,7	-3 970 028	59,4

Talousarvion tuloslaskelma, erittelyt:

HENKILÖSTÖKULUT

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA2021	ERO TA20/ TA21	TS2022	ERO TA21/ TS22	TS2023	ERO TS22/ TS23
	€	€	€	%	€	%	€	%
HENKILÖSTÖKULUT	-53 593 909	-54 153 530	-54 874 760	1,5	-55 424 267	1,0	-55 978 497	1,0
TYÖLLISYYDEN HENKILÖSTÖKULUT	-1 162 447	-1 062 210	-1 155 837	8,8	-1 167 395	1,0	-1 179 068	1,0
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	-54 756 356	-55 215 740	-56 030 597	1,5	-56 591 662	1,0	-57 157 565	1,0

ERIKOISSAIRAANHOITO

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA2021	ERO TA20/ TA21	TS2022	ERO TA21/ TS22	TS2023	ERO TS22/ TS23
	€	€	€	%	€	%	€	%
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO TUKIPALVELUT	-3 999 928	-2 202 930	-2 202 930		-2 235 974	1,50	-2 269 514	1,50
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO	-11 249 314	-11 797 170	-11 434 880	-3,1	-11 606 403	1,50	-11 780 500	1,50
LÄNSI-POHJA ERIKOISSAIRAANHOITO YHTEENSÄ	-15 249 242	-14 000 100	-13 637 810	-2,6	-13 842 377	1,50	-14 050 014	1,50
MEHILÄINEN L-P ERIKOISSAIRAANHOITO	-16 225 626	-16 162 350	-16 162 350		-16 404 785	1,50	-16 650 857	1,50
ERIKOISSAIRAANHOITO YHTEENSÄ	-31 474 868	-30 162 450	-29 800 160	-1,2	-30 247 162	1,50	-30 700 871	1,50

PERUSTERVEYDENHUOLTO

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA2021	ERO TA20/ TA21	TS2022	ERO TA21/ TS22	TS2023	ERO TS22/ TS23
	€	€	€	%	€	%	€	%
LÄNSI-POHJA PERUSTERVEYDENHUOLTO	-123 854	-90 000	-110 000	22,2	-111 375	1,25	-112 768	1,25
MEHILÄINEN L-P PERUSTERVEYDENH.	-6 705 924	-6 667 330	-6 700 000	0,5	-6 783 750	1,25	-6 868 548	1,25
PERUSTERVEYDENHUOLTO YHT.	-6 829 778	-6 757 330	-6 810 000	0,8	-6 895 125	1,25	-6 981 316	1,25

PALVELUSETELIT

ULKOINEN TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA2021	ERO TA20/ TA21	TS2022	ERO TA21/ TS22	TS2023	ERO TS22/ TS23
	€	€	€	%	€	%	€	%
KOTIHOIDON PALVELUSETELIT	-495 841	-600 000	-612 000	2,0	-619 650	1,25	-627 396	1,25
PALVELUASUMISEN PALVELUSETELIT	-4 254 489	-5 102 110	-5 005 780	-1,9	-5 068 352	1,25	-5 131 707	1,25
MUUT PALVELUSETELIT	-229 868	-304 800	-310 000	1,7	-313 875	1,25	-317 798	1,25
PÄIVÄHOIDON PALVELUSETELIT	-1 249 485	-1 190 000	-1 213 800	2,0	-1 228 973	1,25	-1 244 335	1,25
PALVELUSETELIKULUT YHTEENSÄ	-6 229 683	-7 196 910	-7 141 580	-0,8	-7 230 850	1,25	-7 321 236	1,25

VUODEN 2021 TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAVUOSIEN 2022-2023 TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Tuloslaskelman erien sitovuus

Tuloslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustulojen ja -menojen erotus
- satunnaiset tulot
- satunnaiset menot

Toimintatulot

Myynti- ja maksutuotot kirjataan suoriteperusteen mukaisesti kunnan tuloksi tilikaudelle, jonka aikana suorite on luovutettu. Tuloista vähennetään ennen tuloslaskelmaan merkitsemistä mm. myynnin perusteella määräytyvät välilliset verot (esim. arvonlisävero).

Tornion kaupungin ulkoiset toimintatulot ovat vuoden 2021 talousarviossa yhteensä 18,96 milj. euroa, suunnitelmavuoden 2022 19,2 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2023 19,4 milj. euroa.

Tornion kaupungin ulkoiset toimintamenot ovat vuoden 2021 talousarviossa yhteensä – 144,8 milj. euroa, suunnitelmavuoden 2022 146,6 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2023 148,3 milj. euroa.

Toimintakate

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tornion kaupungin toimintakate v. 2021 talousarviossa on 125,9 milj. euroa, suunnitelmavuoden 2022 127,3 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2023 128,9 milj. euroa.

Verotulot

Verotulokohtaan kirjataan kaupungin tulovero, kaupungin osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä veronkantajan tilitysten suoritus- ajankohdan mukaan ao. tilikauden verotuloksi.

Verotulot v. 2021 talousarviossa on seuraava:

Verotulo milj. e	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnallisvero	76,0	77,0	77,0
Yhteisövero	3,8	3,4	3,4
Kiinteistövero	7,0	6,8	6,8
Yhteensä	87,0	87,2	87,2

Valtionosuudet

Tuloslaskelman valtionosuuserään sisältyvät käyttötalouden valtionosuudet ja -avustukset, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hal- linnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjälle myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakouluille. Valtionosuuksien muutokset yhteensä ovat seuraavat:

Taulukko 14. Tornion kaupungin valtionosuudet TA 2020 – TS 2023

Valtionosuudet 1 000 euroa	TA 2020	TA 2021	Muutos %	TS 2022	Muutos %	TS 2023	Muutos %
Peruspalvelujen valtionosuus	33 600	26 240	-21,9 %	25 640	-2,3 %	25 640	0,0 %
Verotulojen tasaus	8 447	8 572	1,5 %	8 572	0,0 %	8 572	0,0 %
Opetus- ja kulttuurit. valtion os.	-497	-352	-29,2 %	-352	0,0 %	-352	0,0 %
Järjestelmä muutos ja lisäosat	0	0					
Verotulomenetysten kompensatio		9 214		9 214		9 214	
Valtionosuudet yhteensä	41 550	43 674	5,1 %	43 074	-1,4 %	43 074	0,0 %

Verotuloihin perustuvan valtionosuuksien vuoden 2020 verotulontasauslaskelmassa käytetään verovuoden 2019 tietoja. Vuoden 2021 talousarviossa verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasauksena saatava määrä on 8 572 298 euroa.

8. RAHOITUSOSA

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate +/-	-23 542	5 900 000	5 287 716	3 409 858	1 929 972
Satunnaiset erät +/-					
Tulorahoituksen korjauserät	-292 585	-300 000	-300 000	-303 750	-307 547
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 212 250	-9 596 000	-10 314 250	-7 934 000	-6 497 000
Rahoitusos.inv.menoihin +	118 219	584 500	353 000	235 000	185 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	297 643	360 000	360 000	363 750	367 547
Investointien nettomeno	-4 796 388	-8 651 500	-9 601 250	-7 335 250	-5 944 453
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 112 516	-3 051 500	-4 613 534	-4 229 142	-4 322 028
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset -		-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Antolainasaamisten vähennykset +		400 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	10 000 000	15 000 000	15 000 000	10 000 000	10 000 000
Pitkäaik.lainojen vähennys -	-7 235 863	-8 350 000	-8 800 000	-9 400 000	-9 600 000
Lyhytaik.lainojen muutos - / +	3 000 000	-2 000 000	3 500 000	6 000 000	5 000 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	651 621	1 498 500	4 986 466	2 270 858	977 972
Kassalainat (arvio TA2020-TS2023)	23 000 000	18 000 000	19 000 000	18 000 000	18 000 000
Pitkäaikainen lainakanta	42 700 000	48 850 000	55 050 000	55 650 000	56 050 000
Lainakanta	65 700 000	66 850 000	74 050 000	73 650 000	74 050 000
Pitkäaikaiset lainat e/asukas	1 973	2 262	2 560	2 608	2 641
Lainakanta e /asukas	3 036	3 095	3 444	3 451	3 490
Lainanhoitokate	0,3	0,7	0,6	0,4	0,2
Investointien tulorahoitus %	-0,5	65,5	53,1	44,3	30,6
Asukasmäärä	21637	21600	21500	21339	21220

VUODEN 2021 TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMAN PERUSTELUT

Tarkoitus ja rakenne	<p>Rahoituslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit ja muut pääomamenot sekä pääomarahaus yhteisen laskelmaan.</p> <p>Kunnan rahoituslaskelmalla esitetään kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen. Rahoituslaskelma antaa kuvan tulo-rahoituksen riittävydestä, investoinneista, pääomarahauksesta sekä rahoitusaseman muutoksista.</p>
Sitovuus	<p>Rahoituslaskelman seuraavat erät ovat sitovia valtuustoon nähden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - antolainojen vähennys - antolainojen lisäys - pitkäaikaisten lainojen vähennys - pitkäaikaisten lainojen lisäys
Toiminnan rahavirta	<p>Rahoituslaskelman kohtaan ”Toiminnan rahavirta” otetaan vuosikate ja satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Lisäksi tulo-rahoitusta oikaistaan pakollisilla varauksilla, jotka eivät ole rahan käyttöä.</p> <p>Tornion kaupungin TA 2021 vuosikate on 5 287 716 euroa. Satunnaisia eriä ei ole TA 2021.</p>
Investointien rahavirta	<p>Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Investointiosasta siirtyvät meno- ja tuloerät esitetään rahoitusosassa bruttomääräisinä.</p> <p>Tornion kaupungin käyttöomaisuusinvestointien bruttomeno TA 2021 on 10,3 milj. euroa.</p> <p>Investointien rahoitusosuudet ovat 353 000 euroa ja käyttöomaisuuden myyntitulot ovat 360 000 euroa.</p>
Rahoituksen rahavirta	<p>Kunnan myöntämät lainat, jotka taseessa esitetään pysyvien vastaavien ryhmässä sijoitukset, käsitellään ryhmässä antolainaukset muutokset. Lainojen lisäykset vähentävät rahavirtaa ja lainojen vähennykset lisäävät rahavirtaa.</p>
Antolainauksen muutokset	<p>Tornion kaupungin antolainojen lisäys on 500 000 e (sisältää lyhytaikaisen konserniyhteisölainoituksen 400 000 e, Leader- kehittämisselkälainoituksen 80 000 e ja sosiaalisen luotonuksen 20 000 e) ja antolainojen vähennys on 400 000 euroa.</p>
Lainakannan muutokset	<p>Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinut niitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset tilikauden aikana. Lyhytaikaisten kassalainojen lisäykset ja vähennykset esitetään rahoituslaskelmassa omalla rivillä.</p>

Tornion kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja 8,35 milj. euroa ja ottaa uutta pitkäaikaista lainaa 15 milj. euroa talousarviovuoden 2021 aikana. Kassalainojen määräksi arvioidaan vuoden 2021 päättyessä 19 milj. euroa.

Vaikutus maksuvalmiuteen Toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta yhteensä osoittavat vaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

9. TOIMIALOJEN JA TOIMIELIMIEN TULOSLASKELMAOSAT

100 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-35 948	-47 100	-47 315	0,5	-47 784	-48 265
PALKAT JA PALKKIOT	-32 521	-39 240	-39 253	0,0	-39 643	-40 041
HENKILÖSIVUKULUT	-3 427	-7 860	-8 062	2,6	-8 141	-8 224
ELÄKEKULUT	-3 014	-6 340	-6 527	2,9	-6 591	-6 658
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-413	-1 520	-1 535	1,0	-1 550	-1 566
PALVELUJEN OSTOT	-18 570	-38 210	-38 210	0,0	-38 685	-39 173
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-349	-250	-250	0,0	-253	-256
MUUT TOIMINTAKULUT	-417	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-55 283	-85 560	-85 775	0,3	-86 722	-87 694
TOIMINTAKATE	-55 283	-85 560	-85 775	0,3	-86 722	-87 694
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-2 723	-3 440	-2 690	-21,8	-2 690	-2 690
MUUT TOIMINTAKULUT	-920	-900	-870	-3,3	-870	-870
TOIMINTAKULUT	-3 644	-4 340	-3 560	-18,0	-3 560	-3 560
TOIMINTAKATE	-3 644	-4 340	-3 560	-18,0	-3 560	-3 560
YHTEENSÄ						
TOIMINTAKULUT	-58 926	-89 900	-89 335	-0,6	-90 282	-91 254
TOIMINTAKATE	-58 926	-89 900	-89 335	-0,6	-90 282	-91 254

11 KESKUSHALL.PALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 236 738	1 097 500	1 084 140	-1,2	1 097 694	1 111 412
MAKSUTUOTOT	55 416	55 000	0	-100,0	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	522 743	814 330	926 866	13,8	938 453	950 181
MUUT TOIMINTATUOTOT	297 843	305 580	305 240	-0,1	309 056	312 920
TOIMINTATUOTOT	2 112 741	2 272 410	2 316 246	1,9	2 345 203	2 374 513
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 654 785	-3 597 420	-3 890 140	8,1	-3 930 098	-3 969 700
PALKAT JA PALKKIOT	-2 053 890	-2 827 840	-3 051 562	7,9	-3 082 075	-3 112 898
HENKILÖSIVUKULUT	-600 895	-769 580	-838 578	9,0	-848 023	-856 802
ELÄKEKULUT	-533 833	-690 000	-749 410	8,6	-757 463	-765 038
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-67 062	-79 580	-89 168	12,0	-90 560	-91 764
PALVELUJEN OSTOT	-4 128 596	-4 161 114	-4 344 685	4,4	-4 398 983	-4 454 014
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-337 221	-355 190	-382 376	7,7	-387 140	-391 973
AVUSTUKSET	-419 765	-534 300	-481 400	-9,9	-487 420	-493 512
MUUT TOIMINTAKULUT	-22 574	-35 160	-18 196	-48,2	-18 423	-18 653
TOIMINTAKULUT	-7 562 941	-8 683 184	-9 116 797	5,0	-9 222 064	-9 327 852
TOIMINTAKATE	-5 450 200	-6 410 774	-6 800 551	6,1	-6 876 861	-6 953 339
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-149 820	0	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-149 820	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	2 344 846	1 981 410	1 981 410	0,0	1 981 410	1 981 410
TOIMINTATUOTOT	2 344 846	1 981 410	1 981 410	0,0	1 981 410	1 981 410
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-108 203	-83 060	-61 740	-25,7	-61 740	-61 740
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 265	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-210 607	-198 120	-201 700	1,8	-201 700	-201 700
TOIMINTAKULUT	-323 075	-281 180	-263 440	-6,3	-263 440	-263 440
TOIMINTAKATE	2 021 771	1 700 230	1 717 970	1,0	1 717 970	1 717 970
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	4 457 587	4 253 820	4 297 656	1,0	4 326 613	4 355 923
TOIMINTAKULUT	-7 886 016	-8 964 364	-9 380 237	4,6	-9 485 504	-9 591 292
TOIMINTAKATE	-3 428 429	-4 710 544	-5 082 581	7,9	-5 158 891	-5 235 369
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-149 820	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 006 678	-4 710 544	-5 082 581	7,9	-5 158 891	-5 235 369

20 HYVINVOINTIPALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 225 385	2 304 157	3 338 575	44,9	3 380 308	3 422 560
MAKSUTUOTOT	3 729 993	3 874 530	3 961 110	2,2	4 010 624	4 060 758
TUET JA AVUSTUKSET	356 736	203 420	320 025	57,3	324 026	328 078
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 158 644	1 091 891	1 101 160	0,8	1 114 925	1 128 859
TOIMINTATUOTOT	8 470 757	7 473 998	8 720 870	16,7	8 829 883	8 940 255
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-18 772 226	-18 769 330	-18 688 262	-0,4	-18 875 142	-19 063 891
PALKAT JA PALKKIOT	-14 761 908	-14 684 610	-14 747 723	0,4	-14 895 199	-15 044 149
HENKILÖSIVUKULUT	-4 010 318	-4 084 720	-3 940 539	-3,5	-3 979 943	-4 019 742
ELÄKEKULUT	-3 457 377	-3 463 530	-3 409 169	-1,6	-3 443 259	-3 477 696
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-552 941	-621 190	-531 370	-14,5	-536 684	-542 046
PALVELUJEN OSTOT	-50 193 607	-48 654 191	-50 365 390	3,5	-51 069 468	-51 783 494
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 043 945	-1 885 760	-2 027 174	7,5	-2 052 518	-2 078 171
AVUSTUKSET	-9 439 539	-10 382 710	-10 597 950	2,1	-10 730 424	-10 864 554
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 404 041	-1 415 890	-1 585 410	12,0	-1 605 228	-1 625 296
TOIMINTAKULUT	-81 853 359	-81 107 881	-83 264 186	2,7	-84 332 780	-85 415 406
TOIMINTAKATE	-73 382 602	-73 633 883	-74 543 316	1,2	-75 502 897	-76 475 151
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-92 507	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 395 008	1 500 330	1 500 330	0,0	1 500 330	1 500 330
TOIMINTATUOTOT	1 395 008	1 500 330	1 500 330	0,0	1 500 330	1 500 330
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-2 883 116	-2 510 380	-2 446 220	-2,6	-2 446 220	-2 446 220
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-70 911	0	0		0	0
AVUSTUKSET	-160 815	-145 000	-115 000	-20,7	-115 000	-115 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 323 427	-1 351 890	-1 313 650	-2,8	-1 313 650	-1 313 650
TOIMINTAKULUT	-4 438 270	-4 007 270	-3 874 870	-3,3	-3 874 870	-3 874 870
TOIMINTAKATE	-3 043 262	-2 506 940	-2 374 540	-5,3	-2 374 540	-2 374 540
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	9 865 765	8 974 328	10 221 200	13,9	10 330 213	10 440 585
TOIMINTAKULUT	-86 291 628	-85 115 151	-87 139 056	2,4	-88 207 650	-89 290 276
TOIMINTAKATE	-76 425 863	-76 140 823	-76 917 856	1,0	-77 877 437	-78 849 691
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-92 507	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-76 518 370	-76 140 823	-76 917 856	1,0	-77 877 437	-78 849 691

40 SIVISTYSPALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	991 991	942 300	929 665	-1,3	941 281	953 056
MAKSUTUOTOT	1 402 577	1 473 355	1 335 295	-9,4	1 351 986	1 368 886
TUET JA AVUSTUKSET	1 170 304	695 870	892 270	28,2	903 422	914 716
MUUT TOIMINTATUOTOT	57 716	61 540	44 075	-28,4	44 625	45 184
TOIMINTATUOTOT	3 622 588	3 173 065	3 201 305	0,9	3 241 314	3 281 842
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-25 603 501	-25 184 150	-25 711 289	2,1	-25 968 409	-26 228 086
PALKAT JA PALKKIOT	-20 526 053	-20 277 250	-20 602 987	1,6	-20 809 016	-21 017 107
HENKILÖSIVUKULUT	-5 077 448	-4 906 900	-5 108 302	4,1	-5 159 393	-5 210 979
ELÄKEKULUT	-4 311 658	-4 116 250	-4 302 728	4,5	-4 345 759	-4 389 213
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-765 790	-790 650	-805 574	1,9	-813 634	-821 766
PALVELUJEN OSTOT	-4 671 382	-4 583 404	-4 866 362	6,2	-4 927 202	-4 988 836
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-895 825	-1 088 315	-1 022 831	-6,0	-1 035 619	-1 048 573
AVUSTUKSET	-2 409 253	-2 599 140	-2 711 140	4,3	-2 745 029	-2 779 343
MUUT TOIMINTAKULUT	-377 266	-129 525	-147 525	13,9	-149 371	-151 237
TOIMINTAKULUT	-33 957 226	-33 584 534	-34 459 147	2,6	-34 825 630	-35 196 075
TOIMINTAKATE	-30 334 638	-30 411 469	-31 257 842	2,8	-31 584 316	-31 914 233
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET	-343 771	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	148 770	107 750	37 650	-65,1	37 650	37 650
MAKSUTUOTOT	138 672	168 880	0	-100,0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	530	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	287 972	276 630	37 650	-86,4	37 650	37 650
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-4 111 987	-4 170 590	-4 564 029	9,4	-4 564 029	-4 564 029
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-55 769	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 920 925	-5 989 140	-4 718 646	-21,2	-4 718 646	-4 718 646
TOIMINTAKULUT	-10 088 681	-10 159 730	-9 282 675	-8,6	-9 282 675	-9 282 675
TOIMINTAKATE	-9 800 709	-9 883 100	-9 245 025	-6,5	-9 245 025	-9 245 025
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	3 910 559	3 449 695	3 238 955	-6,1	3 278 964	3 319 492
TOIMINTAKULUT	-44 045 907	-43 744 264	-43 741 822	-0,0056	-44 108 305	-44 478 750
TOIMINTAKATE	-40 135 348	-40 294 569	-40 502 867	0,517	-40 829 341	-41 159 258
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET	-343 771	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-40 479 119	-40 294 569	-40 502 867	0,517	-40 829 341	-41 159 258

410 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	586 951	487 910	516 115	5,8	522 570	529 102
MAKSUTUOTOT	1 105 436	1 148 485	1 036 345	-9,8	1 049 299	1 062 415
TUET JA AVUSTUKSET	464 340	282 470	407 670	44,3	412 767	417 926
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 200	6 630	3 150	-52,5	3 188	3 229
TOIMINTATUOTOT	2 163 927	1 925 495	1 963 280	2,0	1 987 824	2 012 672
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-22 353 708	-22 046 090	-22 479 853	2,0	-22 704 652	-22 931 683
PALKAT JA PALKKIOT	-18 009 127	-17 859 620	-18 125 868	1,5	-18 307 122	-18 490 195
HENKILÖSIVUKULUT	-4 344 581	-4 186 470	-4 353 985	4,0	-4 397 530	-4 441 488
ELÄKEKULUT	-3 669 899	-3 490 030	-3 645 264	4,4	-3 681 720	-3 718 531
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-674 681	-696 440	-708 721	1,8	-715 810	-722 957
PALVELUJEN OSTOT	-4 007 740	-3 913 903	-4 107 357	4,9	-4 158 708	-4 210 727
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-639 164	-822 490	-744 649	-9,5	-753 963	-763 400
AVUSTUKSET	-2 282 523	-2 469 800	-2 581 800	4,5	-2 614 073	-2 646 750
MUUT TOIMINTAKULUT	-105 245	-80 290	-86 130	7,3	-87 207	-88 295
TOIMINTAKULUT	-29 388 379	-29 332 573	-29 999 789	2,3	-30 318 603	-30 640 855
TOIMINTAKATE	-27 224 452	-27 407 078	-28 036 509	2,3	-28 330 779	-28 628 183
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-267 764	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	104 275	70 000	0	-100,0	0	0
MAKSUTUOTOT	-493	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	103 782	70 000	0	-100,0	0	0
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-3 676 241	-3 726 100	-4 105 409	10,2	-4 105 409	-4 105 409
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-39 617	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 988 594	-3 942 190	-3 686 260	-6,5	-3 686 260	-3 686 260
TOIMINTAKULUT	-7 704 452	-7 668 290	-7 791 669	1,6	-7 791 669	-7 791 669
TOIMINTAKATE	-7 600 670	-7 598 290	-7 791 669	2,5	-7 791 669	-7 791 669
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	2 267 709	1 995 495	1 963 280	-1,61	1 987 824	2 012 672
TOIMINTAKULUT	-37 092 831	-37 000 863	-37 791 458	2,14	-38 110 272	-38 432 524
TOIMINTAKATE	-34 825 122	-35 005 368	-35 828 178	2,35	-36 122 448	-36 419 852
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-267 764	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-35 092 886	-35 005 368	-35 828 178	2,35	-36 122 448	-36 419 852

460 ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	372 960	423 990	382 695	-9,7	387 479	392 331
MAKSUTUOTOT	280 219	310 470	284 330	-8,4	287 886	291 485
TUET JA AVUSTUKSET	665 757	366 400	399 600	9,1	404 593	409 652
MUUT TOIMINTATUOTOT	48 972	53 910	39 910	-26,0	40 409	40 914
TOIMINTATUOTOT	1 367 908	1 154 770	1 106 535	-4,2	1 120 367	1 134 382
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-2 979 902	-2 895 610	-2 928 155	1,1	-2 957 443	-2 987 023
PALKAT JA PALKKIOT	-2 295 932	-2 221 550	-2 233 218	0,5	-2 255 553	-2 278 108
HENKILÖSIVUKULUT	-683 970	-674 060	-694 937	3,1	-701 890	-708 915
ELÄKEKULUT	-600 555	-587 490	-607 621	3,4	-613 697	-619 836
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-83 415	-86 570	-87 316	0,9	-88 193	-89 079
PALVELUJEN OSTOT	-638 891	-647 331	-714 820	10,4	-723 756	-732 815
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-232 081	-223 645	-235 540	5,3	-238 484	-241 462
AVUSTUKSET	-126 730	-129 340	-129 340	0,0	-130 956	-132 593
MUUT TOIMINTAKULUT	-268 832	-47 185	-58 375	23,7	-59 105	-59 844
TOIMINTAKULUT	-4 246 436	-3 943 111	-4 066 230	3,1	-4 109 744	-4 153 737
TOIMINTAKATE	-2 878 528	-2 788 341	-2 959 695	6,1	-2 989 377	-3 019 355
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-76 007	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYyntITUOTOT	38 433	37 750	37 650	-0,3	37 650	37 650
MAKSUTUOTOT	136 065	168 880	0	-100,0	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	530	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	175 028	206 630	37 650	-81,8	37 650	37 650
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-388 751	-394 010	-406 170	3,1	-406 170	-406 170
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-15 395	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 692 850	-1 815 570	-911 406	-49,8	-911 406	-911 406
TOIMINTAKULUT	-2 096 996	-2 209 580	-1 317 576	-40,4	-1 317 576	-1 317 576
TOIMINTAKATE	-1 921 968	-2 002 950	-1 279 926	-36,1	-1 279 926	-1 279 926
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	1 542 937	1 361 400	1 144 185	-16,0	1 158 017	1 172 032
TOIMINTAKULUT	-6 343 433	-6 152 691	-5 383 806	-12,5	-5 427 320	-5 471 313
TOIMINTAKATE	-4 800 496	-4 791 291	-4 239 621	-11,5	-4 269 303	-4 299 281
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-76 007	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 876 503	-4 791 291	-4 239 621	-11,5	-4 269 303	-4 299 281

480 AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	32 080	30 400	30 855	1,5	31 232	31 623
MAKSUTUOTOT	16 922	14 400	14 620	1,5	14 801	14 986
TUET JA AVUSTUKSET	40 207	47 000	85 000	80,9	86 062	87 138
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 544	1 000	1 015	1,5	1 028	1 041
TOIMINTATUOTOT	90 752	92 800	131 490	41,7	133 123	134 788
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-269 891	-242 450	-303 281	25,1	-306 314	-309 380
PALKAT JA PALKKIOT	-220 994	-196 080	-243 901	24,4	-246 341	-248 804
HENKILÖSIVUKULUT	-48 897	-46 370	-59 380	28,1	-59 973	-60 576
ELÄKEKULUT	-41 204	-38 730	-49 843	28,7	-50 342	-50 846
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-7 693	-7 640	-9 537	24,8	-9 631	-9 730
PALVELUJEN OSTOT	-24 751	-22 170	-44 185	99,3	-44 738	-45 294
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-24 580	-42 180	-42 642	1,1	-43 172	-43 711
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 188	-2 050	-3 020	47,3	-3 059	-3 098
TOIMINTAKULUT	-322 411	-308 850	-393 128	27,3	-397 283	-401 483
TOIMINTAKATE	-231 658	-216 050	-261 638	21,1	-264 160	-266 695
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	6 062	0	0		0	0
MAKSUTUOTOT	3 100	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	9 162	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT						
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-757	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-239 481	-231 380	-120 980	-47,7	-120 980	-120 980
TOIMINTAKULUT	-287 233	-281 860	-173 430	-38,5	-173 430	-173 430
TOIMINTAKATE	-278 072	-281 860	-173 430	-38,5	-173 430	-173 430
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	99 914	92 800	131 490	41,7	133 123	134 788
TOIMINTAKULUT	-609 644	-590 710	-566 558	-4,09	-570 713	-574 913
TOIMINTAKATE	-509 730	-497 910	-435 068	-12,6	-437 590	-440 125
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-509 730	-497 910	-435 068	-12,6	-437 590	-440 125

60 TEKNISET PALVELUT	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	1 521 620	1 685 650	1 647 878	-2,2	1 668 276	1 688 928
MAKSUTUOTOT	465 843	511 440	496 750	-2,9	502 959	509 245
TUET JA AVUSTUKSET	115 488	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 472 652	2 462 670	2 582 560	4,9	2 614 842	2 647 528
TOIMINTATUOTOT	4 575 603	4 659 760	4 727 188	1,4	4 786 077	4 845 701
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-7 689 896	-7 617 740	-7 693 591	1,0	-7 770 531	-7 848 231
PALKAT JA PALKKIOT	-5 930 470	-5 891 160	-6 002 389	1,9	-6 062 420	-6 123 043
HENKILÖSIVUKULUT	-1 759 427	-1 726 580	-1 691 202	-2,0	-1 708 111	-1 725 188
ELÄKEKULUT	-1 534 466	-1 497 860	-1 456 507	-2,8	-1 471 073	-1 485 776
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-224 961	-228 720	-234 695	2,6	-237 038	-239 412
PALVELUJEN OSTOT	-5 237 205	-5 286 654	-5 478 998	3,6	-5 547 480	-5 616 917
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 446 816	-4 258 540	-4 288 625	0,7	-4 342 242	-4 396 526
AVUSTUKSET	-44 289	-87 800	-189 500	115,8	-191 867	-194 265
MUUT TOIMINTAKULUT	-260 620	-261 800	-266 572	1,8	-269 903	-273 279
TOIMINTAKULUT	-17 678 827	-17 512 534	-17 917 286	2,3	-18 122 023	-18 329 218
TOIMINTAKATE	-13 103 224	-12 852 774	-13 190 098	2,6	-13 335 946	-13 483 517
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET	-5 210 785	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	4 222 721	4 277 290	4 602 969	7,6	4 606 896	4 610 859
MAKSUTUOTOT	17 214	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 544 805	7 611 450	6 447 746	-15,3	6 447 746	6 447 746
TOIMINTATUOTOT	11 784 741	11 888 740	11 050 715	-7,0	11 054 642	11 058 605
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-850 309	-954 310	-932 680	-2,3	-936 607	-940 570
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	122 428	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-231 016	-240 280	-212 880	-11,4	-212 880	-212 880
TOIMINTAKULUT	-958 897	-1 194 590	-1 145 560	-4,1	-1 149 487	-1 153 450
TOIMINTAKATE	10 825 844	10 694 150	9 905 155	-7,4	9 905 155	9 905 155
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	16 360 344	16 548 500	15 777 903	-4,7	15 840 719	15 904 306
TOIMINTAKULUT	-18 637 724	-18 707 124	-19 062 846	1,9	-19 271 510	-18 542 098
TOIMINTAKATE	-2 277 380	-2 158 624	-3 284 943	52,2	-3 430 791	-2 637 792
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET	-5 210 785	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 488 165	-2 158 624	-3 284 943	52,2	-3 430 791	-2 637 792

610 TEKNISTEN PALVELUJEN LTK	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	686 394	643 610	588 360	-8,6	595 717	603 178
MAKSUTUOTOT	149 982	157 440	159 650	1,4	161 645	163 665
TUET JA AVUSTUKSET	115 488	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 471 252	2 460 790	2 580 660	4,9	2 612 918	2 645 580
TOIMINTATUOTOT	3 423 116	3 261 840	3 328 670	2,0	3 370 280	3 412 423
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-6 284 597	-6 069 820	-6 171 570	1,7	-6 233 289	-6 295 625
PALKAT JA PALKKIOT	-4 819 976	-4 647 820	-4 741 800	2,0	-4 789 223	-4 837 119
HENKILÖSIVUKULUT	-1 464 621	-1 422 000	-1 429 770	0,5	-1 444 066	-1 458 506
ELÄKEKULUT	-1 289 683	-1 241 780	-1 244 362	0,2	-1 256 809	-1 269 370
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-174 938	-180 220	-185 408	2,9	-187 257	-189 136
PALVELUJEN OSTOT	-5 074 030	-4 972 874	-5 156 347	3,7	-5 220 801	-5 286 141
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 422 267	-4 205 160	-4 229 555	0,6	-4 282 434	-4 335 969
AVUSTUKSET	-27 250	-60 000	-161 200	168,7	-163 214	-165 254
MUUT TOIMINTAKULUT	-200 321	-193 370	-197 515	2,1	-199 981	-202 482
TOIMINTAKULUT	-16 008 464	-15 501 224	-15 916 187	2,7	-16 099 719	-16 285 471
TOIMINTAKATE	-12 585 348	-12 239 384	-12 587 517	2,8	-12 729 439	-12 873 048
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 210 785	0	0		0	0
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	3 617 422	3 555 580	3 897 769	9,6	3 897 769	3 897 769
MAKSUTUOTOT	11 591	0	0		0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 544 805	7 611 450	6 447 746	-15,3	6 447 746	6 447 746
TOIMINTATUOTOT	11 173 819	11 167 030	10 345 515	-7,4	10 345 515	10 345 515
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-807 561	-896 970	-172 340	-80,8	-172 340	-172 340
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	122 926	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-181 216	-189 300	-165 400	-12,6	-165 400	-165 400
TOIMINTAKULUT	-865 851	-1 086 270	-337 740	-68,9	-337 740	-337 740
TOIMINTAKATE	10 307 968	10 080 760	10 007 775	-0,7	10 007 775	10 007 775
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	14 596 935	14 428 870	13 674 185	-5,2	13 715 795	13 757 938
TOIMINTAKULUT	-16 874 315	-16 587 494	-16 253 927	-2,0	-16 437 459	-16 623 211
TOIMINTAKATE	-2 277 380	-2 158 624	-2 579 742	19,5	-2 721 664	-2 865 273
POISTOT JA ARVONALENTUMISET SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-5 210 785	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 488 165	-2 158 624	-2 579 742	19,5	-2 721 664	-2 865 273

691 PERÄMEREN JÄTELTK	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	72 971	112 990	117 169	3,7	118 431	119 713
MUUT TOIMINTATUOTOT	720	1 480	1 500	1,4	1 519	1 538
TOIMINTATUOTOT	73 691	114 470	118 669	3,7	119 950	121 251
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-63 084	-66 320	-66 671	0,5	-67 337	-68 012
PALKAT JA PALKKIOT	-52 913	-55 140	-55 209	0,1	-55 761	-56 319
HENKILÖSIVUKULUT	-10 170	-11 180	-11 462	2,5	-11 576	-11 693
ELÄKEKULUT	-8 433	-9 030	-9 303	3,0	-9 396	-9 490
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-1 737	-2 150	-2 159	0,4	-2 180	-2 203
PALVELUJEN OSTOT	-7 238	-42 050	-46 141	9,7	-46 717	-47 301
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-146	-2 070	-2 000	-3,4	-2 023	-2 048
MUUT TOIMINTAKULUT	0	-1 330	-1 357	2,0	-1 373	-1 390
TOIMINTAKULUT	-70 468	-111 770	-116 169	3,9	-117 450	-118 751
TOIMINTAKATE	3 223	2 700	2 500	-7,4	2 500	2 500
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-1 325	-790	-740	-6,3	-740	-740
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-47	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 850	-1 910	-1 760	-7,9	-1 760	-1 760
TOIMINTAKULUT	-3 223	-2 700	-2 500	-7,4	-2 500	-2 500
TOIMINTAKATE	-3 223	-2 700	-2 500	-7,4	-2 500	-2 500
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	73 691	114 470	118 669	3,7	119 950	121 251
TOIMINTAKULUT	-73 691	-114 470	-118 669	3,7	-119 950	-121 251
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,0	0	0

695 MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLTK	TP 2019	TA 2020	TA 2021	ERO TA20/TA21 %	TS 2022	TS 2023
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYYNTITUOTOT	762 255	929 050	942 349	1,4	954 128	966 037
MAKSUTUOTOT	315 861	354 000	337 100	-4,8	341 314	345 580
MUUT TOIMINTATUOTOT	680	400	400	0,0	405	410
TOIMINTATUOTOT	1 078 796	1 283 450	1 279 849	-0,3	1 295 847	1 312 027
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 342 216	-1 481 600	-1 455 349	-1,8	-1 469 905	-1 484 595
PALKAT JA PALKKIOT	-1 057 580	-1 188 200	-1 205 380	1,4	-1 217 436	-1 229 606
HENKILÖSIVUKULUT	-284 636	-293 400	-249 969	-14,8	-252 469	-254 989
ELÄKEKULUT	-236 349	-247 050	-202 841	-17,9	-204 868	-206 916
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-48 286	-46 350	-47 128	1,7	-47 601	-48 073
PALVELUJEN OSTOT	-155 937	-271 730	-276 510	1,8	-279 962	-283 475
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-24 403	-51 310	-57 070	11,2	-57 785	-58 509
AVUSTUKSET	-17 039	-27 800	-28 300	1,8	-28 653	-29 011
MUUT TOIMINTAKULUT	-60 300	-67 100	-67 700	0,9	-68 549	-69 407
TOIMINTAKULUT	-1 599 895	-1 899 540	-1 884 929	-0,8	-1 904 854	-1 924 997
TOIMINTAKATE	-521 098	-616 090	-605 080	-1,8	-609 007	-612 970
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MAKSUTUOTOT	5 623	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	610 922	721 710	705 200	-2,3	709 127	713 090
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-41 424	-56 550	-54 400	-3,8	-54 400	-54 400
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-451	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-47 949	-49 070	-45 720	-6,8	-45 720	-45 720
TOIMINTAKULUT	-89 824	-105 620	-100 120	-5,2	-100 120	-100 120
TOIMINTAKATE	521 098	616 090	605 080	-1,8	609 007	612 970
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT	1 689 718	2 005 160	1 985 049	-1,0	2 004 974	2 025 117
TOIMINTAKULUT	-1 689 718	-2 005 160	-1 985 049	-1,0	-2 004 974	-2 025 117
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	0,0	0	0

10. TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITEASETTELU JA TALOUSARVIOTIEDOT TA 2021 – TS 2022-2023

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio- ja suunnitelma. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Tavoitteet laaditaan merkittävimmille tytäryhteisöille, joissa kunnalla on määräysvalta.

Tornion Energia Oy Toiminnalliset tavoitteet
--

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Kaupungin pääomalainalle maksetaan sopimuksen mukainen korko	Korkotuloutus
Sähkönsiirtotoiminnan siirtohinnot sijoittuvat Energiaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan neljännekseen	Energiaviraston tilasto
Kaukolämmön hinnat sijoittuvat Energiateollisuus Oy:n valtakunnallisessa tilastossa halvimpaan viidennekseen. Kaukolämmön tuotanto biopohjaiseksi mahdollisuuksien mukaan vuonna 2025.	Energiateollisuus Oy:n tilasto
Verkostojen laajennus- ja peruskorjausinvestoinnit toteutetaan hallitusti talous huomioon ottaen. Energiaviraston tavoitteiden mukainen säävarman verkon rakentaminen vuoteen 2028 mennessä.	Investointitaso, rahoituksen kestävyys, säävarman verkon rakentaminen aikataulussaan
Minimoidaan käyttökatkokset alle 1 tunti	Käyttökatkosten lukumäärä, pituus, vaikuttavuus (riskianalyysi)
Sähkön siirtotoiminnan kohtuullinen tuotto	Energiaviraston laskelma

Tornion Energia Oy Perustiedot
--

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion Energia Oy:n perustehtävänä on toimittaa asiakkailleen sähköä ja kaukolämpöä edullisesti, luotettavasti ja taloudellisesti.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Pekka Pelttari Helena Kristo, Marja-Liisa Husa, Martti Rauhala, Kari Hietala Henkilöstön edustaja: Jaana Niva
Toimitusjohtaja	Merja Nelimarkka
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	

TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023

Toiminnalliset tavoitteet 2021	<p>Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamerkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.</p> <p>Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla. Vuoden 2021 rahoitustarve on n. 190 000 eruaa.</p>
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	<p>Sähköverkko Parannetaan verkon käyttövarmuutta. Sähkön siirtohintaa säilytetään Energiamerkkinaviraston valtakunnallisessa tilastossa halvimman neljänneksen joukossa.</p> <p>Kaukolämpö Asiakkaille tarjotaan edullista, toimintavarmaa sekä kilpailukykyistä kaukolämpöä. Kaukolämmön hinta säilytetään valtakunnallisessa tilastossa halvimmassa viidenneksessä.</p> <p>Fennovoima Tornion Energia on sitoutunut Fennovoima-hankkeeseen 1,6 MW:n teholla.</p>

TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023

Investoinnit 2021	<p>Investoinnit säilytetään nykyisessä n. 2,0 M€:n tasossa (sähköverkko 1,5 M€, kaukolämpö 0,5 M€) Investoinneissa huomioidaan kaupungin infran suunnittelu ja korjaustoimet.</p> <p>Sähköverkko Laatuvaatimukset täyttävä sähköverkon rakentaminen Korvausinvestoinnit 1.023.000€ Uudet investoinnit 240.000€ Muita 237.000€</p>
--------------------------	--

	Kaukolämpöverkko Aukiokatu, uudet polttimet 4MW ja 6MW kattiloihin 110.000€ Uudet liittymät 140.000€ Muita 250.000€
Investoinnit 2022 - 2023	Investoinnit kohdistuvat sähkö- ja kaukolämpöverkon korjausvelkainvestointeihin ja säävarman verkon korjaamiseen. Investointien toteutuksessa huomioidaan kaupungin infran suunnittelu ja korjaustoimet.

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	12 935 682	12 580 900	13 722 498	14 129 028	14 547 689
Toimintakulut	-9 317 319	-9 910 127	-10 834 819	-11 051 515	-11 272 546
Toimintakate	3 618 363	2 670 773	2 887 679	3 077 513	3 275 143
Rahoitustuotot	199 390		0	0	0
Rahoituskulut	-253 270	-251 500	-238 200	-222 000	-222 000
Vuosikate	3 564 483	2 419 273	2 649 479	2 855 513	3 053 143
Poistot	-2 452 761	-2 371 800	-2 455 400	-2 455 400	-2 455 400
Tilikauden tulos	1 111 722	47 473	194 079	400 113	597 743
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	-147 721	-9 495	-38 816	-80 023	-119 549
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	964 001	37 978	155 263	320 090	478 194
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000	1 208 000
Taseen loppusumma	32 424 924				
Investoinnit netto	2 801 285	2 170 000	199 990	2 170 000	2 170 000
Leasing- ja vuokravastuut					
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	15 427 006	14 837 006	14 247 006	13 657 006	13 067 006
- josta kaupungin myöntämät lainat	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	4 544 317	3 498 509	2 452 701	1 406 893	361 085
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	8,6 %	0,4 %	1,4 %	2,8 %	4,1 %
Vuosikate/Poistot -%	145,3 %	102,0 %	107,9 %	116,3 %	124,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	2,1	1,4	1,6	1,8
Henkilöstömäärä keskimäärin	22	24	23	23	23
Investointien tulorahoitus %	123	111			

Tornion Vesi Oy Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Kaupungin pääomalinjalle maksetaan sopimuksen mukainen korko.	Korkotuloutus
Vesi- ja jätevesikuution kokonaishinta sijoittuu valtakunnallisen tilaston keskikolmannekseen.	Valtakunnallinen tilasto
Verkostohäiriöiden ja vuotovesien määrä vähenee ja käyttökatkosten määrä minimoidaan.	Verkostohäiriöt lkm < 40 kpl, vuotovesi m ³ < 15 %, jätevesi < 40 %, käyttökatkokset < 20 kpl
10 vuoden saneeraussuunnitelman laatiminen vuoden 2021 aikana	

Tornion Vesi Oy Perustiedot

Yhteisön tytärtytiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Toimittaa asiakkailleen hyvälaatuista vesijohtovettä kohtuullisella hinnalla. Huolehtia jätevesien johtamisesta ja käsittelystä vesiensuojelun vaatimukset ja kestävän kehityksen periaatteet huomioon ottaen.
Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenet	Arto Liikamaa Anne Kulju, Teemu Kalliokoski, Anne-Mari Korhola, Markku Salmi, Timo Keinänen
Toimitusjohtaja	Juha Ylioinas
Hallituksen käsittely pvm.	20.10.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	

TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023

Toiminnalliset tavoitteet 2021	-Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille -Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle -Vuotovesien vähentäminen -Verkoston saneeraussuunnitelman teko
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	-Hyvälaatuisen veden turvaaminen asiakkaille -Häiriötön jäteveden siirto jätevedenpuhdistamolle -Vuotovesien vähentäminen -Verkoston saneeraus suunnitelman mukaisesti

TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	- Saarenpääkadun saneeraus - Keskikadun saneeraus - Vesihuollon saneeraus välillä Niittypolku-Isopalon jvp - Vesijohdon saneeraus Äijähuhdankankaan kohdalla - Vesijohdon saneeraus Raumon koulun-Raumojoen välillä
Investoinnit 2022 - 2023	- Pihlajasaaren uuden asuinalueen kunnallistekniikan rakennus - Haja-asutusalueen jätevesiverkoston laajennus

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	4 650 971	4 689 500	4 622 400	4 620 000	4 620 000
Toimintakulut	-3 153 302	-3 356 780	-3 297 698	-3 300 000	-3 300 000
Toimintakate	1 497 669	1 332 720	1 324 702	1 320 000	1 320 000
Rahoitustuotot	13 580	14 300	13 500	13 500	13 500
Rahoituskulut	-187 946	-191 000	-176 970	-180 000	-180 000
Vuosikate	1 323 303	1 156 020	1 161 232	1 153 500	1 153 500
Poistot	-1 112 305	-1 116 770	-1 131 030	-1 135 000	-1 135 000
Tilikauden tulos	210 998	39 250	30 202	18 500	18 500
Tilinpäätössiirrot	86 517	66 530	59 450	59 000	59 000
Verot	-59 497	-61 231	-60 509	-59 000	-59 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	238 018	44 549	29 143	18 500	18 500
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	1 008 000	1 008 000	1 008 000	1 008 000	1 008 000
Taseen loppusumma	19 739 831	21 561 863	21 233 013	21 000 000	21 000 000
Investoinnit netto	984 668	1 001 000	1 013 000	1 000 000	1 000 000
Leasing- ja vuokratuotot	0	0	0	0	0
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	12 444 140	12 101 575	11 771 509	11 400 000	11 100 000
- josta kaupungin myöntämät lainat	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
- josta kaupungin takaamat lainat	7 444 140	7 101 575	6 771 509	6 400 000	6 100 000
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	4,5 %	0,8 %	0,7 %	0,4 %	0,4 %
Vuosikate/Poistot -%	119,0 %	103,5 %	102,7 %	101,6 %	101,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8	1,4	0,8	0,9
Henkilöstömäärä keskimäärin	12	12	12	12	12

Tornion Vuokra-asunnot Oy Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Yhtiön taloudellista tilannetta tervehdytetään kokonaissuunnitelman 2021-2025 toimenpiteiden mukaisesti	Pitkätähitimen kokonaissuunnitelma 2021-2025
Lainanlyhennys 500tEur vuonna 2021. Lainanlyhennys 3,1 milj.eur vuosina 2021-2025.	Lainanhoitokate
Vuokrataso on kohtuullinen	Vuokrat ovat kohtuullisia muihin alueen vuokriin verrattuna
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena.	Vuokrausaste 90 %, korjausinvestointitaso, vaihtuvuus, luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa.
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaatavat 3,5 %, luottotappiot 0,5 % Luovutaan sellaisesta asuntokannasta, joka ei palvele yhtiön toimintaa
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille.	Kaupungin sosiaalitoimen tarpeet

Tornion Vuokra-asunnot Oy Perustiedot

Yhteisön tytärtytiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Laadukkaiden ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen vuokraaminen ja peruskorjaaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpiainen
Hallituksen jäsenet	Arja Karhu, Arto Kanto, Eija Sunnari, Lasse Jutila, Sanna Lehtinen, Voitto Niva-oja
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	

TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	Tapiolantieltä talo 1 purku Röyttäntie 4:n peruskorjauksen käynnistys
Investoinnit 2022 - 2023	Röyttäntie 4:n peruskorjauksen loppuunsaattaminen Tapiolantieltä 9-talon purku

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	6 675 413	6 797 775	6 696 484	6 000 000	6 000 000
Toimintakulut	-4 570 878	-4 779 377	-4 934 287	-4 520 000	-4 635 000
Toimintakate	2 104 535	2 018 398	1 762 197	1 480 000	1 365 000
Rahoitustuotot	25838	29 400	29 300	29 000	29 000
Rahoituskulut	-783 954	-332 470	-281 735	-280 000	-280 000
Vuosikate	1 346 419	1 715 328	1 509 762	1 229 000	1 114 000
Poistot	-1 380 450	-1 687 800	-1 500 000	-1 213 000	-1 100 000
Tilikauden tulos	-34 030	27 528	9 762	16 000	14 000
Tilinpäätössiirrot	0	0			
Verot	0	0			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 030	27 528	9 762	16 000	14 000
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	2 462 608	2 462 608	2 462 608	2 462 608	2 462 608
Taseen loppusumma	32 330 800	30 800 000	32 000 000	32 000 000	32 000 000
Investoinnit netto	760 797	1 700 000	300 000	280 000	275 000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	24 222 967	22 404 883	21 563 805	19 888 167	18 323 412
- josta kaupungin myöntämät lainat	1 208 579	1 208 579	1 208 579	1 208 579	1 208 579
- josta kaupungin takaamat lainat	11 756 574	10 961 060	10 890 778	10 175 120	9 459 463
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-0,5 %	0,4 %	0,1 %	0,3 %	0,2 %
Vuosikate/Poistot -%	97,5 %	101,6 %	100,7 %	101,3 %	101,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5
Henkilöstömäärä keskimäärin	8	7	6	5	3

Tornion Palveluasunnot Oy
Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunki asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Vuokra-asuntojen laatu ja määrä säilyy kohtuullisena	Vuokrausaste 85 %, PT-suunnitelman mukaiset korjaukset
Vuokrasaatavien prosenttimäärä liikevaihdosta, luottotappioiden määrä liikevaihdosta	Vuokrasaamiset 2 %, luottotappiot 0,2 %
Asuntoja on tarjolla riittävästi erityisryhmille	Tarvittavat käyttötarkoituksen muutokset.

Tornion Palveluasunnot Oy
Perustiedot

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Asuntojen vuokraaminen ja ylläpito.
Hallituksen puheenjohtaja	Pekka Tallgren
Hallituksen jäsenet	Arja Karhu, Lasse Jutila, Pauli Pyykkö, Marja-Liisa Hentilä
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Kiinteistö Oy Tornion Veljeskodin ja Tornion Oppilasasuntola Oy:n fuusiointi Tornion Palveluasunnot Oy:öön
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022 - 2023	

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	311 088	314 980	748 117	750 000	750 000
Toimintakulut	-186 593	-201 080	-614 275	-610 000	-600 000
Toimintakate	124 495	113 900	133 842	140 000	150 000
Rahoitustuotot	3	0	200	0	0
Rahoituskulut	-15 118	-14 980	-8 940	-8 900	-8 900
Vuosikate	109 380	98 920	125 102	131 100	141 100
Poistot	-105 047	-98 920	-99 000	-110 000	-120 000
Tilikauden tulos	4333	0	26 102	21 100	21 100
Tilinpäätössiirrot	0				
Verot	-867	0			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3467	0	26 102	21 100	21 100
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Taseen loppusumma	3 217 331	3 110 793	4 100 000	4 100 000	4 100 000
Investoinnit netto	2 271	0	100 000	100 000	50 000
Leasing- ja vuokravastuut	0	0			
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	3 156 607	2 998 267	4 577 051	4 377 051	4 177 051
- josta kaupungin myöntämät lainat	54 493	54 493	80 858	80 858	80 858
- josta kaupungin takaamat lainat	1 161 600	1 108 800	1 056 000	1 003 200	950 400
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	1,4 %	0,0 %	3,5 %	2,8 %	2,8 %
Vuosikate/Poistot -%	104,1 %	100,0 %	126,4 %	119,2 %	117,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0	0	0

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kunnossapito- ja isännöintipalvelujen tuottaminen kuntakonsernin vuokrataloyhtiöille.
Hallituksen puheenjohtaja	Ismo Urpilainen
Hallituksen jäsenet	Eija Sunnari, Lasse Jutila, Juhani Jaako, Minna Tarkka
Toimitusjohtaja	Maija Rantamaa
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022 - 2023	

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	662 230	616 870	706 420	700 000	700 000
Toimintakulut	-611 549	-613 150	-635 100	-630 000	-630 000
Toimintakate	50 681	3 720	71 320	70 000	70 000
Rahoitustuotot	449	0	0	0	0
Rahoituskulut	-51674	0			
Vuosikate	-544	3 720	71 320	70 000	70 000
Poistot	-4 240	-3 000	-4 000	-3 000	-3 000
Tilikauden tulos	-4 784	720	67 320	67 000	67 000
Tilinpäätössiirrot	0	0			
Verot	0	-144	-12200		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 784	576	55 120	67 000	67 000
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	50 456	50 456	50 456	50 456	50 456
Taseen loppusumma	240 074	230 000	220 000	200 000	200 000
Investoinnit netto	845	0			
Leasing- ja vuokravastuut	2 239	2 239	660	160	160
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0			
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0			
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0			
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-0,7 %	0,1 %	9,5 %	9,6 %	9,6 %
Vuosikate/Poistot -%	-12,8 %	124,0 %	1783,0 %	2333,3 %	2333,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate					
Henkilöstömäärä keskimäärin	8	8	8	7	7

Tornion Työvoimalasäätiö sr Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Säätiön toiminta perustuu tulorakenteeseen	Tilinpäätös, osavuosisikatsaukset
Säätiön toiminta kehittyy sosiaalisen työllistämisen yksikkönä	Kehityshankkeiden tai muiden kehittämistoimenpiteiden raportointi toimintakertomuksessa
Nuorten ohjaaminen koulutukseen ja työelämään, työnantajayhteistyön lisääminen	Nuorten jatkosijoittuminen 85%, valtakunnallinen keskiarvo 75%, nuorisotyöttömyys
Työllisyyden kuntakokeilun tukeminen ja asiakasohjauksmallin kehittäminen	Asiakasmäärät, tilastointitiedot.
Pyritään ylijäämämiseen tulokseen jolla katetaan edellisten vuosien alijäämät.	Tilinpäätös

Tornion Työvoimalasäätiö sr Perustiedot

Yhteisön tytärtytiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Sosiaalisen työllistämisen ja kuntoutuksen järjestäminen ja kehittäminen Tornion kaupungissa sekä lähikunnissa
Hallituksen puheenjohtaja	Päivi Pukero
Hallituksen jäsenet	Eija Kanto, Marja-Liisa Hentilä, Jouni Kurttio, Tenho Vaarala
Toimitusjohtaja	Samuel Juntunen
Hallituksen käsittely pvm.	23.10.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Kuntakokeilu alkaa.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Kuntakokeiluun osallistuminen ja asiakasohjauksen parantuminen. Ylijäämäinen toimintavuosi.
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	Kuntakokeilussa menestyminen, asiakasohjauksen parantuminen. Talouden tasapainon tavoittamiseksi ylijäämäiset toimintavuodet.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	Ei merkittäviä investointeja.

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 835 926	2 023 300	1 917 490	1 892 580	1 871 880
Toimintakulut	-1 897 243	-2 000 420	-1 888 002	-1 857 759	-1 855 995
Toimintakate	-61 317	22 880	29 488	34 821	15 885
Rahoitustuotot	354	0	0		
Rahoituskulut	-1	0	-760	-760	-760
Vuosikate	-60 964	22 880	28 728	34 061	15 125
Poistot	-25 025	-22 590	-15 700	-10 900	-7 630
Tilikauden tulos	-85 988	290	13 028	23 161	7 495
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-85 988	290	13 028	23 161	7 495
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Taseen loppusumma	294 664	390 362	542 362	542 362	542 362
Investoinnit netto		20 000	0		
Leasing- ja vuokravastuut	0	1 288	1 288	1 288	1 288
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	0	152000	152000	152000
- josta kaupungin myöntämät lainat	0	0	152000	152000	152000
- josta kaupungin takaamat lainat	0	0	0		
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-4,7 %	0,0 %	0,7 %	1,2 %	0,4 %
Vuosikate/Poistot -%	243,6 %	101,3 %	183,0 %	312,5 %	198,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0	0	1,4	1,7	0,8
Henkilöstömäärä keskimäärin	37	41	39	38	38

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Kilparadan ja siihen liittyvien rakennusten ja laitteiden rakentaminen, ylläpito ja vuokraus sekä hevosurheilutilaisuuksien ja muiden erilaisten kurssi-, koulutus- ja yleisötilaisuuksien järjestäminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Matti Lankila
Hallituksen jäsenet	Teija Jestilä, Markus Kannala, Maijaliisa Ruonavaara, Matti Vaajoensuu
Toimitusjohtaja	Marja-Riitta Tervahauta
Hallituksen käsittely pvm.	6.11.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Katsomorakennuksen Kemin puoleisen päädyn katon peruskorjaus
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Talouden tasapainottaminen.
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	Talouden tasapainottaminen.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	Katsomorakennuksen Kemin puoleisen päädyn katon peruskorjaus
Investoinnit 2022 - 2023	Katsomorakennuksen sisäpuolen korjaukset tarpeen mukaan

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	31 090	31 590	32 000	32 500	33 000
Toimintakulut	-6 546	-10 200	-8 200	-8 500	-9 000
Toimintakate	24 544	21 390	23 800	24 000	24 000
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	-2 426	-2 550	-4 000	-3 800	-3 600
Vuosikate	22 118	18 840	19 800	20 200	20 400
Poistot	-30 937	-30 937	-30 937	-30 937	-30 937
Tilikauden tulos	-8 819	-12 097	-11 137	-10 737	-10 537
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 819	-12 097	-11 137	-10 737	-10 537
TASE	TA 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	374 294	374 294	374 294	374 294	374 294
Taseen loppusumma	380 351	345 002			
Investoinnit netto			85000		
Leasing- ja vuokravastuut					
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	109 416	92 383	163 570	146 170	128 780
- josta kaupungin myöntämät lainat	16 300	16 300	16 300	16 300	16 300
- josta kaupungin takaamat lainat	93 116	76 083	147 270	129 870	112 480
TUNNUSLUKUJA	TA 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-28,4 %	-38,3 %	-34,8 %	-33,0 %	-31,9 %
Vuosikate/Poistot -%	71,5 %	60,9 %	64,0 %	65,3 %	65,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,52	1,52	0,97	1,09	1,22
Henkilöstömäärä keskimäärin	0	0	0	0	0

Tornion Keilahalli Oy
Perustiedot

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Keilailu on koko perheen harrastus, joko yksin tai porukalla. Keilailu sopii kaiken ikäisille.
Hallituksen puheenjohtaja	
Hallituksen jäsenet	Markus Kannala, Heikki Keinänen, Pauli Ojanperä, Markku Taramaa
Toimitusjohtaja	
Hallituksen käsittely pvm.	
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	
Investoinnit 2022 - 2023	

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	21 500	16 200	3 600		
Toimintakulut	-10 177	-5 200	-3 800		
Toimintakate	11 323	11 000	-200	0	0
Rahoitustuotot	0	0			
Rahoituskulut	-1 177	-1 500	-1 200		
Vuosikate	10 146	9 500	-1 400	0	0
Poistot	-10 245	-9 500	-9 000		
Tilikauden tulos	-98	0	-10 400	0	0
Tilinpäätössiirrot	0	0	0		
Verot	0	0	0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-98	0	-10 400	0	0
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	108 901	108 901	108 901		
Taseen loppusumma	264 137				
Investoinnit netto	0	0	0		
Leasing- ja vuokravastuut	0	0	0		
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	112 729	102 439	102 439		
- josta kaupungin myöntämät lainat					
- josta kaupungin takaamat lainat	99 729	91 439	91 439		
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-0,46 %	0,00 %	-288,89 %		
Vuosikate/Poistot -%	99,03 %	100,00 %	-15,56 %		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,74	0,77	-0,01		
Henkilöstömäärä keskimäärin					

Business Tornio – Team Botnia Oy
Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021

TA Tavoite	Mittarit
Yhtiö neuvoo yritystoiminnan käynnistämistä suunnittelevia asiakkaita.	- 30% perustettujen yritysten omistajista / yrittäjistä käyttää neuvontapalveluja (PRH:n tilasto) - 200 neuvontapalvelutapahtumaa
Yhtiö tukee toimivia yrityksiä niiden liiketoiminnan kehittämisessä.	- 40% yritys- / kehittämistukia saaneista yrityksistä käyttää BT:n kehittämispalveluja - Myönnettyjen kehittämistukien kokonaisvolyyymi 500 000€ - 80 kehittämispalvelutapahtumaa
Tornion yritysalueiden markkinointi.	Yritysalueille sijoittuvia yrityksiä (uusi kiinteistö, vuokraus tai kiinteistön osto) <ul style="list-style-type: none"> • Kromilaakso 5kpl • Torppi 5kpl • Suensaari, toimitilapörssin myötä seurataan vapaiden/tyhjien tilojen määrän kehitystä Arctio -alueen markkinoinnin käynnistys <ul style="list-style-type: none"> • 5 alustavaa neuvottelua sijoittautumisesta
Two Countries – One Destination hankkeen käynnistäminen (edellyttää myönteistä rahoituspäätöstä)	<ul style="list-style-type: none"> • Markkinoinnin ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa • 2 matkanjärjestäjävierailua alueella • 2 median vierailumatkaa alueelle
Lapin kaasutaloussuunnitelma –hankkeen kautta kaasuun liittyvä infra ja käyttömahdollisuudet paranevat	Kaasutankkausasema <ul style="list-style-type: none"> • Sijoittautumisen esisopimus Biokaasulaitoksen investointi <ul style="list-style-type: none"> • 5:n potentiaalisen toimijan kanssa alustavat neuvottelut Yhteistilaisuuksia/seminaareja/tiedotteita 2–5 kpl
Business Tornio, Invest In Tornio - Invest In Future	<ul style="list-style-type: none"> • Teollisuuden ja kaupan alueiden markkinointimateriaali • Rakentamisen ja teollisuuden yhteinen markkinointikonsepti

	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen yhteisesti messu-/markkinointipahtumaan • Kyläjoki, käytön ja markkinoinnin konseptointi • Toimitilapörssin käyttöön ottaminen • Avoimien työpaikkojen yhtenäinen markkinointi
Alueelle sijoittautuu uusia isoja työllistäjiä	Alueelle sijoittuva toimija työllistää yli 10 hlö
Tapahtumat / koulutukset yrityksille ja sidosryhmille	<ul style="list-style-type: none"> • 4 – 5 kpl vuodessa • Osallistujia yhteensä 80 – 100 kpl
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos	4,0 (asteikolla 1-5)

Business Tornio – Team Botnia Oy

Perustiedot

Yhteisön tytäryhtiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion elinkeinoelämän kehittäminen ja monipuolistaminen, työllisyyden edistäminen sekä matkailupalvelujen tarjoaminen.
Hallituksen puheenjohtaja	Kimmo Auno
Hallituksen jäsenet	Tapio Herajärvi, Terhi Luokkanen, Timo Nousiainen, Raimo Pohjanen, Mikko Ylitalo
Toimitusjohtaja	Marko Alamartimo 1.4.2019 alkaen
Hallituksen käsittely pvm.	24.10.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	<p>Tornion Elävät Kaupunki Keskustat Ry:n (myöhemmin TEKK) mahdollinen toiminnan lopettaminen tulee vaikuttamaan Business Tornio:n talouteen merkittävästi.</p> <p>Yhdistys on velkaa yli 20 000€ ja mikäli toiminta loppuu, eikä yhdistys pysty realisoimalla omaisuuttaan lyhentämään velkaa kokonaan, niin se tulee merkitsemään Business Tornio:lle tappiota. Velka on syntynyt vuosia sitten ja yhdistys on pystynyt vain osittain hoitamaan lyhennyksiä. Yhdistyksen toiminnan päättymiseen, jatkumiseen ja maksukykyyn ei Business Tornio pysty käytännössä vaikuttamaan ollenkaan.</p> <p>10/2020 hetkellä voidaan arvioida, että yhdistyksen lopettaminen tapahtuu vuoden 2021 aikana, ei vielä 2020.</p>
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Lapin Kaasutaloussuunnitelma -hanke on saanut positiivisen rahoituspäätöksen ja hanke on käynnistynyt 12/2019. Hanke kestää kaikkiaan 24 kk. Hankkeessa tähdätään kaasun ja biokaasun hyödyntämiseen edistämällä sen kaikkia näkökulmia: tuottamista, jakelua ja kulutusta. Hanke kokoaa aiemmin tehtyjä selvityksiä yhteen ja viestii ulospäin saaduista tuloksista. 2020 vuonna korona-epidemia hidasti hankkeen toimenpiteitä siten, että todennäköisesti

	<p>hankkeelle haetaan jatkoaikaa vuoden 2021 loppuun alkuperäisen budjetin sisällä. Meneillään olevat biokaasulaitokseen liittyvät investointiselvitykset vaikuttavat lupaavilta ja samassa selvityksessä myös tankkauspisteen investointi mahdollisuuksia ja kaasun käyttämisestä kiinnostuneita on löydetty varsin hyvin.</p> <p>Tornio / Business Tornio ovat hakeneet yhdessä Haaparannan kanssa matkailun kehittämiseen Interreg -hanketta Two Countries - One Destination, jonka lopullinen rahoituspäätös saatiin helmikuussa 2020. Hanke kestää vuoden 2022 syksyyn saakka. Hankkeen keskeisimpinä tavoitteina on kehittää alueen markkinointia, auttaa yrityksiä tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä ja kaupallistamisessa, sekä matkailualueiden infraan liittyviä kehitystoimia. Hanke tulee työllistämään kaksi täysiaikaista työntekijää Business Tornio:lle. Hankkeen käynnistyminen viivästyi hanke päätöksen viivästymisen, rekrytointiin liittyvien haasteiden ja uudelleen rekrytointien kautta, jonka vuoksi 2021 vuodelle tulee kertymään aiempaa suunnitelmaa enemmän toimenpiteitä ja tehtäviä. Korona on vaikuttanut myös matkailutoimialaan merkittävästi ja voi vaikuttaa myös hankkeen aikana tehtäviin toimenpiteiden painotuksiin.</p> <p>Business Tornio haki ja sai 6/2020 Invest In Tornio - Invest In Future -toimintaympäristön kehittämishanketta, jonka tavoitteena on selkeyttää alueiden markkinointia ja edesauttaa alueelle sijoittuvien yritysten määrää. Lisäksi hankkeessa konseptoidaan terästeollisuuden ja rakentamisen klusterista yhtenäinen markkinointikonsepti, jota yhtiö aktiivisesti tulee markkinoimaan kotimaassa ja myös ulkomaille eri kanavien ja tapahtumien, sekä messujen kautta yhdessä alueen yritysten kanssa. Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 315 000 euroa ja hankkeen kesto 24 kk. Vuoden 2020 ja 2021 omarahoitusosuudesta (20%) yhtiö vastaa omalla rahoituksellaan. Hanketta varten ei ole erillisesti palkattu lisäresursseja vaan projektipäällikön tehtävät hoidetaan omien tehtävien ohella.</p> <p>Vuoden 2021 aikana Business Tornio ottaa käyttöön toimitilapörssi, jonka kautta alueen vapaita toimitiloja voidaan markkinoida paremmin ja samalla helpotetaan toimitilojen löydettävyyttä myös paikallisille toimijoille. Toimitilapörssin kehityksessä huomioidaan myös teollisuuden ja kaupan myytävät ja vuokrattavat tontit.</p> <p>2021 aikana Business Tornio tulee ottamaan käyttöön palvelun ja verkkosivuston, jonka kautta Torniossa olevia avoimia työpaikkoja voidaan markkinoida keskitetysti ja parantaa näin osaltaan yritysten työvoiman saatavuutta, sekä edistää alueen vetovoiman positiivista kehittymistä.</p> <p>Business Tornio markkinoi aluetta yhtenäisesti rakentamisen ja metalliteollisuuden klusterina mahdollisissa markkinointi ja messu tapahtumissa, sekä sähköisissä kanavissa.</p>
<p>Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023</p>	<p>Lapin Kaasutaloussuunnitelma, matkailun Two Countries - One Destination ja Invest In Tornio - Invest In Future -hankkeet jatkuvat vuonna 2021. Invest in Tornio - Invest in Future -hanke jatkuu vuoden 2022 toukokuun loppuun. Meneillään olevien hankkeiden myötä vuosien 2022 ja 2023 toimintoihin tulee tarkennuksia, lisää uusia työkaluja ja tehtäviä toimenpiteitä esimerkiksi markkinointitoimenpiteisiin liittyen.</p>

2021 vuoden aikana avautuu uusia rahoituskanavia erilaisia hankkeita varten, muun muassa koronan aiheuttamien haasteiden korjaamiseksi, joita on syytä hyödyntää kohdennettuja toimenpiteitä varten.

TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023

Investoinnit 2021	Merkittäviä investointeja ei ole.
Investoinnit 2022 - 2023	Merkittäviä investointeja ei ole näköpiirissä.

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	793 002	1 028 356	1 269 519	979 173	590 980
Toimintakulut	-775 486	-1 028 353	-1 268 600	-978 600	-590 600
Toimintakate	17 516	3	919	573	380
Rahoitustuotot	5				
Rahoituskulut	-129	-3 000	-500	-500	-130
Vuosikate	17 392	-2 997	419	73	250
Poistot	-3 371				
Tilikauden tulos	14 021	-2 997	419	73	250
Tilinpäätössiirrot	0				
Verot	0				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 021	-2 997	419	73	250
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	181 643	181 643	181 643	181 643	181 643
Taseen loppusumma	234 804	544 368			
Investoinnit netto	0	0	0	0	0
Leasing- ja vuokravastuut	7 919	2 873	3 000	2 500	2 500
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	0	140000	240 000	100 000	0
- josta kaupungin myöntämät lainat		140000	240 000	100 000	0
- josta kaupungin takaamat lainat					
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	1,8 %	-0,3 %	0,03 %	0,01 %	0,04 %
Vuosikate/Poistot -%	515,9 %				
Laskennallinen lainanhoitokate		0,41	0,00	0,04	0,92
Henkilöstömäärä keskimäärin	7	8	8	8	7

Bottenvikens Reningsverk Ab Toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginvaltuusto asettaa seuraavat tavoitteet vuodelle 2021:

TA Tavoite	Mittarit
Päästään viranomaisten asettamiin tavoitteisiin taloudellisesti kestäväällä tavalla.	

Bottenvikens Reningsverk Ab Perustiedot

Yhteisön tytärtytiöt	
Yhteisön toiminta-ajatus	Tornion ja Haaparannan jäteveden puhdistus
Hallituksen puheenjohtaja	Markus Kannala
Hallituksen jäsenet	Markku Taramaa, Sven Tornberg
Toimitusjohtaja	Allan Fjellvind
Hallituksen käsittely pvm.	13.11.2020
Merkittävät / poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2021	Ei tiedossa.
TÄRKEIMMÄT TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2021 – 2023	
Toiminnalliset tavoitteet 2021	Laitos saavuttaa toiminnalle asetetut viranomaisvaatimukset kustannustehokkaasti ja kestäväällä tavalla.
Toiminnalliset tavoitteet 2022 - 2023	Toiminnalliset tavoitteet ovat ennallaan, eli viranomaisvaatimusten saavuttaminen.
TÄRKEIMMÄT INVESTOINNIT VUONNA 2021 – 2023	
Investoinnit 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Kattoremontti, ilmanvaihto, laitoksen ympäristön parantamisen suunnittelu • Fosforin poistaminen rejektistä • Kaukovalvonta, ongelmakohtien ratkaisu
Investoinnit 2022 - 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Runkolinja pumppaamon ja laitoksen välillä • Runkolinja mittakaivon ja pääpumppaamon välillä

TULOSLASKELMA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	1 424 571	1 428 571	1 433 333	1 480 952	1 528 571
Toimintakulut	-1 201 524	-1 052 380	-976 190	-985 714	-995 238
Toimintakate	223 047	376 191	457 143	495 238	533 333
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	-59 714	-57 142	-57 142	-57 142	-57 142
Vuosikate	163 333	319 049	400 001	438 096	476 191
Poistot	-167 905	-161 905	-171 429	-180 952	-190 476
Tilikauden tulos	-4 572	157 144	228 572	257 144	285 715
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Verot	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 572	157 144	228 572	257 144	285 715
TASE	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruspääoma/osakepääoma	114 285	114 285	114 285	114 285	114 825
Taseen loppusumma	2 380 857	2 968 369	3 028 371	3 095 369	3 190 369
Investoinnit netto		314 280	238 095	180 952	457 143
Leasing- ja vuokravastuut					
Lainakanta (pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset)	1 322 571	1 340 543	1 283 401	1 226 259	1 169 117
- josta kaupungin myöntämät lainat			0	0	0
- josta kaupungin takaamat lainat	12108	12108	12108	12108	12108
TUNNUSLUKUJA	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liiketulos -%	-0,3 %	11,0 %	15,9 %	17,4 %	18,7 %
Vuosikate/Poistot -%	97,3 %	197,1 %	233,3 %	242,1 %	250,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,7	2,1	2,3	2,6
Henkilöstömäärä keskimäärin		3	3	3	3

Kurssi   Kurssi
10,50   10,50